

בעזרת השם יתברך

מי שלומד בכל יום ארנ שלשת
הלמודים האלו, בונה לעצמו

בי"ת נצחי

זוה מרה שהו"ף לפניו לעז'מי
עולמים ולנצח נצחים (אשר בחל).

למוד יומי

ב'בלי ירושלמי תוספתא
בעריכה מפארת מוקדת ומפסקת

פרשת וישב תשפ"א

צו באקומען די און אנדערע ספרים און קונטריסים:

היכל הקודש וויליאמסבורג

Heichal Hakodesh
Williamsburg
27 Skillman Street
Brooklyn NY 11205
1-718-384-1652

היכל הקודש קרית ברסלב

ליבערטי
Heichal Hakodesh
Kiryas Breslev
181 Huschke Road
Liberty NY 12747

היכל הקודש קרית יואל

Heichal Hakodesh
Kiryas Joel
8 Premishlan Way.
Monroe NY 10950
1-845-243-0563

היכל הקודש קרית יואל

Heichal Hakodesh
Kiryas Joel
8 Hayes Ct.
Monroe NY 10950
1-845-467-5299

היכל הקודש מאנסי

Heichal Hakodesh
Monsey
32 Dolson Road
Monsey NY 10952
1-347-733-7551

היכל הקודש בארא פארק

Heichal Hakodesh
Boro Park
1011 41 Street
Brooklyn NY 11219
1-718-384-1652

Visit Our Web Site:

www.BreslevCenter.com

צו הערן די הערליכע שיעורים
פונעם ראש ישיבה שליט"א רופט:

חיזוק פאר די
אידישע שטוב
212-444-9169

קול
ברסלב
212-444-9191

חיזוק יומי

צו באקומען די חיזוק יומי
טעלעפאון מעסידזשינג
אימעיל
347-630-2876
chizikyomi@gmail.com

קמו פסחיים. פרק ראשון – אור לארבעה עשר דף טו עמוד ב – מתוך מהדורת "אבן ישראל" (שטיינזליץ)

ולא ידעין אי נגנא אי לא נגנא וקשה לרבינו יצחק בן אשר: אי ברשות יהודי – ספקיו טמא, ואי ברשות דרבני – ספקיו טהור ונראה לרבינו יצחק לפרש: בנות שתי בחנות ברשות החדי, ונגנא באותו מנה, ואינו יודע באיזה מנה נגנא, והשתא שתיקה תלויה ברוך הודא. ולא למפני מטושה ברבנות החדי ספקי טמא אלא דבר שכיול לחיות אמת, בעין מטוטה. אבל הבא דודאי דאת מתן טהורה – אין למטאות

שתיקה ספקי בחנות פכר' שני מוסיף' נטיר' (ג1.) ואי נסיק שאמר לרם אתר ראוי אתר מכבש שנטמא – מביאין קרבן טומאה וטהרה, ומפרש בגמרא דהוי ספק טומאה ברשות החדי, ואפילו לבי לא אמרין דבר אתר יבשת קרבן טומאה – משום דודאי לא נטמא אתר חזק מן, ו**נימא** קרבן רבי יוחנן פו מדברי רבי ענינא – פירש הקונטרס: ודמשמע ליה מדיאורי מתולקת, אבל שרי דמדיי דישע – מאי איירא בשש אפילו בארבע ומתש כון, ויז' אדלוי לאביהו, ואין נראה לרבינו יצחק: ודלילמא אתר נתקש – לאו למעוטי ארבע עשר, אלא משום דבעי למעוטי אבל בשבע – דברבי הכל שורפין, ועוד: ובראבאי חושש אל אולי לאיבהו, דכין דשרי באביהל' מיצא לתן אכלין הריבה ונראה לרבינו יצחק דדייק מתקאמר אבל בשבע דרבי הכל שורפין, ואי דברבי רבי יוחנשע קאמר – אז כן מנלן דלא משכח שורפין לכל יוסי: כיון דסבירא ליה דהתם שאני דאיבא הפסד חולין, אבל בעלמא אף אק על גב דהאטא לאיבהו. אז כן, אפילו בשבע אל שרפו עם הדינא. ואם תאמר: דאך דבשבע שורפין אפילו לרבי יוסי – משום דליף מדרבי רבי עקיבא דשרי לשרוף פסיל עם הנטמא וש' לומר: כיון דמדריבי שורפין ליק, אזל מצינו דרבי מאיר ליקף אסור מוטמא סמטרא – אין לן ללמוד אסור סמטא. אבל אי מדריבין – דהיינו מדריבי רבי ענינא, וליף רבי מאיר אסור סמטא, ורבי יוסי דאיבא איהו היתא וטהרה – משום וסבירא ליה ולד טומאה דאורייתא, ולא ליפתינ מניה אסור דרבנן, דהיינו בעל בשבע. אסור דאורייתא – שריפ עם הנטמא – נראה לו לרומח האי אדלוי לאביהו לשבע. אבל בשש אין שורפין, כיון דאל אולי לאיבהו אלא משום גושן דרבנן, **רבי** לוי לטעמיה – קשה: רבי יוסי גופיה אתר ליה לקמן (ה1.) מנמא ששקן לטמא אחרים דרבנן, והא דאית ליה הבא דאורייתא – בשיטת דרבן עקיבא רבו אמה, ואין לו לעמיהו ועוד קשה

ונשרפת עם הנטמא – נראה לו לרומח האי אדלוי לאביהו לשבע. אבל בשש אין שורפין, כיון דאל אולי לאיבהו אלא משום גושן דרבנן, **רבי** לוי לטעמיה – קשה: רבי יוסי גופיה אתר ליה לקמן (ה1.) מנמא ששקן לטמא אחרים דרבנן, והא דאית ליה הבא דאורייתא – בשיטת דרבן עקיבא רבו אמה, ואין לו לעמיהו ועוד קשה

ונמא, ואל בטהורה ונמא – לא אי תבי, אמאי איהו היא המורה? מדה ומורה היא? אמר רבי ירמיה: **היא בבשר שנטמא במשקין שנטמאו מחמת שרין, ואודא רבי מאיר למעמיה ורבי יוסי למעמיה: רבי מאיר למעמיה, דאמר: טומאת משקין לטמא אחרים דרבנן, ורבי יוסי למעמיה, דאמר: טומאת משקין לטמא אחרים – דאורייתא, ורבי יוסי למעמיה**

הפגול והתורה והקמא, בית שמאי אומרין: אין שורפין פאתה, וכות הלל אומרין: שורפין פאתה. ואי סלקא עתה רבי מאיר מדברי רבי יהושע קאמר – אמאי מתורה ליה רבי יוסי מדברי רבי ענינא? דהוא סבר: רבי מאיר מדברי רבי ענינא סגן הפהנים קאמר ליה, ואמר ליה: אמאי מדברי יהושע קאמינא. ואמר ליה: ואפילו לרבי יהושע נמי איהו היא המורה, דהא מורה רבי אליעזר ורבי יהושע שורפין זו בפני עצמה וזו בפני עצמה, ואמאי איהו היא המורה? מדה ומורה היא? שאני התם, דכאף הפסד חולין, מתוקן לה רבי ירמיה: **התם, דכאף הפסד חולין, מתוקן לה רבי יהושע קאמר: להפסד מרובה – חששו, להפסד מועט – לא חששו. אמר רבי אסי אמר רבי יוחנן: מתולקת בשש, אבל בשבע – דברי הכל שורפין, אמר ליה רבי יודא לרבי אסי, נימא קסבר רבי יוחנן: מתניתינ באב הטומאה דאורייתא, וזיל הטומאה דרבנן, ומאי מדרביהם – מדברי רבי ענינא סגן הפהנים. אמר ליה: אין איהוה נמי, אמר רבי יוחנן: מתניתינ באב הטומאה דאורייתא וזיל הטומאה דרבנן, ומאי מדרביהם – מדברי רבי ענינא סגן הפהנים. ומתולקת בשש, אבל בשבע – דברי הכל שורפין. לימא מסייע ליה: הפגול והתורה והקמא, בית שמאי אומרין: אין שורפין פאתה, וכות הלל אומרין: שורפין פאתה, שאני התם, דאית להו טומאה מדרבנן. תרנן: הפגול והתורה – מנמאין את הדינים. לימא מסייע ליה: הפת שעששית, ופסקה מלאכל לרם, והכלכל כולל לכללה. מנמאיה טומאת אפולין בכביצה, ונשרפת עם הטמא בפסח. שאני התם, דעפריה נקלמא היא. אי תבי, מאי מורה? תבי קאמר ליה רבי יוסי לרבי מאיר: אפילו לרבי יהושע דמיקל בי מיקל – בהלוחיה ונמא, ואל בטהורה ונמא – לא אי תבי, אמאי איהו היא המורה? מדה ומורה היא? אמר רבי ירמיה: **היא בבשר שנטמא במשקין שנטמאו מחמת שרין, ואודא רבי מאיר למעמיה ורבי יוסי למעמיה: רבי מאיר למעמיה, דאמר: טומאת משקין לטמא אחרים דרבנן, ורבי יוסי למעמיה, דאמר: טומאת משקין לטמא אחרים – דאורייתא, ורבי יוסי למעמיה****

פסחים פרק ראשון – אור לארבעה עשר דף טז עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – שטיינזלץ" קמט

פסחים

1 ספק משקה ליטמא טמא, לטמא אחרים טהור – כשנולד ספק במשקה בתחילת טומאתו,
2 כן נולד ספק שפיש רגלו במשקין טהורין, ספק נגע ספק לנגע – והו ספק משקה ליטמא,
3 שולד לו ספק טומא – טמא מן הספק, דקטבר סמנתא משקן לזותה עעמן טמאן –
4 דאורייתא היא, דכתיב 'וכל משקה אשר ישתה וגו', והלכך הדיא ליה ספקא דאורייתא,
5 ולחזרנא. ספק משקה ליטמא אחרים, ספק לזותה

6 מילך בירו בריה משקין טמאן, ודוקה לבי
7 הכרות טהורין, ספק נגעה ספק לא נגעה – זה
8 הוא ספק משקה ליטמא אחרים, כן היא שניה
9 מסבכת טהרות. טהור – אתון הכרות טהרות
10 הן, דקטבר: משקין ליטמא אחרים מדרבנן וליף
11 ולא מדאורייתא, ולא דרש "טמא" דכתיב בני
12 משקין בלשון טמא, הלכך היא ליה ספקא
13 דרבנן, ולקלא, וניסא ובי איהא ספק משקה
14 ליטמא – טמא, ליטמא אחרים – טהור, רבי
15 אלעזר – רסנין, לכל טמא – אספק מנימא
16 ליטמא אחרים, קאי, כשנולד ספק נגעה סוף דבר
17 טהור במשקין טמאן, בין שנולד ספק זה בכלים
18 בין שנולד באוכלין – רדי הוא טמא מספק,
19 דקטבר: משקין טמאן מילין מן התורה, וליף
20 טמא מ'אשר ישתה בכל כלי טמא', דרשיש
21 "טמא" – טימא, ומדומכסא לכלי – משמני
22 טמא את הדלי, ורבי דרשין ליה בתורת כהנים,
23 תלכ, כי דהי עפי – ויהו ולי ספקא דאורייתא,
24 וברשת הדיח ספקו טמא, ובי רבי שמעון
25 אוריים לאוכלין טמאן – אם נולד ספק זה
26 באוכלין, ספק משקין טמאן טמאן
27 הכרות, ספק נגע ספק לא נגע – טמאן, דקא
28 סברי משקין טמאן אוכלין מדאורייתא, הלכך
29 ספק נמי בריהו הדיח טמא, לבלים מיהוים –
30 אבל אם נולד ספק זה בכלים, כגון משקין טמאן
31 שנשכבל לבין כליים, ספק נגע ספק לא נגע –
32 טהורין, דקטבר: משקין טמאן טמאן לא אלא
33 מדרבנן, ועל ספקי לא גזרו, ורבי יוסי ורבי
34 שמעון דרשיש "טמא" טימא רבי דהדיח, ומיהו
35 כליים לא, כדכתיב בפרקי: ליטמא את הדלי –
36 האוכלים, או איני אלא טמא את הדלי –
37 אברה: כל דהי עפי, טמאיה עילום –
38 מדאורייתא, ואפילו לטמאת עצמן, רבי אלעזר
39 אומר אין טמאיה משקין – כל מן התורה כל
40 עיקר, ואפילו לטמאת עצמן, היאי 'כל משקה
41 אשר ישתה' מיק דהי לקמן עעמן הדיח
42 בשמעתיה, תתי – דאין לזום טומא מן התורה
43 כל עיקר, ואפילו לטמאת עצמן, שרתי העיד
44 איהו יתן על יודע ליה איל קטמא יבין – מן חוב טמא
45 איל קטמא, כן, שדוא טהור וכשר לאביהל,
46 ועל משקה בית סבבחיא דבן – על משקין של

1 קשה: במה חולקין דבין רבי יוסי אליבא דרבי עקיבא אומר, וכו איני מודה רבי מאיר ולרבי
2 עקיבא משקין ליטמא אחרים דאורייתא: את רבי עקיבא דרשי בהריא "יטמא טמא" בהריא
3 דבו ביום דהי רבי עקיבא, ותרין רבינו יוסף מירושלים: דסבדיא ליה לרבי מאיר דאיש בטש
4 דרבינו גבי משקין – היינו הכשר, ומשקה דומקל טומאה – נפקא ליה מדרשיש רבי עקיבא
5 גבי חילוי טמא, ושני עשה שלישי, ובחילין
6 לבולו, עלמא אן אוכל טמאן אוכל שלישי, על
7 כרדך היינו משקין.

8 **בשלמא** לטמאן דאבר דבן למטאן אחרים
9 אף על גב דרבי אלעזר קאמר אן
10 לזן טומאה פיר עיקר – היינו משום דאבלי בתורת
11 כהנים אמלתיה דרבי שמעון, דאמר לאוכלין
12 טמא לזום טהור.
13 **חד** בתלשין וחד במתריבין – והא תבי
14 (וקראי יא) זכי יתן מיל על ורעי – והא
15 אמרין פריק בני דחילין (ל' שם) וחד במת
16 וחד בשרין, וזכירי, וכיון דזיל ל' אף בחד
17 מנייהו דאין חילוק בין תלשין ובין מחוברים –
18 הוא דרשי בתויך, ומתוברים פירי רבינו יוחנן בן
19 אשוי, דהיינו דהיינו נדבק נדבק ואולי העלה
20 האוכל מן המים, אבל אם נגע בעודו במים – איני
21 מוכשר, נתון מבסכת מכשירין (פרק רביעי משנה
22 ז' וז' במעשה – נדה מירוחו וחד טהור,
23 העלוהו כל שהוא מן המים – טמא.
24 **תריגמא** אום – פריק בני דחילין (ל' ב) פריך
25 אחא שטייא: הוא 'משקי קאמר
26 ביד, דמשמע בני משקין וזכאי לא איש אחאי
27 פריבא, משום דמיני לשינוי מאי משקי – משקי
28 דעלמא כרמיא (קדושין ד' ב) גיורא דעלמא,
29 דהיום פריך, משום דדאי ליה שטייא אחרים,
30 דם

1 **וכי לא גזרו רבנן – למטמא אחרים, אכל טומאת עצמן – יש להן, אמר ליה רב הונא בר חנינא**
2 **לבריה: כי עיילת לקמיה דרב פפא, רמי ליה: מי אמר שמואל דבן מלמטמא טומאת אחרים,**
3 **אכל טומאת עצמן – יש להן, קרי פאן: "הבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל!" אמר רב**
4 **אשלמא בריה דרב אידי: מיהו דהיה ארביעי פקדש, ומתקן לה רב אשי: רביעי פקדש – לא**
5 **איכרי טמא, האי – אכרי טמאן, קשיא, תא שמעי: "כל משקה אשר ישתה בכל כלי ויטמא" חד**
6 **מאי וטמא? הכשרי: מירישו דקרא שמואל ליה "כל האכל אשר יאכל וגו'" חד**
7 **בתלשין וחד במחוברים, וזכירי, ואי אשמעינן בתלשין – משום דאחשביננהו, אכל מחוברים**
8 **אימא לא, ואי תנא מחוברים – משום דקיימי בדרבתייהו חשיבי, אכל תלשין – אימא לא,**
9 **זכירי. תא שמעי: "אף מעין וכוז מקוה מים יהיה טהור!" מאי "יהיה טהור" – ממומאחאו.**
10 **ותלשין מן מכשירין? ותאמר רבי יוסי ברבי חנינא: משקין בית מלמטמא, לא דיין שהן דבן**
11 **אלא שאין מכשירין! תריגמא על דם. דאמר רבי חיאי בר אבא אמר רבי יוחנן: מוצן לדם**
12 **קדרשים שאינו מכשיר – שזאמר: "על הארץ תשפכו פמיום" דם ששפך פמיום – מכשיר,**
13 **דם**

14 **בית המטמאים בעירייה, כגון גורם המים, שתן רבן – לא טמאן מקבלין טומאה, אלא:**
15 **טומאת משקין רבנן, ובניא לא גזרו משום דאספק דרשיש, דאי דאורייתא – היכי מרבן**
16 **לטהרינהו את ניהא – את טומאה – לשמואל דאמר האי רבן דיוסן בן יעור – רבן מלמטאן אחרים פקדש, רבן**
17 **דאי אין טומאה למשקין דקאמר רבי אלעזר – לטמא אחרים אמר, וחד מערות דיוסן בן יעור**
18 **קאמר יוסף בן יעור, ואפילו טמאת עצמן, על כרדך רבי אלעזר נמי טמאת עצמן קאמר. אחידי –**
19 **הא דקאמר רבי אלעזר כרדכיו דרבי מאיר – אלוטמא אחרים טהור דרבי**
20 **מאיר קאי, אבל ליטמא טמא – לא סבירא ליה כוותיה ובי רסנין, והא כרדכיו דנפשי קאמר ועוד**
21 **הא וכן קניי קשיא – דנפשי, כלומר: כרדכיו לשון דברים רבים משמע. קטבר –**
22 **יוסף בן יעור ליטמא משקין אפילו לטמא אחרים, וכן קטבר יוסף בן יעור ליטמא אחרים אמר, וכן**
23 **דרבנן, וכן רבנן ליטמא אחרים – במשקין בעלמא, אבל משקין בית מטמחיא לא גזרו לטמא אחרים,**
24 **אבל טמאת עצמן יש בהן, דהא מדאורייתא רמיא עליהו ולא מצי**
25 **רבנן למשלהי. קרי כאן והבשר אשר יגע בני – וגו' ומיפק איהו לטמאן דחילין, מיהו דבי רשיש**
26 **אשר יגע בכל טמא' כתיב, ובין דאמר משקין טמאן ממומאחאיתא**
27 **לעצמן – רבן קורש רובגו בתן רבן יגע בטמא, עידי הדיח אימיקין בקורש – רביעי בקורש לא איכרי**
28 **טמא – ומקל וחומר ויהו דנפק לך**
29 **ביה פסולא לקמן, הלכך, כן יגע ביה קודש – לא קריתן ביה "הבשר אשר יגע בכל טמא", תא שמע**
30 **וכל משקה אשר ישתה בו" – דקא משתעי בכלי חרס שקיבל טומאה מן**
31 **השרץ, ותיב: "כל אשר תבוטו טמא, מכל האוכל וגו' כל משקה אשר ישתה בכל כלי טמא", וגי.**
32 **וקא סלקא דעתך דרבי קאמר, אחו אוכלין שבתו וטומו משקין שבתו –**
33 **טימא, וכן דרשת טמא טמא – מכל טומאת עצמן מיהו טמאן, ולא יטמא אחרים, וכן**
34 **כל המשקה אשר ישתה בכל כלי – הוא הכשר, וטימא האוכל מחמת אור כל חרס טמא, בכל כלי –**
35 **היינו משקין תלשין, דאחשביננהו – הואיל ומלאן – גילה דהו טהור**
36 **אמר ליה, וחד חשיבתן, אף מנין וכוז היה טהור – דאשמעינן, והוא תלשין ומתוברים נגהו – לא**
37 **מיטמא, את חלשין – מקבלין טומאה וקשיא לרב, היה טהור ממומאחאו, ובי**
38 **קאמר יבא טמא בענין וכוז מקוה מים – יהיה טהור, והאייל וטבלי – לא שאובין – לא**
39 **מטהרין ליה, ותלשין מן מכשירי – אמיהו הוא דמתמא, מן מכשירי – אמיהו הוא דמתמא, משום**
40 **דמתמא תלשין לא חשיבי, אבל אשר טמא ביה, את מתמא, וברדח תלשין דבן רבנן, ודאי מדאורייתא –**
41 **מאן שקליה במשקין בית מטמחיא ולא כלישך תריגמא – בהא דקתני אין מכשירין –**
42 **אדם דמשקה בית מטמחיא, ולא אמיהו, ודם קדרשים רמינא אפקיה לרא כלישך כרדכי**
43 **חייא, שנשפך במים – דם חילין, אף חשן לקבלו**
44 **בכלי – מכשיר, דאימיקט למים, אבל דם קדרשים מתקבל בכלי, ועריך ממנו למזבח, ואינו נשפך**
45 **לאיבוד במים – אינו מכשיר, דלא איתקש למים.**

פסחים. פרק ראשון – אור לארבעה עשר דף זי עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל" (שניגולין) קכא
 רש"י

1 ואמר רב – לסקן? אישתבש בני – שטחורו רביעי בקודש. אלמא: וימן וישמן, דמשקי בית
 2 מטבחיא ניהו, ומיטמא. ואי טומאת משקין דרבנן – הא אמרת דלא גזור עליהו. ואי
 3 נמי בטומאת דרבנן קא ברית לזו חגי לכותי, וכבר גזור טומאה על העמיקן במי חגי
 4 דנביא שזיה אנטיש בנסת גדולה – קשיא לרב, דהא אמר רב ממש. וכל שכן אי
 5 בדאורייתא קא משתעי, קשיא לרב. והא ליכא
 6 למישר, מדרבנן, דלא ליכסין פן יעזרו – 1
 7 דאקרא אל פליג, דמשמע דלא עליהו טומאה
 8 – אי דאורייתא אי דרבנן. מידו הוא מנשא
 9 אלא לרב – כלום אתה מקשה אלא לרב – רב
 10 קא שייא ליה האי. לעולם חגי דברבנן בריק
 11 להו, וכבר גזירה גזירת טומאה על המשקין,
 12 ולרב אליבא דרסין פן יעזרו לא תיקשי – דרב
 13 משקי בי מטבחיא חגי בעדותו של יוסף? משקה
 14 המטבחים – דא דמיס. אבל משקה מרחיאי –
 15 חזי והשמנן שהם משקה המבח – גזרו רבנן
 16 טומאה אליהו. חזיתי, וכסודר טומאות דחאי
 17 קרא ארביי. אבל מטמא אכל ומשקה מטמא
 18 משקה, דמדרבנן טומאה עושה כיוצא בה. פי
 19 כתיב ונגע כנפו – אל הלחם, דמשמע שדחשיך
 20 נגע בלחם, דלחם חזי ראשון, מה שנגע בכנפו
 21 נגע בלחם – דהוה ליה ובי שני. במא פשי –
 22 קא סלקא דיעך טמא מה, שדחא אב הטומאה
 23 כשריך. בכל אלא – כסודר שפירשה: טמא מה
 24 בלחם, דלחם חזי רבי, מרחיב לא אישתבש
 25 – דאמר ליה רביעי טמא, כדכתיב ויזמרו
 26 ויטמאו – אכא נמי לא אישתבש, ואידיה במה
 27 שנגע בכנפו אמר להו, דהוה ליה שכן ומישי
 28 ומשום הכי אמרי ליה טהור. אלא לרב, דאמר
 29 בני שרין נמי רביעי בעת מניחה, מאי טמא
 30 דאמר ליה טהורין בתיבין? אב בטומאת
 31 ויודעים שהשלישי עשה בה רביעי, ואלו ודו
 32 בקיאת טומאת שרין, וסבורין שאין שלישי
 33 עושה בה רביעי. רבינא אבר – אל דהוה בקיאת
 34 רביעי בקודש כליה, וזכי מיהו, מאי טמא
 35 בעת מניחה, דחאי טמא פשי דקרא – לאו
 36 טמא מה, אלא מה ממש, כלומר טומאת פשי.
 37 ומת רבי אבות, ולחם אב, וחזי ראשון, וימן שני,
 38 ושמן שלישי. וימן חגי ויאמר וגי' – סיפיה
 39 דקרא יוכן כל מעשה יידיה ואשר יקריבו שם
 40 טמא יהיה – בשלמא לרב – דאמר אישתבש
 41 בני – היינו דקרי למעשה יידיהם טמא.
 42 אייתורין קא תחמי – מאורח שבקיאן
 43 בחלכות טומאה, וכי כל מעשה יידיהם טמא
 44 הוא? וכן – דא תמידא משמע. שקילין
 45 מעשהם – דאורי וזמן, ויה מתבאב שקילין
 46 מעשיהן בבית שני בשאר בעירות. וללוי – דהני
 47 מרחיאי, והבא כתיב חזי וימן ומטמאו, הא
 48 נחאי אי סבי להו ברא מילתא בשמואל, דרבן יודיקן פן יעזרו רבן מלמטא ארירי, הך, אבל טומאת עעמן שני בן – משכחת לה לזאי דכתיב יא יגע טמא נפש בכל אלה דקאמר
 49 ויטמאו – דנגע כולדו בראשון, ולא אסדור קמא נקט, ולא אישתבש כתיב. שבתלחא שאלע על הטהור, ואמר ליה על ואחרון לא יטמא. מפני שהיו לא יכול לטמא ולקא
 50 משקין בי מרחיאי נטמאין שום דבר, ולבסוף שאלם אם יגע הטמא עעמן ביה אלא, כלומר: או הוא או בוח, ואמר ליה ביה אלא, אל א כבר כתיב רמיז רבן פשי חזכי משכחת
 51 לה – להאי יטמא דקרא? בשלמא לרב גופיה לא קשיא – דאידו חגי מטבחיא, אלא לזוי קשיא. ולשמואל – דאמר לא אישתבש, ופרשי למילתיה משום דרמישי הוה השמן, דמה
 52 שנגע בכנפו פשי, דאי שן דרבי טמא, ואף על גב דמן חזי כלה. אלמא: משקין נטמאין ארירי, הא נחיא – אי טמא בעדותו של יוסף משקה מטבחיא, אבל
 53 משקה מרחיאי אפילו ארירי נמי מטמאו – דהני דרשי למילתיה לעיל ואמר דהוה רביעי, משום דרמישי הוה, וחזי שדחא רביעי לא עביד ליה משיה, הא אי הוה חזי
 54 שלישי – הוה עביד ליה רביעי, אלא אי טמא מרחיאי כלה, מאי ארייא דרמישי לעיל משום דרמישי הוה אפילו אי הוה חזי שני, שלישי לשמן לא עביד משקי בי מרחיאי – כלומר:
 55 כל אלא של קודש שקיאת על שום דבר, וזכור תמיד בך נדם ליריבה וימן חזי נלסך וישמן למעוטה. ששפא בפנים – דקתיב ויזיאת לחזין, ופסולו בריבא, שאין אריחין עול מרחיין –
 56 מלמטא ארירי, שדחי לא ירדה לחי טומאה מחתלה למטא ארירי, וזן עעמן ראי נטמאין כנבואת חגי. אבל נטמאין בחזי – קודם שיראם שם מרחיאי עליהו, והבטיח לפנים
 57 נטמאין, אפילו לטמא ארירי. וטומאתן רבי ירדה בוח, דאי ארירי חזי, וזן עעמן ראי נטמאין לחזין טהורין, דא אמרין תחיל טומאתן למערי. אלא במקום –
 58 בפנים, לא למעוטי נטמאין בחזי והבטיח לפנים – כדמתרין לישנא סיפא דמילתא, דהכי משמע אלא בשטנאון במוקסין, ומשום דלא סימיה לפרשא דמילתא, פריך ליה ותא
 59 במקום קאמר, דמשמע כל זמן שחן במקום טהורין, ותו לא.

1 **רביעי** בקודש, בעת מניחה – פירש הקונטרס: דנגע בכנפו – היינו שרין, אל הלחם
 2 והלחם אל הטהור וכו'. וקשה לרבינו: דמאי שנא ד'ואל כל מטבחיא יידיה פירש
 3 או אל כל מטבחיא, ויזר כמלמי ועליו: למד דחזק שמואל לחרין נגעה שנגע בכנפו לימא: אלא
 4 כל מטבחיא דקרא, ועוד: למד קרא דהבטוי לשרין כנפו נגעה. ודמיש רבינא חזכי רביעי
 5 בקודש, הבא שלישי שדלחם נגעה אב הטומאה
 6 שנגוע במת, דהא קיימא ר' ב'דיפסלתי' (גיה)
 7 (גיה), דכל דבר שאין לו טהרה במקום – אינו
 8 נגוע, אב הטומאה מיהו, יש שלמד מזה – ואל כל
 9 אב הטומאה – היינו דווקא לטמא אכל וכלים.
 10 אבל לאוכלין משקין – נגעה אב הטומאה.
 11 ומפרש רבינו תם: דהשריך נגע בכנפו ונגעה
 12 ראשון, הבקע אל הלחם או אל הטהור, וחד מתוך
 13 אל חזין או אל השמן – דהיי שלשה, ואל כל
 14 מנאכל – דהיי ארבעה. וקטע סדרו כנף מנאכל
 15 משקה מנאכל – דלא בעי למינטק שיעשה כיוצא
 16 בו, ולשמואל דיק מרחיבי בכנפו – דהיי חמישי.
 17 והטעם אתי שפיר לרבינא דאמר ג'שלישי –
 18 שדחמק תרועע במת נגעה אב הטומאה, כדן כל
 19 דבלים.

אבל
ואמר רב: אישתבש כנפו? מידו הוא משקיא אלא
לרב, רב 'משקין בות מטבחיאי' חגי, אכל משקין פי
מרחיאי – מטמא. גופא: רב אמר: אישתבש כנפו,
אשתבש כנפו, רביעי בקודש כנפו מניחו, ואמרו
ליה סהור. ושמואל אמר: לא אישתבש כנפו,
חמישי בקודש כנפו מניחו ואמרו ליה סהור.
בשלמא לרב – היינו דכתיב 'ארבעה' להם ויזרו
ויזי ויטמאו. אלא לשמואל, חמישי כנפו ליה? מי
כתיב 'ויגע כנפו', 'ויגע בכנפו' כתיב – כנפו
שנגע בכנפו. תא שמע: 'ויאמר חגי אם יגע
כנפו נפש בכל אלה ויטמאו ויגעו הכהנים ויאמרו
מקרא, בשלמא לשמואל – מרחיאי לא אישתבש – התם נמי לא אישתבש. אלא
לרב, מאי שנא הכא ד'אשתבש ומאי שנא התם דלא אישתבש? אמר רב נחמן אמר
רבא כה אבות: קיאתו חזי בטומאת כות, ואין קיאתו חזי בטומאת שרין. רבינא אמר:
להם רביעי, הכא שלישי. תא שמע: 'ויגעו חגי ויאמר בן העם הוה וכן חגי הוה
לפני נאם ה' וגי'. בשלמא לרב – היינו דכתיב כנפו, אלא לשמואל אפוא קמא?
 אייתורין קא תחמי. והא 'וכן כל מעשה יידיהם' כתיב? אמר רב ויזמרו ויטמאו רב
 אשוי. מתוך שקיללו את מעשיהם – מעלה עליהם כתיב אפילו דקריבו בטומאה, גופא,
 רב חגי 'משקין בות מטבחיאי' ולוי תנא 'משקין פי מרחיאי' ללוי, הניחא אי סבירא
 ליה משמואל, דאמר: רבן מלמטא טומאת אחרים, אכל מרחיאי. וכן – משכחת
 לה דנגיעי כולדו בראשון. אלא אי סבר ליה כרב דאמר: רבן מלמטא חזכי משכחת לה?
 על פירוש בשמואל סבירא ליה. ולשמואל הניחא אי סבר לה כרב, דחגי: משקין בות
 מטבחיאי, אכל משקין פי מרחיאי ארירי נמי מיטמאו – רביעי הוא דלא עביד חמישי,
 תא שלישי – עביד רביעי. אלא, אי סבר ליה ללוי, דחגי משקין פי מרחיאי – מאי
 ארייא רביעי דלא עביד חמישי? אפילו שני שלישי נמי לא עביד? על פירוש רב סבירא
 ליה. תנאי פותיה דרב, תנאי פותיה דלוי. תנאי פותיה דלוי: הךם ותני והשמנן ותמיס,
 משקין פי מרחיאי, שנטמאו בפנים והוציאו לחזין – מרחיין. נטמאו בחזי והבטיח בפנים –
 מנאין. איני? ואמר רבי יודיקן פן יעזרו רבן מלמטא ארירי, וזן עעמן ראי נטמאין רבן אלא במקום,
 מאי לאו – למעוטי נטמאין בפנים והוציאו לחזין? לא, למעוטי נטמאין בחזי והבטיח
 בפנים. והא 'במקומין' קאמר! הכי קאמר: לא אמרו רבן – אלא שנטמאו במקומין. תנאי
 פותיה דרב: הךם ותמיס, משקין בות מטבחיאי, שנטמאו בון בפלים בון פתקין – מרחיין.
 רבן

קצב סחיסם. פרק ראשון – אור לארבעה עשר פר' זי עמוד ב – מתוך מהדורת "אבן ישראל" – (טשינאו"ן) תוספות

אב"ל דא – דאז אהמא אדרבה. ברי ש' לטורד טפי אפילו בכלים. דם קרשים לא איקשך למים, כדאמרין לעיל שאינו נשפך במים און מכשיריו לומר: דהכי פירש: אב"ל דא – דהיא דתלמידי. כגון דם חילין או בעלי מומין, או זבח נפסל לו. **אלא** דהוי רביעית דלחובלי ברו מחסין וצערותו – מבאן אומר רבינו יתחק' שיש

לדקוק דמקד שכולו שאוב איהי פסול אלא מדרבנן, דמשקין בית ממשבאי שתו דבן – על כרחי' קו שאובין, ומתפלגי בן דם למים, ולא מפליגי בין שאובין למתערבין. ואמר ר' חייא דלובלי ברו מחסין וצערותו ועד, גמיא בתוספתא דרסכת מקואות (פרק שני): מקד שהניחו ריקן ומצאו מלא – כשר, דהיינו משום דספקא דרבנן לקולא. וריקן גמי משמע שלא היה בו כלום. מילא קאמר ר' יהושע חסר. הוא דהניא בתורת כהנים "אך גמיו וכו' יבול אפילו מלא בכח" – תלמוד לומר "מעין". מהו מעין בידי שמים – אף מקד ביד שמים. ר' לומר דאסתכחא בעלמא. הוא אמר: תאמר: ברו דכרול שאוב כשר. מדארייתא. אמאי וכו' ורבנן בשאיבה כילי ש' לומר: דהוה שאיבה טאי דילמא אתי לאטובלי במנא דבתוך הכלי ודאי אסור לעיל טבול מדארייתא. ואומר רבינו יתחק' דבי שמי' טבול רביעית דמקד מכל מקום כל שהוה דמעין לא בארבעים סאה היינו לפרתו דבטלו רביעית בטלו, מודתנן בתורת כהנים דמעין מטור' בכל שהוה ומקובא בארבעים סאה הוא דמקד בארבעים סאה היינו לפרתו דבטלו רביעית אפילו ביה קמי' דמעין מטור' בכל שהוה. וקשה רבנו יצחק בשם ר' רבין שלמה דאמר בפרק "חומר בקודש" (תענה כבא.) גבי מקד שהלך ככל תרוי' דבעינן בשופרות הנה, דאי ארעא תלולת מלחלא, ובעינן ארבעים סאה במקום אחר, וארעא תלולת מלחלא לא שרי' אלא במעין, ובעינן ארבעים סאה במקום אחר, הנה מיירי דברו של ר' גופו עלה בפחות. **הא** לא שרי' אלא – מי חרביה שרי' גבי רטיטין. **דמא** חובו נטמא גבו נטמא גבו לא נטמא חובו – וכן כרס רשי. ואף על גב דכל כלי שטוף גמי דעין בו – ככל מקום כרס כרס חובו וטקין וטקין מטום דרבי מאיר פליגי בהי' דוקא. וקתני סיפא: רבי מאיר אמר כל שיש לו תובראת יש לו אחרים ותוך, ושקאן לו תובראת וכו'. תובראת פירשה תפירות שפה לפיך סביב, כעין מוכנסים – דאו אין מתפצין אותן להשתמש בעד אחר, ויש לו דין אחרים ותוך לענין שאם נטמא גבו לא נטמא חובו, כמו שאר כלי שטוף.

הא
הבאין מ'חמת שרי' – נ'מאן תוכו נ'מאן גבו, נ'מאן גבו נ'מאן תוכו! אלא מ'חורתא כ'שנין מעיקרא: חור בו רבי' ה'הרה. א'פעניא לה: מ'כלים הוא ד'הרה ביה, א'בל פ'אולקין כ'רבי יוסי' ו'רבי שמעון' ס'בדא ליה. או ד'ילמא: ל'גמרי ה'רה ביה, כ'רבי מאיר: א'מר רב נ'חמן כ'ר יצחק: הא ש'מעו, פ'רה ש'שתתה מי תפ'את – כ'שרה כ'מא, רבי' ה'הרה א'ומר: ב'כלו

(רב) שמעון אוסר בכלים טמאין – (רבן) שמעון לטעמיה, דאמר לעיל: טומאת משקין דאורייתא, ואפילו לטמא אחרים. כדנתיב גבי ספק משקה לטמא אחרים. (רבן) שמעון אומר: באוכלין – טמא, הלכך במשק בית ממשבאי לא מצו רבנן לטהרהוה. כ'קתני טהורין – ולקטנן מ'תרגם ליה א'מר, דאבאי תורת מקד עלה למחסין וצערותו.

רבן שמעון אומר: בכלים – כ'מאין, כ'פ'קע – מ'חורין. א'מר רבי פ'פא: א'פילו ל'מאן ד'אמר טומאת משקין ד'אורייתא – מ'שקין בית מ'מבתיא ת'לכתא ג'מרי לה. א'מר ליה רב הונא ב'ריה ד'רב נתן ל'רב פ'פא: ו'אלא הא ד'אמר רבי א'לעזר: אין טומאה למשקין כ'ל ע'קב, ת'רע, ש'תרי ה'עיר יו'סף כ'ן י'עזר איש צ'דודה על משקין בית מ'מבתיא ד'כן, ו'אי ת'לכתא ג'מרי לה – כ'י ג'מרינן מ'יפה? א'מר ליה ר'בנא ל'רב א'שי: ו'הא ר'בי שמעון, ד'אמר טומאת משקין ד'אורייתא, ד'תניא, ר'בי יוסי' ו'רבי שמעון א'ומרים: ל'כלים – מ'חורין, ל'אכילין – כ'מאין. ו'הא ק'אמר ר'בי שמעון: ל'כלים – כ'מאין, כ'פ'קע – מ'חורין. ו'אי ת'לכתא היא – מה ל'י ל'כלים מה ל'י כ'פ'קע? ק'מאי. א'מר ר'בי פ'פא: הא ד'אמרת כ'פ'קע מ'חורין – לא ש'נו א'לא מ'ים, א'בל ד'ם לא. ו'מ'ים ג'מי, לא א'מון א'לא ד'הוי ר'ביעית, ד'הוי ת'למבול ביה מ'חמין ו'צ'ערות, א'בל לא ה'וי ר'ביעית – כ'מאין, א'מר כ'ר: "ר'בי ה'הרה א'ומר: ל'כל ל'מ'מא". ל'מ'מא ד'קשר ר'בי ה'הרה טומאת משקין ל'שאר טומאת כ'לים ד'אורייתא, ו'התנן: כ'ל ת'כלים ל'משך ל'תן א'חרים ת'וך, כ'גון ת'קרים ו'השקן ו'ת'רעין ו'ת'רעין, נ'מאן ג'בו, נ'מאן ג'בו, נ'מאן ג'בו, לא נ'מאן ת'וכו. א'מר ר'בי ה'הרה: כ'מה ד'ברים א'מורים – ש'נ'מאן מ'חמת משקין, א'בל נ'מאן מ'חמת שרי' – נ'מאן ת'וכו נ'מאן ג'בו, נ'מאן ג'בו נ'מאן ת'וכו. ו'אי כ'קא ד'עתך טומאת משקין ל'טמא כ'לים ד'אורייתא, מה ל'י נ'מאן מ'חמת משקין, מה ל'י נ'מאן מ'חמת שרי'? א'מר רב ה'הרה א'מר ש'מואל: חור בו ר'בי ה'הרה. ר'בנא א'מר: לעולם לא ה'רה. הא – כ'משקין כ'האין מ'חמת א'חרים, הא – כ'משקין כ'האין מ'חמת שרי'. אי הכי, א'רתני "כ'מה ד'ברים א'מורים ש'נ'מאן מ'חמת משקין", ל'פ'לוג ו'ל'תני כ'רדה: כ'מה ד'ברים א'מורים – כ'משקין כ'האין מ'חמת ד'ים, א'בל כ'משקין כ'האין מ'חמת שרי' – נ'מאן ת'וכו נ'מאן ג'בו, נ'מאן ג'בו נ'מאן ת'וכו! אלא מ'חורתא כ'שנין מעיקרא: חור בו רבי' ה'הרה. א'פעניא לה: מ'כלים הוא ד'הרה ביה, א'בל פ'אולקין כ'רבי יוסי' ו'רבי שמעון' ס'בדא ליה. או ד'ילמא: ל'גמרי ה'רה ביה, כ'רבי מאיר: א'מר רב נ'חמן כ'ר יצחק: הא ש'מעו, פ'רה ש'שתתה מי תפ'את – כ'שרה כ'מא, רבי' ה'הרה א'ומר: ב'כלו

שיצתה טפה דאראוה טומאת כבביתא. אמי' רבי כ'ר יחזיה א'מר – ג'בי ספק משקה לטמא אחרים – לכל טמא, ואפילו בכלים. אלמא: דאי נ'עיתנן טמא כלים מדארייתא, מ'דמטענין ספק דידהו. שיש להם אחרים ותוך – שראויין להשתמש בהן בתוכן ובאחריותן. מ'צויפין – על שור. ש'נ'מאן במשקין – דטומאתן לאו דאורייתא כלים, ר'בנן הוא דהוה ברו מ'תום משקין וב' הוה ש'ן אב' טומאה. ועבדי בהו ע'קב ד'חכרא, שאם נטמא גבו – לא נטמא תוכו, כי היכי דלידעו ד'ך טומאה לאו דאורייתא, דלא לשרפ' עליה תרומה וקדשים כדאמרין בבבברות (ל'חא). כ'עדותן על חוקה אבי עקש. א'בל תפ'ת שרי' – דטומאתן דאורייתא. חור בו רבי' יהודה – מ'חדיהו דלעיל. א'בל כ'משקין כ'האין מ'חמת ד'ים – ש'חור חבמים טומאת שנית על ד'ים חסם, וגזרו עליון ש'שמוא משקין ל'חיות תולה – והדיא דרבנן הוא. א' הכי – ר'בי א'תני "א'בל נטמא מ'חמת שרי' וכו', דלא אשכח נטמא גבו נטמא חובו אלא ב'גוש שרי' ע'צמו – ל'שמעון אפילו משקין, א'בל באוכלין – כ'רבי יוסי' ו'רבי שמעון' כ'ירא ליה, דמשקין טמאין א'תנולן מדארייתא. כ'רבי מאיר – דאמר "לא נטמא אפילו אוכלין אלא מדרבנן. פ'רה – ש' זבח או על חילין, ש'שתתה מי תפ'את – ו'שחטהו בעדן ב'מיעה. כ'שרה טמא – ש'מקבלת טומאה מ'ך, דמי חטאת טמאין אפילו אדם וכלים. כ'רבינו (בבבב' יט) ת'לענני בני ת'הדר וכו'.

קכו פחסים. פרק ראשון – אור לארבעה עשר דף יח עמוד ב – מתוך מהדרת "אבן ישראל – (שטיינזלץ)"

סופות

1 ולא מקל חומר קאיתו ומה משקן הבאין מחמת כלי – ואם נתלה גילף מקל חומר
2 דאובל: ומה אוכל הבא מחמת שרץ – מטמא משקן, שרץ נופח – לא כל כשן.
3 והשאת גומאין רבין משקן ובי אובל מטמא כלי: ושרץ לומר: דעל כרוך אין אוכל מטמא כלי,
4 אפילו בא מחמת שרץ, מקל חומר דמשקן הבאין מחמת כלי, משטמא אוכל ואין מטמא
5 כלי. אוכל הבא מחמת שרץ, שאן מטמא אוכל
6 ודחויא מטמא – אינו עירי שלא משקן כלי.
7 דיו לבא מן חרין לחיות כרוך – והקשה רב – והקשה רב –
8 רבי יעקב דאורלינשי: אם בן יהודי משקן הבאין
9 מחמת שרץ שניים, במשקן הבאין מחמת כלי,
10 ואינו כל חומר דמטמא, והאני דין דהוה שניים.
11 דכהאי גוונא אמרין אל כיצד דרול? – לבא קמא
12 (כה), נבי קל חומר דמשקן במת, לימא אתני קל
13 חומר לטמאת ערב, והאני דיו לאפקי מן חומר
14 שבעה, ונבי קל חומר דהניק אמרין נמי: אתני קל
15 חומר לוק שום, והאני דין לטמאות ואומר רבני
16 יעקב: קל עשה, דהבא אל אשכחן מדין שבע
17 בשרץ שלא היה ראשון – אכלין אין לוקף, אבל
18 נבי מה, אשכחן דבר הנוגע בו שלא יהיה אלא
19 ראשון, הרבין קל חומר אוכלים כלי ושרץ שלם מנופי –
20 חר מילי ניהא, אכלין אין לוקף שום אמרין.
21 למימר קל חומר הבא: ומה אדם וכלים שאן
22 מטמא מאירי כלי חרם – מטמא משרץ, משקן
23 משטמא מאירי כלי חרם – לא כל כשן משטמא
24 משרץ, והשאת נמי איבא למימר דין, כדמחב
25 כיצד דרול? (שם), ובי תמא אוכל חומר
26 דמטמא משקן – הוי מצי למילף דאין אוכל
27 מטמא כל חומר: ומה כלי משטמא אוכל –
28 אין מטמא כלי, אוכל שאינו מטמא אוכל – אינו
29 דין שלא יטמא כלי. ומהו? עלילתן שנקבל
30 טומאה אבדא הכש – תיטה לרבינו יצחק: דאבתי
31 אל הוי קל חומר דהא עלילתן אל מרני ליה
32 לקבל טומאה פסורים, ולענין אוכל חומר, ליה
33 אם בן אוכל חומר, ולעיל דילין דמשקן אל
34 מטמא כלי – לא מצי למילף בקל חומר מאובל
35 משטמא משקן ואין מטמא כלי – משקן דלא
36 מטמא אוכל אלא כשן דהא נופא מנלך דאובל
37 כל חומר כשן כלי: ועדי: דמשקן חומר דאובל
38 דמטמא אוכל, דהבא אל מצי למיעבד קל חומר
39 כדלעיל, דמה כלי משטמא אוכל אין מטמא כלי
40 – אוכל הבא מחמת כלי לא כל שכן, דגבול
41 מקום, אוכל הבא מחמת שרץ מנלך
42 ומה חומר פסורים – אפילו באן דאת לא
43 דין, אפילו חומר דמשקן קל חומר – הבא מרחה
44 דבמה מצינו ילפנין שליש ממוחס פסורים.
45 דמחסר הכשרים שיהא חומר עשה כלום
46 בתרומה, ופסול בקידוש, והאין שרץ שליש,
47 הלכך אלים קל חומר דהבא, ולא שרץ למיטר
48 דיה מה דתם שליש ויהי ויהי – אף באן שליש ויהי
49 לא.
50 למרנו מליש מן החורה – ניהא ליה להביא
51 מקרא, ודה מצי למירדש שליש
52 לקודש קל חומר מטבול יום, ורשי פירש: להובי
53 איצטריך למירדש שליש מן החורה, דלא תמא דין, אבל השאת, ולמרנו מן החורה
54 – לא אמרין דין, משום דמיפריך קל חומר.

– לא אמרין דין, משום דמיפריך קל חומר.

– לא אמרין דין, משום דמיפריך קל חומר.

– לא אמרין דין, משום דמיפריך קל חומר.

– לא אמרין דין, משום דמיפריך קל חומר.

– לא אמרין דין, משום דמיפריך קל חומר.

– לא אמרין דין, משום דמיפריך קל חומר.

– לא אמרין דין, משום דמיפריך קל חומר.

– לא אמרין דין, משום דמיפריך קל חומר.

– לא אמרין דין, משום דמיפריך קל חומר.

– לא אמרין דין, משום דמיפריך קל חומר.

– לא אמרין דין, משום דמיפריך קל חומר.

– לא אמרין דין, משום דמיפריך קל חומר.

1 ושני משקן הבאין מחמת שרץ מי כתיב – באוריית, ומשקן מחמת כלי הוא דאיהו
2 זמא, רבין ומעיהו הוא דילפי – דיו למשקן שנוגע בשרץ, הבאין מן חרין דמשקן
3 שנוגע בכלי, לחיות כרוך, מה אלו אין מטמאין כלי – אף אלו אין מטמאין כלי, ויטא
4 דרישא – נבי אוכל, הכי דריש ליה רבי עקיבא, שקשה שפמא אוכל – קאמרו ליעיל
5 אינו מטמא כלי כדאמרן: אוכל שאן מטמא
6 אוכל, אלא אין טומאה שרץ שנוגע בה, אינו דין
7 בו, והוא חרין רמצי למימר נמי קל חומר נבי
8 וביה, כדאמרן נבי משקן, דנימא חבי מה כלי
9 משטמא את האוכל חור – אינו מטמא כלי,
10 אוכל שבא מחמת כלי בו, אלא משום החר
11 מנוטרך ליה למיטר כדלעיל, אימא: ונבי מילי
12 – אוכל הבא מחמת כלי, אבל אוכל הבא
13 מחמת שרץ – לטמא ליה, וניהא ליה למילף
14 דאוביקמא ברו דלא תמא נבי שנוגע בשרץ
15 לא שנו מטמא מן הכלי – לא מטמא כלי, ובי
16 תימא אוכל חור – ממשק, דאיתו משק –
17 אין מטמא משקן, ואילו אוכל קאמרו מטמא
18 משקן, הלכך, אף על גב דאין משקן מטמא כלי
19 דהא אוכל מטמא כלי, חורא – דאוביקמא
20 דהא טמא אוכל לטמא משקן – חורא
21 דמשקן דהא, דעלולין לקבל טומאה, ויטא דאין
22 עושה ביצא בה – כלומה השאת דרשין טמא
23 טמא, והאי דקרין בתרייהו – יטא – ללמדך
24 יטמא אוכל מטמא ביצא בה, כגון אוכל אוכל
25 ומשקן משקן, חורא – מיטמא, ואובל כדמחב
26 קא ממשע, חר – דלמשיט משקן הבאין מחמת
27 שרץ, אף על גב דלא כתיבי בראי קרא משקן
28 דבי חרין מוס על רועי ונבי דמשמע אפילו שנוגע
29 בשרץ קרא לומר – שנינו – מרדו ליה באובל
30 והוא חרין למשקן, וחד במשקן הבאין מחמת
31 כלי – חורא טמא דלעיל, איירי בבאין מחמת
32 כלי, חורא רבא אל רבי יוסי – דלמקן, ליה
33 דריש קל חומר ממוחס פסורים – סבר ליה
34 כרבי עקיבא, שיהא שני עושה שליש בחולין,
35 ולא רבי עקיבא סבר ליה כרבי יוסי אמאי דמייתי
36 לקמן רבינו קודש קל חומר ממוחס
37 פסורים, ומילתיה דרבא פרישה רבא שני דר
38 כהנא לקמן בסמוך, ובין דאת ליה לרבי יוסי
39 משקן מטמאין אחרים דאורייתא – לא משבח
40 ראהי אלא מיטמא, דדרש טמא – על כרוך
41 אית ליה שני עושה שליש בחולין, דהא בן
42 טמא דאובלן אין טמא דאורייתא – איש
43 כתיבי, נבישת רבי עקיבא ובי משה – ליה
44 דאמר טומאת משקן לטמא אחרים דאורייתא
45 – מביע ליה למרדש טמא טמא, אלא דרבי
46 עקיבא אמרה דריש ליה נבי אובל, וקאמר
47 רבי יוסי: והוא דריש רבי עקיבא טמא טמא
48 אית ליה ממשקן מטמאין אחרים דאורייתא,
49 אבל רבי יוסי לא סביא ליה טומאת משקן
50 לטמא אחרים דאורייתא, ולא דריש טמא
51 טמא, נבישת רבי יוסי לא סבר ליה כרבי
52 עקיבא – דשני עושה שליש בחולין, דתנא
53 אמר רבי יוסי מניין לרבינו קודש שפסול ויהי הוא מה מחוסר פסורים שפסול בתרומה
54 – כדלפנין בכמות פרק "העיל" (גמל) מקראי, טבל ועלה – אוכל במעשה, הערבי
55 משום – אוכל בתרומה, כתיבי "ובא הששש ושרו ואכל מן הקדשים", אמר
56 רבינו יוסי מניין לרבינו קודש שפסול בתרומה – לרבו דפסולו אדרבי עקיבא, ונפקא לן בקל חומר מטבול יום, ומה
57 טבול יום דמותר בחולין – אסור בתרומה, שני שפסול בחולין – אינו דין שיעשה שליש בתרומה, במסכת סוטה, בפרק "כשם שהמים בודקין", ובקודש דין הוא שיעשה בה רביעי
58 מקל חומר ממוחס פסורים, ולפניו שליש בקודש מן החור – ודלא תמא דין לבא מן חרין לחיות כרוך, מה תרומה עושה שליש ותו לא – אף הוה קודש עושה שליש ותו לא.
59 דמשום שליש לא אצטריך לן קל חומר, דמן החורה למרדש שליש, וכי אטא קל חומר – לרבינו הוא דאיתא, דקיימא לן בבא קמא פרק שני (כהנא), דהבא דמיפריך קל חומר –
60 לא אמרין דין.

– לא אמרין דין, משום דמיפריך קל חומר.

– לא אמרין דין, משום דמיפריך קל חומר.

– לא אמרין דין, משום דמיפריך קל חומר.

– לא אמרין דין, משום דמיפריך קל חומר.

– לא אמרין דין, משום דמיפריך קל חומר.

– לא אמרין דין, משום דמיפריך קל חומר.

– לא אמרין דין, משום דמיפריך קל חומר.

– לא אמרין דין, משום דמיפריך קל חומר.

– לא אמרין דין, משום דמיפריך קל חומר.

– לא אמרין דין, משום דמיפריך קל חומר.

– לא אמרין דין, משום דמיפריך קל חומר.

– לא אמרין דין, משום דמיפריך קל חומר.

– לא אמרין דין, משום דמיפריך קל חומר.

בבל

ספחים. פרק ראשון – אור לארבעה עשר דף יט עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שנינוזילן) קסט רש"י

1 **בבל טמא מי לא משמע נמי דאי נגע בשני** – דהא שני נקרא טמא – ואל אשר
2 בתוכו יטמא. והשתא דשמענן ליה לרבי יוסי שליליש לתרומה ולא רביעי, ורביעי
3 לקודש ולא חמישי – על ברוך לית ליה שני עשה שליליש בחולין, ולא דרשי יטמא
4 ויטמא דאי אתי חמישי – ליתנהו לרביעי בתרומה בקל וחומר מטבול יום, ומת טבול יום
5 שמוחר בחולין – פסול בתרומה, שליליש שפסול

6 בחולין – אין זין שישנה רביעי בתרומה; ודחי
7 ליבא לממטר, דאקא כן מפרק קל וחומר, דהא
8 שליליש לתרומה נפקא לן מקרא כי הכי נדפקא
9 לן שליליש בחולין, ורביעי בקל וחומר, וחמישי
10 בקודש בקל וחומר ממשוח כפורים. אלא דהאי
11 לית ליה לרבי יוסי שני עשה שליליש בחולין,
12 אלא רבי עקיבא אלא סבר לה כרבי יוסי
13 מגזל – דילמא רבי עקיבא אתי לא גזל ומי קל
14 וחומר דרבי יוסי, ומיכן ליה בהניקא לן וחומר
15 רביעי בתרומה וחמישי בקודש, אמר ליה – אם
16 איאת דהוה דתקיעק ברבי הוה, וכו' לא שליליש
17 שאת אלא וליחני בתי תרומה בחי' דלשמיטא
18 וכי תקיעי לך מני – נטמא רבי עקיבא היא.
19 אלא דהאי לית ליה לרבי עקיבא קל וחומר
20 דרביעי יטמא, משום פירכא דדור אחרון, כדאמר
21 במסכת יטמא (נכא). עתיד דור אחרון לטוד
22 את השליליש בתרומה, שאנו ממנאין אותו בקל
23 וחומר מטבול יום, כדאמרן אהו אחרון פריך.
24 מה מטבול יום – שכן אב טומאה. הוא
25 לרבי עקיבא נמי, דאת ליה שליליש בחולין
26 ולא מיתני שני מעליה פסול לתרומה בקל
27 וחומר מטבול יום, שיש אב פירכא, שליליש.
28 בין בתרומה בין בחולין – נפקא לן מקרא
29 בהירא, דדרשי טמא יטמא, ורביעי בקודש נמי
30 מדיחשבי אש נמי בכל טמא – מי לא דסיקין
31 דנגע בשליליש, דהא לרבי עקיבא, הואיל ואין
32 יטמא יטמא, אשכחן דאיקרי טמא,
33 ומשבתח לן דאית קודש ליה רביעי עשה

34 טמא כל יחודה ליה ראשון, וכלי אובל, ואובל משקה, ומשקה אובל. דהא לרבי עקיבא
35 טומאת מיתריה, וחמישי בקודש לא מיתני כלל וחומר ממשוח כפורים –
36 דאיכא למיערף, מה למחוש כפורים – שכן אב טומאה, דרביעי – כדאמרן
37 רבי אלעזר, דאמרן בהירא דמשקין אין טמאין בן אחרון מן התורה, ולרבי יוסי נמי,
38 דאוקמטא דליה לא סבירא ליה – הדיכ משבת קודש אב ליה רביעי שרץ כלי –
39 דרבי אשכול, ולי לא אובל – הוי שני, ואובל משקה – הוי שליליש, והאי יבא ליה רביעי
40 ונראה לי דעל ברוך לא משבת לה לא מירבן, ותרע, דקתני לה גבי מעלות
41 ד'חומר בקודש' (תניגה כב) דקימא לן התימ רבוליה מדרבנן ניהו, וחוה מומש
42 מעלות אחרותהו היא, ואמר התימ, ומשח אחרותהו לית להו דררא טומאה דאורייתא.
43 ומשבתח טוהו נמי טויא דשעתהו דרבי יוסי מדרבנן אלא, ואובל שליליש לרבי יוסי
44 בקודש, דקאמר לעיל ולמדנו שליליש בקודש מן התורה, מהיכן קיבלה? הואיל ואין
45 משקה מטבול אובל – על ברוך נאמול קודש, וסבירא ליה טומאה עשה שיה כיוצא בה
46 בקודש, ואובל דמטמא משקה, כיון דלא רבלי טמא אחרים, וכו' תנימא 'טמא הוא' – ורבי יוסי
47 נמי, ומדאיצטריך קודש למעשי כיוצא בו – ומכלל טומאת אחרים, וכו' תנימא 'טמא הוא' –
48 חתין לן טומאה לאורייתא? ואי קשיא, הוילא ומשקין לא טמאין אחרים לרבי יוסי, וכו' לא
49 מיקומטא ומתניחן בתרומה דרביעין רבי יוסי, וכו' לא מיקומטא ומתניחן דרבי יוסי, ולעמיה, ודחי
50 קשיין לדוחתה: אמאי אינה היא אמרה? מדה ומדה היא לא תיקשי, דכי אוקמטא אודא רבי יוסי
51 לעמיה, ודחי דרבי יוסי לעמיה – בתי עמיה אודא רבי יוסי לעמיה – דכי אוקמטא אודא רבי יוסי
52 לעמיה, ודחי דרבי יוסי לעמיה – בתי עמיה אודא רבי יוסי לעמיה – דכי אוקמטא אודא רבי יוסי
53 לעמיה, ודחי דרבי יוסי לעמיה – בתי עמיה אודא רבי יוסי לעמיה – דכי אוקמטא אודא רבי יוסי
54 לעמיה, ודחי דרבי יוסי לעמיה – בתי עמיה אודא רבי יוסי לעמיה – דכי אוקמטא אודא רבי יוסי
55 לעמיה, ודחי דרבי יוסי לעמיה – בתי עמיה אודא רבי יוסי לעמיה – דכי אוקמטא אודא רבי יוסי
56 לעמיה, ודחי דרבי יוסי לעמיה – בתי עמיה אודא רבי יוסי לעמיה – דכי אוקמטא אודא רבי יוסי
57 לעמיה, ודחי דרבי יוסי לעמיה – בתי עמיה אודא רבי יוסי לעמיה – דכי אוקמטא אודא רבי יוסי
58 לעמיה, ודחי דרבי יוסי לעמיה – בתי עמיה אודא רבי יוסי לעמיה – דכי אוקמטא אודא רבי יוסי
59 לעמיה, ודחי דרבי יוסי לעמיה – בתי עמיה אודא רבי יוסי לעמיה – דכי אוקמטא אודא רבי יוסי
60 לעמיה, ודחי דרבי יוסי לעמיה – בתי עמיה אודא רבי יוסי לעמיה – דכי אוקמטא אודא רבי יוסי
61 לעמיה, ודחי דרבי יוסי לעמיה – בתי עמיה אודא רבי יוסי לעמיה – דכי אוקמטא אודא רבי יוסי

1 **יחנינו** נמי רביעי בתרומה – והוא הדין יהוה מצוי לממיר אי סבר לה כרבי עקיבא –
2 אמאי איצטריך לאיתויי בקל וחומר רביעי בקודש ממשוח כפורים? מנפיה דקרא
3 שמענן ליה, כיון דשליליש טמא בחולין קרי כאן 'חובשש אשר יגע בכל טמא וגו' וכו' כי הכי
4 דרשינן והשתא לעבדן שליליש. **לא** לשמיטת אש וליחני רביעי בתרומה וחמישי בקודש
5 פירש הקונטרס: ולמנא דאמר טומאת משקין
6 לטמא אחרים דרבנן – לא משבתח רביעי בקודש
7 אלא מדרבנן, ועל ידי עיצוב ולבנה משבתח לה
8 שפיר, בדפישתי לעיל, ורצה לומר דמביטא
9 ליה אין מנהו דבת הקודש למיטני ביה ראשון
10 ושני – יסבור דאובל מטמא אובל, ומת שפירש
11 הקונטרס: מדרבנן ליה ב' מעלות ברת 'חומר'
12 בקודש' (תניגה כב. טש) אם כן דרבנן היא
13 וכן נראה לרבינו יצחק, וכן איתא אוקמטא רבי
14 עקיבא, ואיהו דרשי טמא יטמא, על ברוך רביעי
15 בקודש דאורייתא, דקרי כאן 'חובשש אשר יגע
16 בטהרה' (שם כב. טש) ומש מעלות אחרותהו לית
17 להו דררא טומאה דאורייתא – אבינו הנטאל
18 לא לית לא דאורייתא ואפילו אי גרס ליה – הדי
19 פירשה: לית להו דררא טומאה דאורייתא, שלא
20 ליה לכתוב לשמיטה, לפי שכן ורוקמן מן טומאה
21 דמן היהו היה להם ליהוה טהורים, ועוד פירש
22 הקונטרס: ומאן לא דרשי טמא יטמא נפקא
23 ליה דאובל מטמא אחרים דאוקמטא 'טמא
24 הוא' למעשי שאין טומאה עשה כיוצא בה.
25 אמר רבינו יצחק: ונראה לאבי לרב אדא רב
26 אהבה, אלא לרבינו דאמר מוקרא מלא דבר
27 הכתוב – דילמא אתא הוא לקודש, יהוה
28 אמנא עתיק כיוצא בהו כדחובשש אשר יגע בכל
29 טמא. **אלמלא** קסבר צירוף דרבנן – שן פירש
30 מרשי' שמשפך דייק לרבי עקיבא דצירוף דרבנן,
31 ומדאורייתא אין טומאה לרבנן ונתלים, וכו'
32 אלא אובל ניהו, דמעלה לרבנן היא מה שאין

33 **בכל טמא מי לא משמע נמי דאי נגע בשני** – דהא שני נקרא טמא – ואל אשר
34 בתוכו יטמא. והשתא דשמענן ליה לרבי יוסי שליליש לתרומה ולא רביעי, ורביעי
35 לקודש ולא חמישי – על ברוך לית ליה שני עשה שליליש בחולין, ולא דרשי יטמא
36 ויטמא דאי אתי חמישי – ליתנהו לרביעי בתרומה בקל וחומר מטבול יום, ומת טבול יום
37 שמוחר בחולין – פסול בתרומה, שליליש שפסול
38 בחולין – אין זין שישנה רביעי בתרומה; ודחי
39 ליבא לממטר, דאקא כן מפרק קל וחומר, דהא
40 שליליש לתרומה נפקא לן מקרא כי הכי נדפקא
41 לן שליליש בחולין, ורביעי בקל וחומר, וחמישי
42 בקודש בקל וחומר ממשוח כפורים. אלא דהאי
43 לית ליה לרבי יוסי שני עשה שליליש בחולין,
44 אלא רבי עקיבא אלא סבר לה כרבי יוסי
45 מגזל – דילמא רבי עקיבא אתי לא גזל ומי קל
46 וחומר דרבי יוסי, ומיכן ליה בהניקא לן וחומר
47 רביעי בתרומה וחמישי בקודש, אמר ליה – אם
48 איאת דהוה דתקיעק ברבי הוה, וכו' לא שליליש
49 שאת אלא וליחני בתי תרומה בחי' דלשמיטא
50 וכי תקיעי לך מני – נטמא רבי עקיבא היא.
51 אלא דהאי לית ליה לרבי עקיבא קל וחומר
52 דרביעי יטמא, משום פירכא דדור אחרון, כדאמר
53 במסכת יטמא (נכא). עתיד דור אחרון לטוד
54 את השליליש בתרומה, שאנו ממנאין אותו בקל
55 וחומר מטבול יום, כדאמרן אהו אחרון פריך.
56 מה מטבול יום – שכן אב טומאה. הוא
57 לרבי עקיבא נמי, דאת ליה שליליש בחולין
58 ולא מיתני שני מעליה פסול לתרומה בקל
59 וחומר מטבול יום, שיש אב פירכא, שליליש.
60 בין בתרומה בין בחולין – נפקא לן מקרא
61 בהירא, דדרשי טמא יטמא, ורביעי בקודש נמי
62 מדיחשבי אש נמי בכל טמא – מי לא דסיקין
63 דנגע בשליליש, דהא לרבי עקיבא, הואיל ואין
64 יטמא יטמא, אשכחן דאיקרי טמא,
65 ומשבתח לן דאית קודש ליה רביעי עשה

66 **בכל טמא מי לא משמע נמי דאי נגע בשני** – דהא שני נקרא טמא – ואל אשר
67 בתוכו יטמא. והשתא דשמענן ליה לרבי יוסי שליליש לתרומה ולא רביעי, ורביעי
68 לקודש ולא חמישי – על ברוך לית ליה שני עשה שליליש בחולין, ולא דרשי יטמא
69 ויטמא דאי אתי חמישי – ליתנהו לרביעי בתרומה בקל וחומר מטבול יום, ומת טבול יום
70 שמוחר בחולין – פסול בתרומה, שליליש שפסול
71 בחולין – אין זין שישנה רביעי בתרומה; ודחי
72 ליבא לממטר, דאקא כן מפרק קל וחומר, דהא
73 שליליש לתרומה נפקא לן מקרא כי הכי נדפקא
74 לן שליליש בחולין, ורביעי בקל וחומר, וחמישי
75 בקודש בקל וחומר ממשוח כפורים. אלא דהאי
76 לית ליה לרבי יוסי שני עשה שליליש בחולין,
77 אלא רבי עקיבא אלא סבר לה כרבי יוסי
78 מגזל – דילמא רבי עקיבא אתי לא גזל ומי קל
79 וחומר דרבי יוסי, ומיכן ליה בהניקא לן וחומר
80 רביעי בתרומה וחמישי בקודש, אמר ליה – אם
81 איאת דהוה דתקיעק ברבי הוה, וכו' לא שליליש
82 שאת אלא וליחני בתי תרומה בחי' דלשמיטא
83 וכי תקיעי לך מני – נטמא רבי עקיבא היא.
84 אלא דהאי לית ליה לרבי עקיבא קל וחומר
85 דרביעי יטמא, משום פירכא דדור אחרון, כדאמר
86 במסכת יטמא (נכא). עתיד דור אחרון לטוד
87 את השליליש בתרומה, שאנו ממנאין אותו בקל
88 וחומר מטבול יום, כדאמרן אהו אחרון פריך.
89 מה מטבול יום – שכן אב טומאה. הוא
90 לרבי עקיבא נמי, דאת ליה שליליש בחולין
91 ולא מיתני שני מעליה פסול לתרומה בקל
92 וחומר מטבול יום, שיש אב פירכא, שליליש.
93 בין בתרומה בין בחולין – נפקא לן מקרא
94 בהירא, דדרשי טמא יטמא, ורביעי בקודש נמי
95 מדיחשבי אש נמי בכל טמא – מי לא דסיקין
96 דנגע בשליליש, דהא לרבי עקיבא, הואיל ואין
97 יטמא יטמא, אשכחן דאיקרי טמא,
98 ומשבתח לן דאית קודש ליה רביעי עשה

99 **בכל טמא מי לא משמע נמי דאי נגע בשני** – דהא שני נקרא טמא – ואל אשר
100 בתוכו יטמא. והשתא דשמענן ליה לרבי יוסי שליליש לתרומה ולא רביעי, ורביעי
101 לקודש ולא חמישי – על ברוך לית ליה שני עשה שליליש בחולין, ולא דרשי יטמא
102 ויטמא דאי אתי חמישי – ליתנהו לרביעי בתרומה בקל וחומר מטבול יום, ומת טבול יום
103 שמוחר בחולין – פסול בתרומה, שליליש שפסול
104 בחולין – אין זין שישנה רביעי בתרומה; ודחי
105 ליבא לממטר, דאקא כן מפרק קל וחומר, דהא
106 שליליש לתרומה נפקא לן מקרא כי הכי נדפקא
107 לן שליליש בחולין, ורביעי בקל וחומר, וחמישי
108 בקודש בקל וחומר ממשוח כפורים. אלא דהאי
109 לית ליה לרבי יוסי שני עשה שליליש בחולין,
110 אלא רבי עקיבא אלא סבר לה כרבי יוסי
111 מגזל – דילמא רבי עקיבא אתי לא גזל ומי קל
112 וחומר דרבי יוסי, ומיכן ליה בהניקא לן וחומר
113 רביעי בתרומה וחמישי בקודש, אמר ליה – אם
114 איאת דהוה דתקיעק ברבי הוה, וכו' לא שליליש
115 שאת אלא וליחני בתי תרומה בחי' דלשמיטא
116 וכי תקיעי לך מני – נטמא רבי עקיבא היא.
117 אלא דהאי לית ליה לרבי עקיבא קל וחומר
118 דרביעי יטמא, משום פירכא דדור אחרון, כדאמר
119 במסכת יטמא (נכא). עתיד דור אחרון לטוד
120 את השליליש בתרומה, שאנו ממנאין אותו בקל
121 וחומר מטבול יום, כדאמרן אהו אחרון פריך.
122 מה מטבול יום – שכן אב טומאה. הוא
123 לרבי עקיבא נמי, דאת ליה שליליש בחולין
124 ולא מיתני שני מעליה פסול לתרומה בקל
125 וחומר מטבול יום, שיש אב פירכא, שליליש.
126 בין בתרומה בין בחולין – נפקא לן מקרא
127 בהירא, דדרשי טמא יטמא, ורביעי בקודש נמי
128 מדיחשבי אש נמי בכל טמא – מי לא דסיקין
129 דנגע בשליליש, דהא לרבי עקיבא, הואיל ואין
130 יטמא יטמא, אשכחן דאיקרי טמא,
131 ומשבתח לן דאית קודש ליה רביעי עשה

הסופות. פרק ראשון – אור לארבעה עשר דף יט עמוד ב – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזליץ)"

תוספת

1 בהם ידים. והגו דים כלל הפוסל הורומה מטמא ידים לזרות שניות – אינו אלא
 2 לקדשים כדומה בחבנה והרץ רביעי יעקב. דרך גיורה ודאי אינה הדיא הדיעה. אלא
 3 מטמאה בשכורו אסתם ידים שידיו שניות – גור כמו כן מסתמא על ידים הנוגעות בראשון
 4 שידיו שניות. הלכך, ותי ידים שניתם שוארו ראשון – היה לזם לזרות שניות, אלא
 5 דאן טומאת ידים במקדש. ו**ניבא** אין טומאת
 6 ידים וכלים במקדש – תימה לרבי יעקב. ומה
 7 היה לו ללמי לטמאן או ממשקן – את משקין
 8 בית מטבחים דכן וכן לומר: דרבי עקיבא היא.
 9 דאמה: טומאת אשתו לטמא אתרים דאורייתא.
 10 אם כן לית ליה שיהא ידן. כן. חזן אן רבא לא.
 11 דלרבי עקיבא ארדו ידן וכל מטמא כלים. ואם אתמה:
 12 וילמא גו אמר רבי עקיבא זכני – עניין לא
 13 נגורה גיורה דכלים. וגיורה וידים לקדש כבר
 14 נגורה. כדאמרין בפרק קמא דשבט (ט"א שם)
 15 דשלמה גזר לקדש. ואנדרו גזר לתלמימו: ויש
 16 לומר: גיורה דכלים היינו בשבטנו עשר דבר.
 17 ושמה עשר דבר שיהא לרבי עקיבא. ואם אתמה:
 18 מנא ליה לגמרא שאין טומאת כלים במקדש?
 19 וילמא שבטנו עשר דבר גזר על כלים אף
 20 במקדש. ואז דקתני שחכנין טורח – הדיא
 21 נשנית קודם שמה עשר ערב. שהיא מעודתו של
 22 רבי חנינא גזר מן התרומה. ויש לומר: דאם איתא
 23 בגזר – שיהא עשר דבר טומאה על הכלים
 24 במקדש – הדיא ליה למיתני טומאה בשום מקום
 25 לאשמענין ההדיא דקתני שחכנין טורח – קודם
 26 גיורה שניתה.
 27 **תרווייהו** בו ביום גזרו – תימה וידים לקדש
 28 שלמה גזר ויש לומר: דרבי עקיבא
 29 אשמנה עשרה דבר קאי. שהיתה מחרשה. וחי
 30 קאמה בשבטנו עשר דבר. כשמשקו בריני ידים –
 31 לא רצו לגזור טומאת ידים במקדש. **האי** סבין
 32 נבגדו במנא – סבירא ליה דמייירי בלא משה
 33 **אין** כל מטמא כלי – ולית ליה דרבי יהודה
 34 דמוקי לה במחט טמא מת דההוא כלי
 35 מטמא ליה. אלא כרבי יודי דאמר בנות שהיתה
 36 פרה חסומה. **הא** ברשות הדיא. ורבי עקיבא –
 37 תימה: את אינטיגור לאוקטא ברשות רבנא –
 38 משום דים, דספיקו ברשות הדיא טמא.
 39 **מכרי** האי מחט דבר שאין בו דעת לישאל הוא
 40 – פירוש האי מחט – כלי שנוגע במחט. ובטמא
 41 לא בענין שהיא בו דעת לישאל. אלא המטמא
 42 להדיא. דאם לא כן – כל טומאת מת שדך.
 43 אפילו בפרשת הדיא. וזה ספיקו טורח.
 44 **ואמר** רבי יוחנן זכני – היה מצוי לאתווי
 45 דרעיה. ומשיני דער (הב) דמעת ליה שבעוד
 46 עושה ממשכ ומרשע. אף על גב דמשכב ומרשע
 47 בו דעת לישאל. כשהתורה היא טומאת אותה
 48 במטה.

1 זכות וטובה וריוח ותקנה היא לו מחפסד קדשים. שלא נגורה גורת ידים במקדש לטמא
 2 בדבר שאין מטמא אדם. והיא טומא נוקמי ליה דלאו בר טמיו אדם הוא. דאילו חזן
 3 זכינו שטאן מטמאים ידים בטמאה כל דרו אפילו חתמן. משום דים שקטויה. ו**ניבא** – גמי.
 4 ולקדש טומאת כלים במקדש מדרבנן
 5 גזר רבנן כיה טומאה. ואף על גב דבאורייתא
 6 טורח – כדתנינו גבי שבטנו עשר דבר: והאובלים
 7 והכלים שנטמאו במקדש. ורבי עקיבא קתני: סבין
 8 טורח. ידים קודם גיורה כלים שנו – לטמא
 9 מדרבנן. ושטהדות ערות זו עריון על גבורה
 10 גיורה חכמים על טומאת כלים דרבנן. לפיכך
 11 לא יוכל לומר זכינו שאין טומאת כלים במקדש
 12 – דהדיא שעתא אפילו בעלמא גמי לא הואי.
 13 כן ביום – בעליית הגולה כן חזיקו בן גרון.
 14 ביציאת השבט. ותנן אלו ספולא את
 15 התרומה. **הספי** – והתם מפרש טמא משום
 16 תקנת ספרים. שהיו מניחו את הספרים עם
 17 התרומה. ועבדים אובלים אותם. והתרים –
 18 אפילו סתמן. אם נגע בתרומה בלא גטילת ידים.
 19 והטבל יום – התם רפרק: והא דאורייתא היא
 20 ומשיני סמי במנא טמיל יום. **אילא** אמר רבא –
 21 ודאי כבר נגורה על הכלים מדרבנן שטמא
 22 בטומאת ימיו דבא ליבא משקן. והנן
 23 לטומאת סבין. דאפילו בחזקין שלא חשו
 24 לחפסין – כן שייכא רובא דבא טמאה לסבין.
 25 דהאי סבין נבגדו במנא. שיטמאהו לא בשר
 26 ולא מחט אלא יוכלין לטמא. דאן אוכל ולא כלי
 27 שאני אב הטמאה שטמאין כלים
 28 מדרבנן. לא גזר חכמים מדרבנאם טומאה על
 29 זכב וטמא ידים שיטמאו מן המשקין. ומשום משק
 30 זב וטמא. **מאי** בכריתא – לטמא במחט. **ספ**
 31 **פחם** – לא ידעין אי טמא אי טורח. ושל מי
 32 היתה. על ספק חזקין – לומר שטמא של זב או
 33 של גזר חזן. ורובא על טומאת אדם.
 34 דכתיב (ויקרא טו) ויזכיר ידיו חובי. **מחט** של **ספא**
 35 **טמא** – כשהוא אב הטמאה. והמחט עצמו אב
 36 הטמאה. דרובי דהי כהנא. כהנא. ולקמיה פריך.
 37 אמאי הסבין חזקין שיהיו חזקין אף שיש בן כזן
 38 טמא הוא. וצריך טבילה והתרב שמש
 39 דאורייתא. רבי יודי כרבי אבין אמר – לעולם
 40 ספק מחט. ובגזן שהיתה פרה חסומה ובא
 41 מחזן לירושלים. דהיא מעלמא אתה.
 42 דמשנכנסת לשם לא בלעתה. דהוה לזו ספק
 43 כלים על מקומות אתרים. של שוק העליין –
 44 שם היו מתקבצין טמאין. שלא לטמא את
 45 הבריהם. ואף על גב דאיתוחו בן – שראיתו
 46 כהן בשוק או שנוכח בו חזן. **אשמענין** וכן
 47 גזר. דכולי האי לא שמענו ממתניתין. בדרך
 48 אחת חזו יורדין לבית המטביל – וערילו בדרך
 49 אחרת. ומתנאין בדרך היריה – מתנאין. דנאי
 50 בעו החבא: אלא טמאין חזו. והיה דרעה
 51 להטבילין. ונפלו מנטי. דרך עליה תוריים – שהטבילין. ולשמקין **אימא** **סיפא** כו' – והוא ליבא למשמע מינה. דאיבא למקדש מורישא חבי. ומסיפא חבי. ואשמענין חזן אמריא דלעיל.
 52 דאמרי לא גזרו – דרישא דוקא. דקתני בדרך ירידה הוא דמטמאין. ואם דכל הענין טורח. וסיפא דקתני דרך עליה טורחין – לא תיזק מניה את רכל הדיע טמאין. אלא לאפק גייתא
 53 במנאות קטנים שהיו מנוקל לדרך ויעליה. ופעמים שהיו יורדין דרך אותו מנאות ופעמים עליין. והנהו טמאין מספק. שרדי מתחלה בטמאין חזו. ספק נפלו ביריה ספק בעליית
 54 ומספקא לא נפקי מטמאה. אבל שאר כלים ספק נטמאו ספק לא טמאו – לא גזר עליהן מספק. כיון דאמר מר חייב חזי כהנא חלל – לא נגעו כהנא מת. שהיא אב הטמאה.
 55 ונעשה גם המחט אב הטמאה. ואמאי הסבין חזקין שיהיו טמאין אדם וכלים נמי יוטמא – דכל אב הטמאה מטמא אדם וכלים. כן כלי את כלי כן אדם את אדם. כן אדם כן כלי וכלי
 56 אדם. בפרשה זאת חזקת הורודה: בספרי. עושה רשות הרבים היא – לטמאה. וזהו וסבין. ספק נגעו במחט או ספק לא נגעו. והדיא ליה ספק טומאה ברשות הרבים דספיקו טורח.
 57 ומריכין את רשות חזי חזי **ספיקו** **ספא** – הא דבר שאין בו דעת לישאל הוא הסבין. ולא גריסין. האי מחט. אלא: מכרי דבר שאין בו דעת לישאל הוא. וראי גרסין ליה – חבי
 58 מפרשין: מכרי הוא רשות דומת – דבר שאין בו דעת לישאל הוא הסבין. וכל מי שאין בו דעת לישאל. בו כל ספק טומאה מוטהה מנוקמי. כן משה רשת הדיא ועל ספק המחט
 59 אף כל ספק טומאה ברשות הרבים דספיקו טמא. ומה משה יהא בו דעת לישאל אלא טמא אב לאו – אף כל שיש בו דעת לישאל. כן אמר רבי. ספק נגעו בדרך שאין לא נגע.
 60 דיש בו דעת שכולין לשואלו אם נגע הוא אינו יודע. **ספיקו** טמא. **במא** כירי אדם – אדם היה עסוק בהו. אם נגע בו הסבין במחט – על ידי אדם נגע בו. והלכך אף עורר רשות
 61 תדירוד – ספיקו טמא.

מסחים פרק ראשון – אור לארבעה עשר פר' כ עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזולץ)" קלג

1 נשאלין עליה – כלומר: חשבונן לא לטמא אותה, כאילו יש בה דעת לישראל. לשון אחר:
 2 נשאלין לבית דין מה תואר עליו. חז' עיקר נשאלין עליה – בעלים הוא ודלמא בעל כרחו
 3 בשבילה לבית דין, חז' תואר עלה. ואפילו הוא בלי מנהג על גבי קרקע – כלומר: אף
 4 על גב דבלי טורח זה שגורלו בו הספק אין בו דעת לישראל. וכו' לא אה ארם ספק שיהא
 5 מוליכו ומביאו בירו, אבל ארם סתוק בטומאה
 6 שהיה נושא שרץ ביה, חז' ספק נגע בבלי ספק לא
 7 נגע – אם שרת הירוד הוא, ספק טמא. והא
 8 בשר דאיחשב במאי – והי מני מני? והא
 9 אקרא, "דחבשר אשר יגע בכל טמא" במאי
 10 איחשב? ואיכא למימר בשר דקרא פשיטא
 11 דאיכא חבשר טובא, דבשר של שלמים נאכל
 12 בכל העיר ולכל אדם, והם מדיחין אותו
 13 ומבשלין אותו, ואיכא חבשר טובא. אבל בהמה
 14 זו שנתמאת בבשרה חזק בעורה במשק
 15 שחזיה, ומדוכן קבל חבשר דחבשר? ומה אינו
 16 מבשר דחריב ויהא בר אבא אמר רבי יוחנן: ב'
 17 משקה בית פספסאי – שיהודה בתי ארם
 18 מבשר. אלא דאיחשב בחיבת הקודש – חיבת
 19 הקודש מבשרתה למוא לרבי טומאה, וקומאן לא
 20 בפרק שני דחושבת העילין חיבת הקודש שיהא
 21 לה אוכל לקבולי טומאה. ולימיני ביה ראשון
 22 ושני – שיהא הוא ממנא אחרים. קדתי: חבשר
 23 טמא, ולא קתי חבשר פסול. נמי – בתמידי. אם
 24 כן תיפישת מוקתיני טמא – משמע ממנא
 25 אחרים משום חבשר חיבת הקודש. תיפישת
 26 דבעי ריש ליקש בשחזת חזין. ציירי של
 27 מנות – וכו' של מנות, מוקם שלא נגע לשם
 28 שני. ציירי – לשון יבש. ודומה לו גבי שופר
 29 (ראש השנה גובא: היה קולו קד או עבד או
 30 ציירי. ליהוי נקט פרה של גבוה שלמים – לפי
 31 שהער והבשר לבעלים, ומתעסק לישת העור
 32 חבשר, ומעבירה גנור סמוך לשחזיה, ומשקין
 33 בסוימא דביעה. ועיין משקה טופח עליה – ואי
 34 אפשר שלא יפול מן המשקה על חבשר כל
 35 שהוא שרת הפשט. ועלוי פריש – דקא סלקא
 36 דעתך ונתת משקה עליו. שהרי בשעת זו השקע
 37 אותו. פריש עבה – דלאו משקה הוא. שרץ מנמא את המשקין – מקל וחומר מכלי, כדלעיל. ומשקין שבאו מחמת שרץ מנמאין כלי, כדילפי' מכלי כלי יטמא'. וקא סבר יטמא
 38 הבלי' מן המשקה, כדוהו דריש לה רבי יהודה מקמי הדרה ביה. דרדיש ביה נמי לטאי יטמא יטמא. וליף מניה דחזרו כלי' זה ומטמא את האוכלין, כדאשכחן בהו דכלים מטמאין
 39 מכלי אשר בתוכו מכלי האוכל – משמע שטמא האוכל מאור כלי חרס. ואוכלין את המשקין בו. ומיזה לא מיתרמא דהא. ואלו האוכל הבא מחמת כלי רקמאן קא דמטמא
 40 משקה – לאו מכלי הבא מחמת משקה קאי, אלא בבא מחמת שרץ. ותא' חז' למדת שלש טומאות בשרץ, דמשמע דטומאה הולכת מזה לזה ומזה לזה, ומדבא דהו מעיני למישרביה
 41 למילתיה. אלא דאקשי ליה קשיא אחריו, מפורשת טפי, קדתי שלש אוק חשיב ארבע. והיא היא. ואוכלין פספסאי את המשקין – דרדיש יטמא רגבי אוכלין, וטמא – לטמא אוכלין
 42 המשקין. כדבית דיה רב עקיבא, והוא חרין דמצי למיטני וכלי מטמא את המשקין, ומשקין מטמאין אוכלין, כיון דאית ליה יטמא טמא, אלא חז' מעיניה נקט. והדיווחה לא מצי
 43 למיטני, דנמא כלי מטמא את האוכלין, ואוכלין את המשקין, ומשקין שבאו מן האוכלין מטמאין את האוכלין – דהא ליתא בקרא. אפילו לרבי עקיבא דוהו ליה שלישי עושה רביעי.
 44 דכלי מטמא את שרתו – אחריו – דכלי חרס קאי. שקיבל המשקה הזה טומאה מן הכלי. וכי דרשת יטמא טמא – אבתי שני עושה שלישי משבת מניה, אבל שלישי עושה רביעי
 45 לא ילפת מניה. והא איבעני עשה רביעי, דכי כתיב אבא הבא מחמת כלי מטמא משקה – לאו בכלי אבא מחמת משקה. ואלו בכלי אבא מחמת משקה, ואלו בכלי
 46 הבא מחמת שרץ. ותא' נפיה חשיב ארבע ותני שלש. נון משקין דרישא – חזק משקין הראשונים. ואימא שרץ מטמא את הכלי, והכלי את האוכל, ואוכל את המשקה, וכל כן
 47 סדורין במקרא. ורבי עקיבא הוא דרדיש יטמא טמא, ושני עושה שלישי. והא חז' דמצי למיטני נמי שרץ כלי, וכלי משקה, ומשקה אוכל, והא מעיניה נקט. כדפרישין, דהדיווחה
 48 לא מצי למיטני. והא אתא לאשמענין – דשני עושה שלישי בחולין. ארדבה נון משקין דסיפא – ואימא שרץ משקה, ומשקה כלי, מכלי כלי יטמא' כדוהו דריש לה רבי יהודה.
 49 וכלי אוכל דרש ביה לזהו יטמא רבלי טמא. ומשקין דסיפא לא חיטני, משום דרביעי לא כתיב. ואף על גב דאוכל דהא מטמא משקה – הבא לא חתניה, דהא אוכל דרבא שלישי
 50 הוא. אפי' ליה לא אשכחן תא' בו' – ואי כתיב חדרש מנאן תוקמיה ויטמין – שלא חטעה בסדרן. ויטמא – סדר ממילי שכר שערין. תחלה נתנון כלי, ואחר כך אוכל, ואחר
 51 כך משקה. שרץ שנתמא בתורו – ולא נגע בפת – הפת שבתוכו שני לטומאה, ואינם מטמאים חז' לרבנן, מפני שהחזק תחלה. והחזק קוד טומאה מן השרץ, והפת מן החזק.
 52 וליחזיה ליה, תנור במאן רבלי טומאה – כיון דקומאן לו ארץ כלי חרס מטמא מן השרץ, אף על פי שלא נגע – אלאמא מנאן זמלי טומאה הוא, דהא לא נגע בו ומטמא. ותדעו
 53 נמי פת כאלו נוגעת בשרץ, 'יכול יהו כל הבלי' – אם כלי שסוף בתוך כלי חרס, ושרץ בארץ החיצון – 'יכול יתא כלי עץ או כלי משבת שבתוכו טמא, משום דכתיב 'כל אשר
 54 תרובו טימא'.

1 לא ידון שרץ דכן אלא שאין מבשירין – לא בעי לשניי תרומא ארם. ולעיל חז'ין כן
 2 מחמת חזק. והא שאין מבשירין – משום דסבירא ליה דתולשום לא מבשירין, דרדיש
 3 יטמא דכתיב בני משקין טמא ושם ולא חבשר וליכא אלא חד קרא דבשרה, וסבירא ליה
 4 לאוקמי טפי במחזורי מבתולשין. אלא דאיתיה בחיבת הקודש – ואם תאמר: אי חיבת
 5 הקודש מנחיא למיטני ביה ראשון ושני מאי נפקא
 6 מיניה? משקין בית מטבחיא וכו' ואין
 7 מבשירין? ואומר רבינו יצחק, דאיתיה בחיבת
 8 דברים מבשירין בעורה, ולא שרץ ביה חזו חזת
 9 הקודש, נגזר ביכורים או חז'ין שאוכלין בעורה
 10 כדי לאכול המנחה הוחזק על השבעה, כדאיתא
 11 ב'הקמחין רבד' (מנחות כא.ג), ו'בשבעת' שחטה
 12 עיזין משקה טופח עליה – פריש הקונטרס. דאי
 13 אפשר שלא יפול מן השרע על חבשר. ואין נראה
 14 דאם כן חז' זיה תולשין ותולשין לא מבשירין.
 15 כיון דרדיש שמואל יטמא ממש – ליכא אלא חד
 16 קרא כדכתיב, ו'בהער מוקי לו במחזיריב', ולחיי
 17 נקט העבירה גנור – משום דבעי דבשר מן
 18 הנדר שהוא מדובר. ואומר רבינו יצחק, דעל ידי
 19 הער הוכשר חבשר, ד'בהער הדרטיב' וחז'ין
 20 קתא. מפני אי ש' די לחבשר, אבל לחבלי
 21 עלמא יש שומר לחבשר – ובכל העור באו מים
 22 בעודם מדוברים.
 23 מ

מִשְׁקָה טוֹפַח עֲלֶיהָ. וְנִתְדָר פֶּרֶשׁ וְנִטְמָא לְבִשְׂרֵי! אָמַר רַב
 אִיָּא בַר אֲהֵבָה: בְּפִרְשׁ עֵבֶה. רַב אִשֵּׁי אָמַר: אִפְלוּ תִימָא בְּפִרְשׁ רַבָּה, מִשּׁוֹם דְּהָוֵי
 מִשְׁקָה סוֹרֵת. תֵּינִי תִנָּא קְמִייה דְּרַב שְׁשֵׁת: שְׂרָץ מְטַמָּא אֶת הַמְּשֻׁקֵּי, וּמְשֻׁקֵּי אֶת
 מִשְׁקָה סוֹרֵת. וְכֵלֵי מְטַמָּא אֶת הָאוֹכְלִין, וְהָאוֹכְלִין אֶת הַמְּשֻׁקֵּי, וְלִמְיָנוּ שֵׁשׁ מְטַמָּאִין אֶת
 הַשְּׂרָץ. הֵינִי אֵיבְעֵנָה תָּנוּ גֹז מִשְׁקֵי דִרְשִׁיא. אֲרַבְּהָ, גֹז מִשְׁקֵי דְסִיפֵיא! לֹא אֲשַׁבְּתֵן תִּנָּא
 דְּאָמַר מִשְׁקֵי מְטַמָּאִין כְּלֵי אִילָא אֶת רַבִּי יְהוֹדָה, וְיִתְדֵי בִיה. וְסִמְנֵינָּה מִיִּיתֵיא. תָּנִן תְּהִים: שְׂרָץ
 שְׂנֵמִיצָא פְתַנְדֵּר – הַפֶּת שְׂבָתוֹכוֹ שְׁנֵי, מִפְּנֵי שְׁתַּנְהוּר תַּחְלָה. אָמַר לִיה רַב אִדָּא פַר
 אֲרַבְּהָ לְרַבָּא: וְנִתְיוּ לְהָא תַנּוּר קְמָאן דְּקִילֵי טוֹמָאָה דְּמִי, וְתִתְיוּ הָא פֶת רֵאשֻׁנָּה!
 אָמַר לִיה: לֹא סִלְקָא דַּעְתְּךָ, דַּתְּנָא: יוֹל יְהוּ כֵל הַפְּלִים מְטַמָּאִין מְאִוְרֵי כְּלֵי חָרָם
 חֲלָמֵד

קלד פסחים. פרק ראשון – אמר לארבעה עשר עשר דף ב עמוד ב – מתוך מהדרות "אבן ישראל – רשינוזלין"
הוספות

1 **מ** אמר רבי יודישע שתיקין אכחת ורבינוהו תבית – אומר רבינו יצחק. הא דלא משני פסח
2 שאני, דמשמע ליה דפסח לא מילה ולא טורדי – מדשרי בתביתו ואסר במזרחות. אם
3 כן מה שהיא תליה היה העפע.
4 **ה** רבי שמעון אליבא דרבי יודישע – תימה לרבינו יצחק לרבי שמעון, כיון דשרי תליה
5 לעמא ביה. אם כן שרי לשורפיה, ואמאי קרי
6 ליה תרתי. תרתי הווי לא אובלין ולא שרופין 1
7 ויש לומר: תרתי לרבי שמעון – הווי דלא 2
8 מדיכי לשורפיה. **ר**אוי לילוף – אף על גב 3
9 דתרומה טמאה בשריפה, כיון דמסקינן בפרק 4
10 בתרא דתמורה (L3) הוראי לשריפה – שריפה 5
11 הוראי לקבורה – קבורה. הוא הדין כבי האי 6
12 נגזא, והאי דרבי לילוף.
13 **ה** אף
14 **ה**בשר שנטמא באב הטומאה – זה קמא וזה טמא. אם על השמן ששפסל בכבול יום,
15 שפירליקין אותו פגו שנטמא בטמא מת – זה פסול וזה טמא. אף אנו מזדים בתרומה
16 שנטמא בולד הטומאה ושורפין אותה עם התרומה שנטמאת באב הטומאה, אבל הדין
17 בשורף אפילו תליה עם הטמאה, שאין יבא אליהו ויטהרם? ומשני: רבי שמעון
18 ואלויב דרבי יודישע, הא – רבי יוסי ואלויב דרבי יודישע, דתניא: ארבעה עשר שחל לליות
19 בשבת כמבערין את הכל מלפני השבת, ושורפין תרומות טמאות תלויות וטהורות, דברי רבי
20 מאיר. רבי יוסי אומר: מותרת בפני עצמה, ותלויה בפני עצמה, וטמאה בפני עצמה. אמר
21 רבי שמעון: לא תחלקו רבי אליעזר ורבי יודישע על המזורה ועל הטמאה שאין שורפין, על
22 התלויה ועל המזורה – ששורפין, על מה תחלקו – על התלויה ועל הטמאה, שרבי אליעזר
23 אומר: תישרף זו בעצמה וזו בעצמה, ורבי יודישע אומר: שתייהן פאחת. והא מתניתין רבי
24 יוסי היא! הכי קאמר רבי יוסי לרבי מאיר: אפילו רבי שמעון ואלויב דרבי יודישע, דמקל
25 ב' מי קלם בתלויה וטמאה, אגל במזורה וטמאה – לא. רבי יוסי דרבי תניא רבי תרומה
26 אפיסקא ומשני, מי אמר רבי יודישע שתייהן פאחת, ורבינו: תבית של תרומה ששולד פה
27 ספק בומאה, רבי אליעזר אומר: אם היתה מונחת במקום התורפה – יניחה במקום המונגע,
28 ואם היתה מגולה – יכסנה. רבי יודישע אומר: אם היתה מונחת במקום המונגע – יניחה
29 במקום התורפה, ואם היתה מכוסה – יגלה. תרמא – אין, בידיים – לא! ומשני: הא – רבי
30 שמעון אליבא דרבי יודישע, הא – רבי יוסי אליבא דרבי יודישע. רבי אליעזר רבי תרומה
31 אחרומה ומשני, מי אמר רבי יודישע: תרמא – אין, בידיים – לא, ורבינו: תבית של תרומה
32 שששברת פגת העליונה ותחתיה חולין טמאין – מודה רבי אליעזר לרבי יודישע שאם יבול
33 להציל ממנה רביעית במזרה – יציל. ואם לאו, רבי אליעזר אומר: תרד ותפמא, ואל תפמאה
34 בדי. רבי יודישע אומר: תפמאה בדי! ומשני: שאין התם דאיבא הפסד חולין. מתקיף לה
35 רבא: מתניתין נמי איבא הפסד עציבו אמר ליה אבוי: להפסד מרובה הששע, להפסד מועט
36 – לא הששע. ומנא תימרא ולהפסד מרובה הששע ולהפסד מועט לא הששע – דתניא: תבית
37 של שמן תרומה שששברת פגת העליונה, ובתחתונה חולין טמאין – מודה רבי אליעזר לרבי
38 יודישע שאם יבול להציל ממנה רביעית במזרה – יציל, ואם לאו – תרד ותפמא ואל תפמאה
39 בדי. מאי שאני שמן – דרבי תרד, רבי יודישע, רבי יוסי ורבי יודישע, רבי יודישע ורבי יוסי
40 והאמר שמואל משום רבי חיאי: שותין מלוג בסלע, ומזלין מלוג בשתיים! בהרש' והא
41 ראי לישנו! ותיב ביה לדי תפלה. שמן נמי אתי ביה לדי תפלה? דרבי ליה בכלי מאוס. וין
42 נמי רבי ליה ביה לדי מאוס! לזילוף קא בעי לה, בכלי מאוס רבי ליה? ותקלה בעלמא תנאי
43 היא, תניא: תבית של ון של תרומה שנטמאה, בית שמאי אומרים: תשפך תכלה וזבית
44 הלל אומרים: תעשה וזילוף. אמר רבי ישמעאל ברבי יוסי: אני אכריע, בשרה – תשפך תכל,
45 בבית – תעשה וזילוף. איבא דאמרי: בהרש' – תשפך תכל, בישן – תעשה וזילוף. אמרו לו:
46 אין

בסלע, ומזלין מלוג ומכבר בשתיים. נוח לקנות לוג בשתי סלעים לזילוף, מלקטוהו וזי שאינו עשיר יקח וין בולד לשתיהו. לוג בסלע וין בויק לזילוף. בתריש – דאין ריחו
נודף ואין ראוי לזילוף. אתי ביה לדי תכלה – אם ישנה אצלו עד שתישש, אתי למשתי מניה. לזילוף קבע ליה – וצריך שיהא לו ריחו טוב, ובכלי נאסר רמי ליה? בתרומה. ותקלה
עצמה – אי חישנין לה. ואסור לשהיא אי לא תנאי היא. תשפך תכל – לשון תכלה. כלומר: תשפך תכל, ולא לזילוף דלמא לזילוף ודלמא תפסד חולין קלי אפילו בו ביום אתי למשתי. שריה
תשפך תכל – שאן מוליף שריה. ויהא לא מארען שיביאה תכל לזילוף, דארכיזו רבי ליה? ורבינו: תכלה דאמי – איבא דאמי – לזילוף מועט ולא חישנין בו. וין מה שהיה לבית –
47 חיישינן, אלא בהרש' תשפך תכל בו. אמר רבי ישמעאל ברבי יוסי – כמה שנים אתרי ביה וזבית תכלה שניא היה. אמרו לו – בן דורו.

מסעי' פרק ראשון - אור לארבעה עשר דף בא עמוד א - מתוך מהדורת "אבן ישראל - שטיינזלץ" קלז

1 אין הברעת שלישית מברעת - דעת שלישית היא זו. שבת שמאי ובית הלל לא הוכירו
2 לנלות דעתם דתנן חיישין לתקלה ככל. דאי הוה אמרו הכי. בית שמאי אומרים בין
3 בבית בני בית גשעה דתנן חשפין. ובית הלל אומרים בין בבית בני שדעה תיעשה וילתן. ואתא
4 בא והלכירו ולמה. בבית - בבית הלל. בחדש - בבית שמאי, היא הברעת. אבל

השתא, דלא הוכירו בית ורשה - טעמא
5 אחריתא הוא. ולא משום תקלה. רבי שמעאל
6 חישי לתקלה, והיני תנאי. מחלוקת - רבי שמעאל
7 אליעזר ורבי יהושע, שנפלה לפחות ממנא
8 חולין נטמאים. שיש בנת התחתונה פתח ממנא
9 חולין נטמאים, דאין תרומה בטילה כחן ופסדי
10 למורי, דתרומה צריך אחר זמאה לבטלה. אבל
11 הוה בתחתונה נמא חולין, נמא תבית נמו זו
12 של תרומה - דברי הלל לא יטמאה ביד, והואיל
13 ולא פסדי חולין, דתרומה עלה כחן, וחזו בימי
14 טמאה כדמעיקרא. מודה רבי אליעזר כי
15 א - קא פלקא דערן אנטקא קאי, איאם לאו,
16 דהא פלגותיהו דבין לא הוה. ולדבי פריך
17 מודה רבי יהושע דאמר לעיל וטמאה ביד לרבי
18 אליעזר, דאמר לא יטמאה ביד, מביעי עלי
19 למיתני. וכל שחובי מיהו וכוו נבט - והאי
20 "מודד" דאיאם קאי, אלא אירשא, דקנינ
21 אם יכול להציל רביעית בטורה - יציל, ואפילו
22 כל זה הוא בא להציל רביעית זו בתוכו, וכו
23 טורח וכו פסא. ואשמעין ליה לרבי אליעזר
24 דאמר אל יטמאה ביד - מודה הוא דמודד
25 להציל כוה, ולא חיישין דילמא נגע גבו
26 בתרומה המצטנן לה כדים. ובשבת
27 במשקן דטמאתן דרבנן היא ומשכחת לה
28 כדנתיא, כלי שנטמאו אחריה במשקן - אחריה
29 נטמאין. והכו וא אונגו או אונג - ודין טהורין.

הדרן עלך אור לארבעה עשר

14 **משנה** כל שעה שמוותר לאכול - מאכיל לכהנה
15 לתייה ולעופות, ומזכר לגוי, ומותר בהנאתו,
16 **עבר** ומנו אסור בהנאתו, ולא יסיק בו תנור כיריים.
17 **רבי יהודה אומר:** אין בעיור תנח אגלא שרפה,
18 **בתמימים אומרים:** אף מפרר ונורה רחם או מפיל לים.
19 **גמרא** כל שעה שמוותר לאכול - מאכיל, הא כל
20 שעה שאינו מותר לאכול - אינו מאכיל, לימא
21 מתניתין דלא כרבי יהודה, דאי רבי יהודה - הא אימא
22 המש דאינו אוכל, ומאכיל. דתנן, רבי מאיר אומר:
23 אוכלין כל המש, ושורפין בתחלת שש, רבי יהודה
24 אומר: אוכלין כל ארבע, וחולין כל המש, ושורפין
25 בתחלת שש! ואלא מאי - רבי מאיר היא, הא "כל
26 שעה שמוותר לאכול מאכיל"? כל שעה שאוכל
27 מאכיל מיבעי ליה! אמר רבה בר עולאי: מתניתין רבן
28 גמליאל היא. דתנן, רבן גמליאל אומר: חולין נבליין
29 כל ארבע, תרומה כל המש, ושורפין בתחלת שש.
30 והכי קאמר: כל שעה שמוותר לאכול כהן בתרומה -
31 שורפאל מאכיל חולין לכהנה לתייה ולעופות. למה לי
32 למיתנא בהמה, למה לי למיתנא תיה? צריכא, דאי
33 מאכיל בהמה - דאי משיירא חזי לה, אכל תיה דאי
34 משיירא קמפנינא לה - אימא לא. ואי תנא תיה -
35 משום דאי משיירא מיתה מפנינא, אכל בהמה ויזנין
36 דמשיירא ולא מסיק אדעתיה, וקאי עליה ככל רבא
37 וקבל ויפא - אימא לא, צריכא. עופות למה לי? אידי

1 **אין** הברעת שלישית מברעת - פירש הקונטרס. הואיל ולא הוכירו בית שמאי ובית הלל
2 בית ורשה, אם כן טעמא אחריתא הוא ולא משום תקלה. ולכרנני ימנח נראה אף על
3 גב דטעמא דבית שמאי משום תקלה לא חשיב הברעת - לפי שלא גילו ארשתיהו דעתן
4 לחלק בין בית לרשה. שלא הוכירו בדבריהם אחר בית ואחד שדה. וכן פירש הקונטרס. לעיל

5 גבי רבן גמליאל לאו מבריע הוא. וההיא דקולי
6 טעמא, דלית רבי זמון ובין שלא מן זמון -
7 מנא, דרבי רבי אליעזר. רבי יהושע אומר: בין מן
8 זמון ובין שלא מן זמון, טורח וכוו, רבי עקיבא
9 אומר: מן זמון - טמא, שלא מן זמון - טהור.
10 וחשיב ליה בפרק כיריה (שבת ט"ג, ושם)
11 הברעה - שחזי רבוי רבזי אליעזר ורבי יהושע
12 שדיין לחלק בין מן זמון ובין שלא מן זמון.
13 וההיא דפרק כיצור מברכין (ברכות מגב)
14 דקאמר בית שמאי מברכין עלה חזן, וקאמר רבן
15 גמליאל: אני אבריע, שמן - וכוני לירוד הכתי
16 לסיכתא דרסי - לירוד וכוני לסיכתי לא וכוני.
17 וקאמר רבי יוחנן: הלכה כדברי המכריע. לא יזנין
18 משום דמבריע גמור הוא, אלא מפרש ונתון טעם
19 לברית. ורבי: דאי מבריע הוא - למה חזרן
20 דפרק הלכה כמותה הא כבא אמר רבי יוחנן
21 בפרק כיריה: הלכה כדברי המכריע. וקנע קשה
22 לפרוש זה, דבאב מאי איריא הברעת שלישית
23 שאין הברעת: תיפוק ליה דהברעת תלמיד לאו
24 דקאמר רבי אומר בפרק כיריה (שבת כ"ט, ט"ז)
25 ארבי עקובא ורבינא זנאאל פירש: הברעת
26 שלישית - חזר שליש, והיני הברעת תלמיד
27 כדאמר בפרק כיריה.

הדרן עלך אור לארבעה עשר

28 **כל** שעה - עבר זמנו אסור בתנאה. ואסור
29 למכור, ואם מבר - דמיו מותרין, דאין תוספ
30 את דמיו. כדתנן בפרק שני דקדושין (ג"ב, מברן
31 וקדש בדמיון - מקדושה.

32 **לימא** מתניתין דלא כרבי יהודה - אף לפי
33 דמסקנא לא אתא רבי יהודה, אלא הכי
34 קאמר. והוא מתניתין דלא כרבי יהודה אלא כר
35 מאיר. ומסיק דבר מאיר נפי לא אתי.
36 **ואי** אשמעין חיה משום דמצונא לה - ואין
37 עבר משום כל יטמון - דכל יטמון נפקא לן
38 מלא ימצא, והיא וכו מצוי, כיון שאין יודע היכן
39 הוא. וכן משמע בפרק גמא (ו"ג, דפרקי יבי
40 ממשכחת לה - ליבטלה. משמע: דכל כמזה דלא
41 משכחת - לא עבר כבי יראה. הקשה רבנו
42 פנחסן כן בבראש. הכי שרי להאכיל ליה
43 שדרכה לתתוקי את תנן בפרק גמא (ו"ג, מה
44 שמשירי - ידעונו בעינא. כרבי שלא תטול חוליה
45 בפניו. והוא צריך בדיקא מחזיר. וכל שכן אסמור
46 ליתן בפניהו. ויש לחלק בין חיה לחוליה
47 והגדולים בביתם, והדיחיא כל מעמד כולי היא
48 כמז חוליה והטמנת בתריים ובסדוקין.
49 **קאי** עליה בכל יראה - פירוש: אם לא ביטלו,
50 חלה חזין דהוה מצוי למתמי: דילמא אתי
51 למכיל מיתיה.

38 **דתנא בהמה ותייה, תנא נמי עופות.** "ומזכרו לגוי". פשיטא! לאפוקי מתייה תנא דתניא, בית שמאי אומרים: לא ימכור אדם
39 תמנו לגוי, אלא אם כן יודע בו שיכולה קודם פסה. ובית הלל אומרים: כל שעה שמוותר לאכול - מותר למכור.
רבי

1 רבי יהודה אומר כותח וכל מיני כותח – אומר רבינו יצחק בשם רבנו רבינו יצחק
2 אומר כותח הלל, ואסר בכותח משום דשם בעילוי עליו יודעים שהווא כותח של פלוגי
3 איברו שבתא כותח על ידי גוי, אי נמי: יסברו שבפסח מכרו ישראל לגוי, ולכן אסור רבי
4 יהודה למכור כותח לגוי, ואפי' שיק ארבעי טהו, דמרש' בריש' אילו עובדי' (פסחים
5 מנא) ומורח' להשהות כותח בפסח.

6 **חריבו** – וקום נפשו מותר בהנאה אלא לארס: זמני
7 – וקום נפשו מלאכה לכלב, ובענין
8 אחד לא היה שרי, דהואי דפת שיעשה פסוק
9 קמא (טו.טז), **עבר** – זמני אסור בהנאה פשיטא –
10 רש"י לא גרס "פשיטא", דהא רבי יוסף הלל
11 פליג, ושרי בהנאה כול שבעה, ואין לפרשי:
12 "פשיטא" דאסור בהנאה מוסקא דרשבא – דרדך
13 התנא בכמה מקומות לכפול את דבריו, ועוד: אלא
14 מניש שפיר, ונראה דפרך פשיטא – מניש דהנא
15 בפסוק קמא (א.א), דשרופין זמני, אלאנא אסור
16 בהנאה, ולדרי יוסי הגלילי אין צריך לשרופה,
17 אלא ירעבו נפש כלבו ואיכרתו לגוי.
18 **בדחי** – דקריבי ליה ליתניז מניה – משום
19 דלשרפי יהודה, דאמר חמיץ שריפיה אפרו
20 מותר, דהניא בפרק בתרא דהמורה (ד.ל.א), כל
21 דשרופין אפרו מותר, וקא סלקא דעתך, בחד
22 דשרפקי ליה – ליתניז מניה, אבל לרנבן, דאין
23 מצינו בשריפיה, וכן דתקריבין, דאמרין בפסוק
24 בתרא דהמורה אפרן אסור – ופשיטא ליהודי
25 דבדחי דשרפקי ליה אסור ליתניז מנהו.
26 **כל** – משום שאמאי לא יאכל – ואם תאמר: יא
27 נתנה מחמיץ פסח בבת, דהא תריבי: י"ב ביל
28 אכלו חמץ וכו' (תנא: אהי בני – אם
29 כן לקמן (בגב), דבעי: מאי איכא בין חוקה לרבי
30 אהבו – לישא דאיכא בניהו ולא ואומר רבינו
31 יחזק, דלא יאכל ולא אכל – ליענין מלא
32 תאכלו, אבל י"ב ביל אכל – ליענין מלא
33 **ליבתוב** – רתנא תהנהו ואכלה ומכור –
34 משום דאי ידו כתוב בני לא היה
35 דרשין קלא כרבי מאיר, כן בי בארזא וכו' (א"ר
36 מיעינא סא.א) גבי נשך ותרביתי, דהא דאמרין
37 בקדושין (א.א), ורנבן, אי סלקא דעתך כרבי יוסי
38 הגלילי – ליבתוב דרננא: ממני שיהי תקום
39 וחדת תקום וחדת פני זנך – ג' יהי משום
40 לשלש החדת לא שיקא אפמינ, ולשן פני לא שיק'
41 תאקום, דהך קרא דאין לוקן הכרעה "שאת ארור
42 מחר דמקורתי וקם' (וינא בגא) – אין עובי
43 לכאן, דהתם מוש קאי ארועילא או אלהות, אבל
44 הוב תריוויה לא מיני קינא לחודיה או גני
45 לחודיה, ופסקי שן רובחט' (ר.בא) מילי אגרי
46 גבי "ולקח הבורן מרס ההטאת באצבע נתון'
47 איכא מנוחה, ואיכא מנוחה לה אלהות – דמי
48 משום דפשטיה דקרא קאי אלקהודא ולפניו.
49 ואיכא דמוקי לה נתנהו ולאחוריו ולא אלקהודא,
50 משום דמשתבח ברכותא תורניא "ולקחת מרס'
51 דהר ותת על קרות, דמוכת באצבעו, דמי
52 אצבע נתנהו, ואיכא מנוחה לה אלהות, דקא
53 דמשעתי ליה אלקהודא בפשטא דקרא, ואנתיה
54 גמי כדמוכת בקרא אחיניא.
55 **כשלמא** – לרבי מאיר – תימיה לרבי מאיר גמי
56 יקשה, דהא איצטרך לאקדמו

1 רבי יהודה אומר: כותח – ונתנין בו פירודי לחם, ואסור משום זמני, שלשים יום –
2 דסבירא ליה בבית שמאי, והו אילו נאכל מחר, שאין אכילין אותו אלא מטבילין בו, והני
3 שלשים יום – משעה שחל עליו חובת ביעור, ומשאלין בלילות הפסח, ומזהיר בהנאתו
4 – קאי סלקא דעתך אשה משומרו ובלבד קאי: **פשיטא** – דהא אמרת מלאכה ומכור
5 היני הנאה, לא צריכא בי' – והאי מותר –
6 אלארזי זמן קאי, ובזמן שחרכו באור פה קודם
7 זמנו, נשטלי טעמו ומראויה, עבי זמני אסור
8 בהנאה לשעות דרנבן הכי רשטין, ולא רשטין
9 פשיטא, דהא אפילו בפסח איצטרך לאשמעי,
10 דהא איכא רבי יוסי הגלילי דרשי בהנאה כל
11 שבעה, לקמן, לשעות דרנבן – כלומר: האי זמנו
12 זמן אכילתו משמע, ואפילו שעה ששית
13 שאין איסורו אלא מדרבנן – הוי אסור אף
14 בהנאה, משום שעת – על כרחך תתחילת שש
15 משמע, יארי לארזי שש, דאסור מראיהותא –
16 מאי אתא לאשמעי? פשיטא דאין מקדשין
17 באיסורי הנאה, חייבי קורבינא – קשות הן,
18 ואפילו הכי, אם באו לחשש זמני, כגון שפלו
19 עליון מים – אסור, **פשיטא** – דהא אמרת
20 אסור בהנאתו, לא יאכל – מדרבנא לא יאכל
21 – משמע לא יאד בו היתר המכאי ליהי שום
22 אכילה, ותסם תגואל ליה אכילה על אבות,
23 שלוקח בדמיס דרב נאכל, על שישתין לך
24 הכותב בו – היתר הנאה, כדרך שפרט לך
25 בגבלה, שאל היה כתוב בה אלא לא האכל',
26 והדריך לתריה בהנאה, כדכתוב: 'אין מכור
27 לנכרי', לגר נתניהו לנכרי במכירה לא רשטין,
28 אלא הכי רשטין: כדרך שפרט לך בגבלה דתניא
29 וכו', תלמוד לומר: לתי תתנה ובלתי או מכור
30 וכו', דרש ליה אגר, וכן בני אכלהו מי דרש
31 'תתנה ובלתי או מכור לנכרי', דביים ככתבן
32 כן מושהה לא תינהו לנכרי, ולא ימכרה
33 לא, וא – לישן חלוקא, לא כרבי מאיר קאמר
34 קאי, דתריויהו אגר ותריוויה אנכרי – לא
35 נכותא ארי, לחקדים נתניה דרל למכרה ליתן
36 אביאי: ואיצטרך קרא לחלק, ולאסור ליתן
37 למכירה לנכרי, והאי גר – ברש תושב קאמר,
38 שקבל עליו שלא לעבוד עבודה זרה, ואוכל
39 בגלות, מי אהה פשוה לחיותו – דכתיב
40 (ויקרא כד): 'גר ותושב חזי עמי', כביאי ארי –
41 מסבירא אנו יודעין שנתנה לגר קודמת, דחיות
42 גר משה, אבל מכירה לנכרי, מאי משה
43 איכא: ואיצטרך קרא לחלק, ולאסור ליתן
44 מנוחה לנכרי, ולמכור גבלה לגר, כשילפא –
45 לרבי אבהו אליבא דרבי מאיר, – מצי למילף
46 לרבי מאיר, קרא למשיש בגבלה, דהא כל איסורין
47 שבתורה דכתיב בהו' לא תאכל' כ' הכא, אי
48 לא דרש פריש בהו' היתרי – אסורין, כל
49 באביבא ובתנא, אלא – לרבי אבהו אליבא
50 דרבי יהודה, מנא ליהו דילמא האי פרט בגבלה
51 לא למשישה בהנאה אתא, ולא איצטרך
52 אלא להחמיז ולומר דלנכרי במכירה ולגר
53 בנתניה, דאי לא כתביה – הוי אגמיט כל
54 תנאה מותרות בה, נפקא ליה – לרבי אבהו
55 אליבא דרבי יהודה, מרתכב בטרפה, אלא
56 תאכלו, ומועט בה: ללכלב תשליכין אותו,
איתו

57 נתניה דרבי יצחק דודאי, אי לא היה
58 כתב קרא כל עיקר – הוה יודעין מסבירא לאקדמו
59 גמי רז גוי, דאי לא היה כתב אלא גר – דהא אמיתא דאתא למעשי' נתינה, ואי היה כתוב בו לחודיה – הוה אמיתא דאתא למעוטי מכירה דגר.
60

עבודה. רבי לעזר בן עזריה אומר. מה טעמא דרבי לעזר בן עזריה? שפא לא ימצא לו זבל, ונמצא מזבל את אותו המקום. אתיא דרבי לעזר בן עזריה ברבי יוסה, כמה דרבי יוסה אומר: אין זבל מצוי, בן רבי לעזר בן עזריה אומר: אין זבל מצוי. פתר לה פתר חורן: בשתיהו לו דבר ממעט בתוך שדהו מערב שביעית, הרי זה מוסף והולך משיפסקו עובדי עבודה. רבי לעזר בן עזריה אומר. מה טעמא דרבי לעזר בן עזריה? שפא לא ימצא לו זבל, ונמצא מזבל את אותו מקום. ולא כבר הוא מזבל מערב שביעית? רבי ירמיה, רבי בון בר חיה בשם רבי בא בר ממל: מפני מראית העין, עד שיוציא עשר משפלות פאחת. ולית לרבנין מפני מראית העין? אמר רבי אדי דהטרא: סלו ומגרפו מוכיחין עליו שהוא עושה אשפה. רבי יוסה בירבי בון אומר: אליו שמועתה דהכא, <כאן: שביעית> דתנינן תמן: <שם: מועד קטן> רבי לעזר בן עזריה אומר: אין עושין את האפה בתחלה במועד ובשביעית. אמר רבי זעורה: מפני שהוא מכשיר את צדדיה לזריעה. רבי ירמיה, רבי בון בר חיה בשם רבי בא בר ממל: מפני מראית העין. הוון בעיני מימר: מן דאמר תמן מפני מראית העין וְכא מפני מראית העין. <גם כאן, במסכת שביעית הוא אומר> מן דאמר תמן מפני שהוא מכשיר את צדדיה לזריעה, וְכא מה אית לך? <כאן בעניין זיבול, מה יש לך לומר> לית לך אלא כהדא: שפא לא ימצא לו זבל, ונמצא מזבל את אותו המקום. מה נפק מן ביניהון? הפר לעשות אפה שלבנין. הוון בעיני מימר: מן דאמר תמן מפני מראית העין, וְכא מפני מראית העין. מן דאמר תמן מפני שהוא מכשיר את צדדיה לזריעה, הרי אינו מכשיר את צדדיה לזריעה. הכל מודין, שאם היה לו שם אבנים, או צורות או סיד או גיבסם, <גבס> מתר. "ומתקנין את המקלקלת במועד". דבר שהוא לצרף המועד, אבל דבר שאינו לצרף המועד, אסור. בשל יחיד, אבל בשל רבים, אפלו דבר שאינו לצרף המועד.

[דף ג' ע"א]

מתר. כהדא דבני דסכותא אתפתחת במועדא, <מרחץ של סכותא התקלקל> ושרא לון רבי אבהו מעבדנה במועדא. בטריח וכווננו, לא סברנן מימר: "ויכלבד שלא יכון את מלאכתו במועד?" אמרין: אן לא מתעבדא כדון, לא מתעבדא עוד. <אם לא נעשית עכשיו> אירא דצפורין אתפתחת במועדא. <יורה, דוד> חבריא סברין מימר: שרי, מן הדא: "ומתקנין את קלקולי תמים". אמר רבי פינחס: לא אסר רבי ירמיה אלא משם הלכת הפטיש. בית עלמא דבר מקמא אתפתחת במועדא. <בית הקברות> רב הונא סבר מימר: שרי, מן הדא: "ועושין כל צרכי הרבים". אמר ליה רבי מנא: [803] ולא תני שמואל: "אלא להיות שפין את סדקהון?" "וחוטטין אותן". גרפין לון, כיי דתנינן תמן: (מקואות ד,ג) "החוטט בצנור לקבל צורות". "ועושין כל צרכי הרבים". אילו הן צרכי הרבים? "דנין דיני ממונות, ודיני נפשות, דיני מכות, ופודין את השבויין, וערכים ותרמים והקדשות, ומשקין את הפוטה, ושורפין

את הפרה, ועורפיו עגלה ערופה, ורוצעיו עבד עברי, ומטהרין את המוצרע, ומפרקין את הפוגעל מעל גבי האמום, <תבנית> אבל לא מחזירין אותו. "ומצינין על הקברות". לא כבר ציננו מאדר? תפתר, שירד שטף שלג שמים ושטפו. "ויוצאין אף על הכלאים". לא כבר יצאו באדר? תפתר, שהיתה השנה אפלה, ואין העמחים נכרין. ומניין לצינו? רבי ברכיה, רבי יעקב בר פת יעקב, בשם רבי חוניה דברת הורן; רבי יוסה אומר לה: רבי יעקב בר אחא בשם רבי חוניה דברת הורן; רבי חנניה, רבי עזיאל בריה דרבי חוניה דברת הורן; (ויקרא יג, מה) "וטמא טמא וקרא", כדי שתהא טמאה קוראה לו בפיה, ואוקרת לו: "פרשו!" רבי לא בשם רבי שמואל בר נחמן; (יחזקאל לט, טו) "ועברו העברים בארץ, וראה עצם אדם ובנה אצלו צייון", "עצם", מן שמינין על העצמות. "אדם", מן שמינין על השורה ועל הגלגלת. "ובנה", מן שמינין על גבי אבן קבועה. אם אומר אתי, על גבי אבן תלושה, אף היא הולכת ומטמא במקום אחר. "אצלו", במקום טהרה. "צייון", מן לצייו. מוצא אבן אחת מצינת, אף על פי שאין מקימין בו, הפאחיל עליה טמא. אני אומר: מת קמציין היה נתון תהתיה. היו שתים, הפאחיל עליהן טהור, וכיניהן טמא. אם היה חרוש בינתים, הרי הן פיהדיות: כיניהן טהור, סביבותיהן טמא. תני: אין מצינין על הבשר, שפא ותאכל הבשר. רבי יוסטא בר שונם בעא קמי רבי מנא: ולא נמצא מטמא טהרות למפרע? אמר ליה: מוטב יתקלקלו בו לשעה, ואל יתקלקלו בו לעולם.

הלכה ג משנה רבי אליעזר בן יעקב אומר: מושכין את הפנים מאילן לאילן, אבל לא ישקה את כל השדה בלה. ורעים שלא שתי לפני המועד, לא ישקם במועד; וחקמים מתירין

[דף ג' ע"ב]

בזה ובזה.

גמרא רבי מנא אומר לה סתם. רבי אבון בשם שמואל: בפתם חלוקין. מה אבון קמיון? <במה אנו עוסקים> אם בפרוחיו, דברי הכל, אסור; אם ברופיו, דברי הכל, מתר. אלא פי נן קמיון, בנטועין מטע עשר לבית סאה. רבי יעזר בן יעקב עבד לון בפרוחיו, ורבניו עבדין לון פרופיו. הא רבניו אמרי: בפרוחיו, אסור להשקות. מהו להמשיך? נילף הדא דרבניו מן דרבי יעזר בן יעקב, כמה דרבי יעזר בן יעקב אומר: בפרוחיו, אסור להשקות ומתר להמשיך, מן רבניו אמרי: בפרוחיו, אסור להשקות ומתר להמשיך. ולא כן סבירין מימר: "בפרוחיו, דברי הכל, אסור"? והו, עפר לבן, לא בפרוחיו הוא? אלא פאן בשביעית, וכאן במועד. מה בין שביעית ומה בין מועד? שביעית, על ידי שהיא מתרת בכלאכה, התירו בין דבר שהוא טריה, בין דבר שאינו טריה; מועד, על ידי שהוא אסור

במלאכה, לא התירו אלא דבר שהוא אכיל, ובלבד דבר שאינו טריה. ואית דבגעי משמענה מן הדא: שביעית, על ידי שזמנה מרבה, התירו מועד, על ידי שזמנו קצר, אסור. אותן שבעת ימים האחרונים, לא מסתברת מעבדנון בשבעת ימי הרגל, ויהיו אסורין? אשכח תני: מרבצין בעפר לכו בשביעית, אבל לא במועד. דברי רבי שמעון. ורבי אליעזר בן יעקב אומר. "וחכמים מתירין בזה וכוה". מהו "בזה וכוה"? בין ששתי קדם לרגל, בין שלא שתי קדם לרגל. אלא, בין באילן ובין בורעין.

הלכה ד משנה צדין את האשות ואת העבדים בשדה האילן ובשדה הלכו, כדרכו במועד ובשביעית. רבי יהודה אומר: בשדה האילן כדרכו, ובשדה לכו שלא כדרכו. ומקריין את הפרצה במועד; ובשביעית בונה כדרכו.

גמרא אשות זו חלדה. <חולד> אף על פי שאין ראיה לדבר, זכר לדבר: (תהלים נה, ט) "גפל אשת בל חוו שמש". ניהא בשדה האילן. בשדה הלכו? אלא בשדה הלכו שהיא סמוכה לשדה האילן. "כדרכו", צד במצודה. "שלא כדרכו", תוחב בשפוד ומכה בקרדום, ומרדד את האדמה תחתיה. תני: מהריבין חוררי הנמלים במועד ביצד הוא עושה? רבן שמעון בן גמליאל אומר: נמל מאלו ונותן בצד אלו, והן מחנקין אלו את אלו.

[דף ד' ע"א]

והוא שתהא אמת המים עוברת ביניהן. "ומקריין את הפרצה במועד". אכן על גבי אכן וצורר על גבי צורר. ובשביעית בונה כדרכו: אכן על גבי צורר וצורר על גבי אכן. ובפרצה שאינה סנה את העפר, אבל פרצה שהיא היתה סנה את העפר, אסור לגדרה בשביעית. ותני כן: "כל פרצה שהיא סנה את העפר, אסור לגדרה בשביעית, ושאינה סנה את העפר, מתר לגדרה בשביעית." בשאינה מכשלת את הרבים, אבל אם מכשלת הרבים, אף על פי שהיא סנה את העפר, מתר לגדרה בשביעית. פהדא: "אם היה פתלו גוהה, סותרו וכוההו." ויסתר ולא יבנהו! רבי חנניה בשם רבי יוחנן: התירו סופו מפני תחלתו, שאם אומר את לו שלא יבנה, אף הוא אינו סותרו, ונמצא בא לידי סכנה.

הלכה ה משנה רבי מאיר אומר: רואין את הנגעים להקל ולהחמיר, וחכמים אומרים: לא להקל ולא להחמיר. ועוד אמר רבי מאיר: מלקט אדם עצמות אביו ואמו, מפני ששמחה היא לו. רבי יוסה אומר: אבל הוא לו. ולא יעורר על מתו ולא יספידנו קדם לרגל שלשים יום.

גמרא תמן תנינן: (נגעים ד, ו) "בהרת פגרים, ופסת פגרים, ונולד לפסיון מוהיה או שער לכו, והלכה לה האום, רבי עקיבה מטמא; וחכמים אומרים: תראה כתחלה." הא רבי עקיבה מטמא ומחליט,

ורבנין אמרי "תראה בתהלה", מחליטין. ומה ביניהון? רבי יוחנן אמר: ערב הרגל ביניהון. רבי עקיבה אמר, היא קדמיתא, >היא הראשונה< ואין את נזקק לו, לא להקל ולא להחמיר. ורבנין אמרי, חרי היא, >אחרת היא< ואת פומרו מן הראשונה.

[דף ד' ע"ב]

והידא היא "שלא להחמיר"? >ואיוו היא< שאין את נזקק לו לשניה להחמיר. רבי יוסה בשם רב אחא: אתיא דיהידיא דהכא פסתמא דתמן, ודיהידיא דתמן פסתמא דהכא. אתיא דיהידיא דתמן פסתמא דהכא: רבי עקיבה אמר: היא קדמיתא, ואין את נזקק לו לא להקל ולא להחמיר. ותנינן הכא: ותכמים אומרים: לא להקל ולא להחמיר. ודיהידיא דהכא דתמן פסתמא דתמן: ורבנין אמרי: חרי היא, ואת פומרו מן הראשונה. ותנינן הכא: "רבי מאיר אמר: רואין את הנגעים להקל, אבל לא להחמיר." רבי יוסה בירבי בון בשם רב אחא: בין דיהידיא דהכא, בין דרבנין דהכא מודיי לרבנין דתמן, >שם: במסכת נגעים< להקל אבל לא להחמיר. תמן, בשתלכה לה האום, ברם הכא, בשתלכו להם הסימנין, והאום קימת. אמר רבי: נראין דברי רבי יוסה במסגרי, ודברי רבי מאיר בפחלתא. רבי זעורה אמר: ימי הרגל ביניהון. רבי עקיבה אמר, היא קדמיתא, ואינו נכנס לעזרה. ורבנין אמרי, חרי היא, והוא נכנס לעזרה. הא רבי עקיבה מטמא ומחליט, ורבנין אמרי "תראה בתהלה", מחליטין. ומה ביניהון? ערב היה לו שמע "פטור" מפי כהן שעשה אהת. שמואל אמר:

[דף ה' ע"א]

פריקה ביניהון. רבי עקיבה אמר, היא קדמיתא, בפורת מן הטמא, טהור. ורבנין אמרי, חרי היא, בפורת מן הטהור, טמא. ואמרון בשם שמואל: פריקה ושחין המורד ביניהון. רבי עקיבה אמר, היא קדמיתא, בפורת מן הטהור, טמא. ורבנין אמרי, חרי היא, בפורת מן הטמא, טהור. בגין דהיא חרי, הא אן היא היא, טמא. ואתיא ביי דאמר רבי שמעון בן לקיש דאתפלגין: פריקה בו בשחין המורד, רבי יוחנן אמר: טהור. רבי שמעון בן לקיש אמר: טמא. [805] "ועוד אמר רבי מאיר: מלקט אדם עצמות אביו ואמו, מפני ששמחה היא לו". בראשונה היו קוברין אותן במהמורות, נתאבל הכשר, היו מלקטין את העצמות, וקוברין אותן ברום. >בארום< אותו היום היה מתאבל, ולמחר היה שמת, שנזחזחו אבותיו מן הדין. תני: "המעביר ארון ממקום למקום, אין בו משום לקוט עצמות." אמר רב אחא: תדא דת אמר, בארון שלאבן, אבל בארון שלעץ, יש בו משום לקוט עצמות. אמר רבי יוסה: ואפלו תימר בארון שלעץ, אין בו משום לקוט עצמות. אי זהו לקוט עצמות? המעבירן באפיקרסין ממקום למקום. >סדין< רבי חגי בשם רבי זעורה: לקוטי עצמות בשמועין. ותני כן: "לקוט עצמות,

מלקט עצם לעצם משייתאפל הפשר. "תני: אין שמועה ללקיטי עצמות." אמר רבי חגי: והוא שישמע למחר, אבל אם שמע בו כיום, יש שמועה ללקיטי עצמות. ויש שעור ללקיטי עצמות? תנא ניקומכי רמי רבי זעורה: אין שעור ללקיטי עצמות. בהדא: רבי מנא הורי לרבי הלל דכפרה

[דף ה' ע"ב]

לקרע ולהתאבל, כרבי אחא, שלא להטמות, כרבי יוסה. תני: "לקיטי עצמות, אין אומרים עליהן קנים ונהי. אין אומרים עליהן לא ברבית אבלים ולא תנחומי אבלים. אילו הן ברבית אבלים? מה שהן אומרים בבית הנכנסת. אילו הן תנחומי אבלים? מה שהן אומרים בשורה. אבל אומרים עליהן דברים." מה הן דברים? רבני דקיסרין אמרי: קלוסי: "ולא יעורר על מתו." אי זהו העורר? מזכירתו בין המתים. "ולא יספידנו". אי זה הוא הספד? שהוא עושה לו הספד בפני עצמו. הדיא דת אמר, בישן, אבל בחדש, מתר. אי זהו חדש ואי זהו יסן? חדש, בתוך שלשים יום; יסן, לאחר שלשים יום. תני: "לא תעורר אשה לוייתה במועד." רבי נחמן בשם רבי מנא אמר: לוייתה, כמה דתמר: (איוב ג, ח) "העתידים עורר לוייתו." תני: "לא ישא אדם אשה שיש לה בנים, אפלו בכר." אמר רבי יפא: מפני מעשה שארע.

הלכה ו משנה אין הופרין פוכין וקברות במועד, אבל מהנכין את הפוכין, ועושין נכרית, דפנים של אבן בקבר ופארוץ עם הפות בקצר. רבי יהודה אומר, אלא אם כן יש עמו נסרים.

גמרא איזהו הנוף קברות? רבי יוסה בר נהורי אמר: סדו כסיד. רב הקדא אמר: אם היה ארוף, מקצרו. רבי יהושע כן לוי אמר: מאריך בו מצד אחד, ומרחיב בו מצד אחר. תני רבי חייה: מאריך בו ומרחיב בו, בין מצד אחד בין משני צדדין. ועושין נכרית במועד. זה המקיע. חפירה צרה כל שהוא תושב נקרא מקיע. > לא קבוע < "פארוץ עם הפות בקצר". הדיא דת אמר, כמת שאינו מפרסם, אבל כמת שהוא מפרסם, עושין לו ארוץ אפלו בשוק. כד דמך רבי חנניא חברין דרבנין, עבדין ליה ארוץ בשוקא. הכל מודין שלא יקוץ לו ארוץ. ודכותה, לא יחצב לו אבנים. היו חצובות, תפלוגתא דרבי יהודה ורבנין. ומועד קטן א,ז

הלכה ז משנה ואין נושאין נשים במועד, לא בתולות ולא אלמנות, ולא מיבמין, אבל מחזיר את גרושתו, מפני ששמחה היא לו. ועושה אשה תכשיטיה במועד. רבי יהודה אומר: אשה לא תסוד, מפני שגויל הוא לה.

[דף ו' ע"א]

גמרא שמעון בר בא בשם רבי יוחנן: מפני כבוד פריה ורביה. מבעוון קמי רבי יסא: העבד, מהו שישא אשה במועד? אמר לון: נשמענה מן הדא: (גיטין דה) מי שהציו עבד והציו בן חורין, עובד את רבו יום אחד, ואת עצמו יום אחד. דברי בית הלל. בית שמי אומרים: תקנתם את רבו, ואת עצמו לא תקנתם; לשא שפחה אינו יכול, בת חרין אינו יכול. ויבטל? והלא לא נברא העולם אלא לפריה ורביה, שנאמר: (ישעיה מו, יח) "לא תהו בראה, לשבת יצרה!" אלא מפני תקון העולם, כופין את רבו ועושה אותו בן חורין, וכותב שטר על חצי דמיו. הוורו בית הלל להודות בדברי בית שמי. ואמר שמעון בר בא בשם רבי יוחנן: מפני כבוד פריה ורביה. הדיא אמרה, שהעבד מצוה על פריה ורביה, וכל שהיא מצוה על פריה ורביה, אסור לו לשא אשה במועד. רבי אילא, רבי לעזר בשם רבי חנניה: על שם שאין מערבין שמחה בשמחה. רבי לא שמע לה מן הדא: (דברי הימים ב זט) "כי הנבת המזבחה עשו שבעת ימים, וההג שבעת ימים". רבי יעקב בר אחא שמע לה מן הדא: (בראשית כט, כ) "מלא שבע זאת". רבי אבהו בשם רבי לעזר: מפני הפרה. תני: אבל מתבונן הוא ונושא מערב הרגל. [806] לית הדיא פליגא על רבי לעזר? לית הדיא פליגא על רבי יוחנן? ואפלו על רבי חנניה לית היא פליגא? אמר רבי בא: עלת פלתא נפקת טרוותא. <נכנסה הכלה, יצאה הטרחה> "אבל מחזיר הוא את גרושתו, מפני ששמחה היא לו". הדיא דאת אמר, מן הנשואין, אבל מן הארוסין, אסור. "ועושה אשה תכשיטה במועד". "ואילו הן תכשיטי אשה? גודלת, וכוחלת, ופוקסת, קולעת שערה, שמה כחל על עיניה ואודם על פניה" ונוטלת את שערה ואת צפרניה, <קוצצת> ומעברת פלי הרש על פניה. <לגלח> אמר רבי יודן אבוי דרבי מתניה: בלשון נקי היא מתניתא. "רבי יהודה אומר: לא תסוד, מפני שהוא נוול לה". תרין אמורין, רבי חנניה ורבי מנא. חד אמר: פסיד שהיא מתרתו בתוך המועד, נחלקו, אבל פסיד שהיא מתרתו לאחר המועד, דברי הכל אסור. והרבה אמר: פסיד שהיא מתרתו לאחר המועד, נחלקו, אבל פסיד שהיא מתרתו בתוך המועד, דברי הכל אסור. אמר דא וזמן אמר דא. מן מה דאמר רבי חנניה, רבי יסא בשם רבי יוחנן: רבי יודה בדיעתיה, כמה דרבי יודה אמר תפון: צרת שעיה צרה, כן הוא אמר הכא: נוול שעיה נוול. תוי, דו אמר: פסיד שהיא מתרתו בתוך המועד, נחלקו, אבל פסיד שהיא מתרתו לאחר המועד, דברי הכל אסור.

[דף ו' ע"ב]

הלכה ח משנה ההדויט תופר בדרבו, והאמן מכלב. ומסרגין את המפות. רבי יוסה אומר: ממתחין.

גמרא דבית רבי יני אמרי: "בדרבו", ממלא את הפוחט; "מכלב", אחת אחת. רבי יוחנן אמר: "בדרבו", אחת אחת; "מכלב", מפסיע. <משאיר רווח בין התפירות> מתניתא מפסיע לרבי יוחנן:

"הרזענין מכלבין במועד." אן תימר "אחת אחת", כך היא אמנותן! אלא בינן קמיין, במפסיע. אי זהו הדינא ואי זהו אמן? אמר רבי יוסה בן הנינה: כל שהוא מונג את האמירות, -חתיכות בד תפורות על שפת בגד- זה הוא הדינא. אמר רבי סימון: בתופר פיסין פיסין היא מתניתא. "ממתהין." רבי יפא אמר: אתפלגון הוקיה ורבי יוחנן. הוקיה אמר: סרוג, שתי וערב. מתוח, או שתי, או ערב. רבי יוחנן אמר: סרוג, או שתי, או ערב. מתוח, היתה רפה, ממתחה. אמר רבי יהיה בר בא: הכל מודין בפרוג שהוא שתי וערב. מה פליגין? במתוח. הוקיה אמר: או שתי או ערב רבי יוחנן אמר: אם היתה רפה ממתחה. רבי יפא הורי לשמואל בר הנינה: סרוג שתי וערב. ולא ידעין אי פהדא דהוקיה, ואן פהדא דרבי יהיה בר בא דברי הכל. אמר רבי בון בר יהיה קמי רבי ועורה: מתניתא אמרה כן: סרוג שתי וערב, דתנינן תמן: החובל, מאימתי הוא חבור למטה? משיסרג בה שלשה בתים. אית לך מימר, שתי ולא ערב, או ערב ולא שתי? מהו להעביר ולסרג? רב הושעיה, אית ליה קמה, וסתן חפיון. רבי ועורה אמר לרבי יונה: פוק זבון לן שחורין לדכנה. אמר ליה: אית לן פלחא דמועדא? ואקפד עלוי.

הלכה ט משנה מעמידין תנור וכירים ורחים במועד. רבי יהודה אומר: אין מכבשין את הרחים בתחלה.

[דף ז' ע"א]

גמרא תנא רבי הלפתה בר שאול: ובלבד שלא ינדלנו בתחלה. תני: "תנור וכירים חדשים, אין סכין אותן בשמן, ואין טולין אותן במטלת, ואין חוסמין אותן בצונין בשביל שיתחממו, ואם בשביל לשפות עליהן את הקדרה, מותר." ותני כן: "תנור וכירים חדשים, הרי הן ככל הכלים המפלטלין בחצר." רבי יודן בירבי ישמעאל הורי מדיחא להביא פירה חדשה מבית האמן, לשפות עליה את הקדרה בתחלה ביום טוב.

הלכה י משנה ועושים מעקה לגג ולמפרסת, מעשה הדינא, אבל לא מעשה אמן. שפין את הסדקין, ומעגילין אותן במעגילה, ביד וברגל, אבל לא במחלצים. הצייר והצנור והקורה והמנעול והמפתח שנשברו מתקנין אותן במועד, ובלבד שלא יבון מלאכתו במועד. כבשים שהוא יכול לזבל מהן במועד, כובשין.

גמרא לגג, שלשה, ולמפרסת, עשרה. "שפין את הסדקין." תני רבי יהיה: השף, שף פרגל, והמעגל, מעגל ביד. [807] מתניתה, במעגילה קטנה, ומה דתני רבי יהיה, במעגילה גדולה. "הצייר והצנור והקורה והמנעול והמפתח שנשברו מתקנין במועד, ובלבד שלא יבון את מלאכתו במועד." פהדא:

רבי מנא אתבר עוקא דסלמיה. >שלב< שאל לרבי יונה אבוי ושרא ליה. >התיר לו< אפלו כן, אמר ליה: >פוק חמי חד סב וסמוך עלויו!< נפק ואשפח רבי בון בר כהנא ושאל ליה, ושרא ליה. >יכל ככשין שהוא יכול לזכל מהן במועד, כוכשין.< הא ככשין שאינו יכול לזכל מהן במועד, לא. אמר רבי בא: הדיא דת אמר, בשאינן אבודין, אבל אם היה דבר אבד, מתר. תני: >לא יהא יוצא ומלקט גישכים, ומוכרן בשוק, ואין דרין לזכל מהן במועד.< אמר רב הושעיה: אם אומר את כן, נמצאת מתיר את האמנות במועד. לא כן אמר רבי בא: >הדיא דת אמר, בשאינן אבודין, אבל אם היה דבר אבד, מתר?< מתניתה, בשלקטן ברנל; מה דאמר רבי בא, בשלקטן מערב הרנל.

פרק ב'

הלכה א משנה מי שהפך את זיתיו, ורעו אבל או אגס, או שהטעוהו, טוען קורה ראשונה ומניהה לאחר המועד. דברי רבי יהודה. רבי יוסה אומר:

[דף ז' ע"ב]

זולף וגומר כדרבו.

גמרא אגן תנינן >מי שהפך את זיתיו< תני רבי היה מי שהיו זיתיו הפוכין ושניין מתניתין צריכה לרבי היה ודרבי היה צריכה למתניתין אלו תנינן, ולא תנא רבי היה תנינן אמרין לא אמרנן אלא מי שהפך פעם אחת אבל אם הפך ושנין, דברי הכל מתר הוי צרכה למתניתיה דרבי היה או אלו תנא רבי היה ולא תנינן אגן תנינן אמרין: לא אמרנן אלא מי שהפך ושנין אבל אם הפך פעם אחת, דברי הכל אמר הוי צרכא למתניתין וצרכא למתניתא דרבי היה אמר רבי פינחס בירבי זפי מתניתה, בעמינים. מה דתני רבי היה, בגרגרים. רבנין דמיסרין אמרין מתניתין כרבי יוסה ומה דתני רבי היה, כרבי יודה רבי יודה אומר יאבד דבר ממעט, ואל יאבד דבר מרבה רבי יוסה אומר אל יאבד דבר כל עקר. רבי יודה בר פוי בשם רבי יוחנן בשם שהן חלוקין פאן פד הם חלוקין בהלכות אבל, דתני: >אלו דברים שעושין לאבל בימי אבלו: דורכין את עכטו, וזולפין את יינו, וגפין את הכייתיו, וזיתיו הפוכין ושניין, טוענן כדרבן, ומשקין בית השלחין שלו, בשהגיע זמנו לשתות.<

[דף ח' ע"א]

וזורעין את גירו פשתן כרביעה. דברי רבי יודה. אמרו לו: אם אינה נזרעת פשתן, תזרע מין אחר. אם אינה נזרעת בשבת זו, תזרע בשבת אחרת. >מנו אמרו לו?< רבי יוסה. מחלפה שיטתיה דרבי

יודה! תמן הוא אמר: "יאבד דבר ממעט ואל יאבד דבר מרבה", וכא אמר הבן! שניא היא תמן, שדרבו להערים. וכל שכן מחלפה שיטתיה דרבי יוסה! מזה אן תמן, שדרבו להערים, את אמר "מתר", כאן, שאין דרבו להערים, לא כל שכן? אמר רבי חיינה: מנו "אמרו לו"? חכמים, שהן בשיטת רבי יודה במועד.

הלכה ב משנה וכן מי שהיה יינו בתוך הבור, וארעו אכל או אנס או שהטעוהו, זולף וגומר ונף כדרבו. דברי רבי יוסה. רבי יהודה אמר: עושה לו למודים, בשביל שלא יחמיץ.

גמרא אמר רבי זעורא: לא אמר אלא "וכן מי שהיה יינו בתוך הבור". הא בתחלה, אמר. מה אנו קומין? אם בשעהגעי זמנו לבצר, ולא בצר, הוא חטא על נפשיה; אם בשלא הגיע זמנו לבצר, יכיל הנה קאים! אלא כי נן קומין, בשעהגעי זמנו לבצר הנה סבר דו יכיל קום ולא קם. בהדא: רבי שמעון בירבי יני קטף פרמיה במועדא. חמוניה כל עמא וקטפון בתריה. בשתא חוריתאי שבקיה ויבש. ילפון מקלקלתא, ומתקנתא לא ילפון. רב היה בר אשי בשם רב:

[דף ח' ע"ב]

הותרא שרי מעבדנה במועדא, לצוד בה דגים במועדא. רבי יהודה הורי באלין מהוליא, שרי מעבדנן במועדא לצרף המועד. רבי אמי הורי באלין פמפאי, שרי מעבדנן במועדא לצרף המועד. רבניו דמיקרין אמרי: מסיקין לפסין וקדרות לצרף המועד. שמואל אמר: זפתין גרבא ולא זפתין כותא, זפתין גרבא, דזפתא דקדיקא, ולא זפתין כותא, דזפתא גלידא. אית דמחלפין: זפתין כותא ולא זפתין גרבא, זפתין כותא שהיא לשעה, ולא זפתין גרבא שהיא לשהות.

הלכה ג משנה מכנים אדם פרותיו מפני הגנבים, ושולה פשתנו מן המשורה, בשביל שלא תאבד, ובלבד שלא יבז את מלאכתו במועד. וכלן, אם פנו את מלאכתן במועד, יאבדו.

גמרא ודלא פרי יודה, דרבי יודה אמר: יושב ושומר. רבי יעקב בר אחא בשם רבניו: פרגמטיא אבדה, שרי מטלטלתה במועדא. רבי יעקב בר אחא בשם רבי יסא: הדא שירתא, שרי מזבון מנה במועדא. הנה ידע דשירתא מעול ומזלא עבידתיה, אמר רבי מנא: אן ידע דלא מזבין, הוא פחת מן קרנא יזבו, ואן לא, לא יזבו. אמר רבי יוסה בר בון: אגרא וקרנא, גרון הוא. אן ידע דלא מזבין, הוא פחת מן אגרא, יזבו, ואן לא, לא יזבו. רבי יונה ורבי יוסה הורון בהדן לסוטה, שרי מזבנתיה במועדא לצרף המועד. רבי יצחק בירבי לעזר מפחד לרבי הושעיה בירבי שמי, דהנה פרוש: אן את ידע דאת מזבין, ואלפא מורכא לך, ואת אתי מסתי גבו, זבו, ואן לא, לא תזבון. רבי יונה בזצריה הנה ליה

ספרין. אתא שאל לרבי חונא: מהו מופנתון במועדא? אמר ליה: מהדי את מועדא, שתי את קונדיטון. רבי חנניה חברון דרבנין אמר: פרגמטיא נגבית

[דף ט' ע"א]

מנכסי יתומין קטנים. הוון בעי מימר: בשניש עדים יודעים. הא אם אין עדים יודעין, לא רבנין דקסרין בשם רבי לא: לכן צריכה, בשניש עדים יודעין. הא אם אין עדים יודעין, נעשית כפקדון. כה אנו אומרים: פקדון לא יגבה מנכסי יתומין קטנים! מה בינו למלוה? מלוה נתנה להוצאה, וזה לא נתן להוצאה. אמר רבי בא בר מר: אלו היה לי מי שימנה עמי, התרתי בשר בכור להשקל בליטרא, והתרתי שיהו עושיין מלאכה בחולו שלמועד. כלום אסרו בשר בכור להשקל בליטרא, לא כדי שיהו מוכרין אותו בזול? והן מערימין עליו ומוכרין אותו ביקר. כלום אסרו לעשות מלאכה בחולו שלמועד, לא כדי שיהו אוכלין ושותין ונגעין בתורה? ואנון אכלין ושתין ופחזין. אמר רבי יוחנן: אם הזכיר דף לבולי, יהא תירדן בעל גבוה. אמר רבי יוחנן: קובלין לרשות להפטר מבולי. אמר רבי יוחנן: לזיון ברבית לחבורת מצוה ולקדוש התדוש. רבי יוחנן, בצפרא הנה נחת לכנישתא, ותנה מלקט פרוזין ואכל, ואמר: יהא חלקי עם אלון דאכלון הכא רומשית.

הלכה ד משנה אין לוקחין בתים, עבדים ובהמה ואבנים, אלא לצרף המועד, או לצרף המוכר, שאין לו מה יאכל. אין מפנין מבית לבית, אכל מפנה הוא להצרו, מפני ששמחה היא לו. אין מביאין פלים מבית האמן. אם חושש להן, מפנין להצר אחרת.

גמרא ניהא בלהן. אבנים? כהדא: "אם היה בתלו גוהה, סותרו ובניהו." ויסתר ולא יבנה! רבי חנניה בשם רבי יוחנן: התירו סופו מפני תחלתו, שאם אומר את לו שלא יבנה, אף הוא אינו סותרו, ונמצא בא לידי סכנה. רבי יהושע בן לוי שאל לרבי שמעון בן לקיש: מהו לקח בתים מן הגוי? אמר ליה: אמת רבי שאל? בשבת? תני: "בשבת מתר." כיצד הוא עושה? מראה לו ביסין של דינרין, והגוי חותם, ומעלה לארכיים.

[דף ט' ע"ב]

שכן מצאנו שלא נכבשה יריחו אלא בשבת, דכתיב: (יהושע וג), "כה תעשה ששת ימים". וכתוב: "ויכיום השביעי תסבו את העיר שבע פעמים", וכתוב: (דברים כב), "עד רדתה", אפלו בשבת. הרי שאין לו מה יאכל, קוצר ומעמר ודש, ובלבד שלא ידוש בפרה. במספך ליחיד, אכל במספך לרבים, דש ואפלו בפרה. אין מפנין מדירה נאה לדירה נאה, ולא מדירה כאורה לדירה כאורה. [809] ולא

מדירה כאורה לדירה נאה, ואין צריך לומר מדירה נאה לדירה כאורה. ובתוך שלו, אפלו מדירה נאה לדירה כאורה, שמחה לאדם בשעה שהוא דר בתוך שלו. אין מפנין את המות ואת העצמות מקבד מקבד למכבד, ולא מבזוי לבזוי, ולא מבזוי למכבד, אין צדף לומר מן המכבד לבזוי, ובתוך שלו, אפלו מן המכבד לבזוי, ערב לאדם בשעה שהוא נגזף אצל אבותיו. "אין מביאין פלים מבית האמן. אם הושיש להן, מפנין להצר אחרת." הדי אמה, פרנמטיא אבדה, שרי מטלטלתה במועדא.

הלכה ה משנה מחפין את הקציעות בקש. רבי יהודה אומר: אף מעבין. מוכרי פרות, בסות וכלים, מוכרין בצנעה לצדף המועד. הצידין והרששות והגרומות עושין בצנעה לצדף המועד. רבי יוסה אומר: הן החמירו על עצמן.

גמרא פני מתניתה, "מעבין". רבי יהודה אומר: יאבד דכר ממעט, ואל יאבד דכר מרבה. רבי יוסה אומר: אל יאבד דכר כל עקר. פהנא אומר: אית מלין במועד דקשין מן אהילות ומן נגעים. תמן אמר רב ירמיה בשם רב: פורסין מחצלת על גבי שפופ בשבת, וכא הוא אומר הכזו רבנין דמיסרין בשם רבי יעקב בר אחא: לתלש מן תפרקע ביניהון; רבנין אמרי: קוצר ומעבה. רבי יודה אומר: לא יקצר, אלא יעבה. קבלו עליהן הרמי טיבריה ורשושי עבו וגרוסי צפורין שלא לעשות מלאכה בחולו שלמועד. ניקח גרוסי צפורין, רשושי עבו. הרמי טיבריה, ואינן מועטין בשמחת הרגל? צד הוא בחפת, צד הוא במכמרת. אפלו כן, אינן מועטין בשמחת הרגל? רבי אמי מקל לון, שהן מועטין בשמחת הרגל.

[דף י' ע"א]

פרק ג'

הלכה א משנה ואלו מגלחין במועד: הבא ממדינת הים, ומבית השביה, והיוצא מבית האסורים, ומגדה שהתירו לו חכמים; וכן מי שנשא אל לחכם והתר, והנזיר, והמצרע, מטמאתו לטהרתו.

גמרא הא שאר כל בני אדם אסורין. אמר רבי סימון: גזרו עליהן שלא יבגסו לרגל מגלחין. תמן תנינן: אנשי משמר ואנשי מעמד אסורין מלספר ומלכבב, ובחמישי מתרין, מפני כבוד השבת. הא שאר כל הימים, אסורין. רבי יוסה, רבי אבהו בשם רבי יוחנן, רבי אבון בשם הונקיה: גזרו עליהן שלא יבגסו לשבתן מגלחין. תני בשם רבי יודה: הבא ממדינת הים, אסור לז לגלח. רבי יודה כדעתיה, דרבי יודה אומר: אסור לפרש לים הגדול. מעתה, פהן שייצא חוץ לארץ, הואיל ויצא שלא ברצון חכמים,

מסכת מכות פֶּרֶק שְׁלִישִׁי

ג,א האוכל מן הפסח כזית נא, כזית שלוק, כזית מבשל - חֵיב. הוציא ממנו כזית מבית לבית, ומחבורה לחבורה, בשעת אכילה - הרי זה חֵיב; שְׁנָאֵר (שמות יב, מו): "לא תוציא מן הבית". אם בשלו - עובר עליו משום פסול קדש. המפטם את הקטרת במתכנתה - הרי זה חֵיב, בין שפטמה בלה, בין שפטמה חציה. אבל אם היה מתעסק להתלמד בה, או למוסרה לרבים, אם חסר אחת מכל סמניה - אינו חֵיב אלא משום מועל בלבד. המפטם שמן המשחה - הרי זה חֵיב. והסף ממנו - פטור. אינו חֵיב אלא משום מועל [בלבד].

הלכה - הסף שמן המשחה שעשה משה במדבר - הרי זה חֵיב כרת. סכו בראשו, בגופו, באחד מכל אבריו, אף על פי שלא שפשף - הרי זה חֵיב. וכמה יסוף ויהא חֵיב כרת? אחד הסף, ואחד הנסף. במה דברים אמורים? בזמן שהיו שניהם מזידין, אבל אם היו שניהם שוגגין - פטורין. אחד שוגג ואחד מזיד: שוגג - פטור. מזיד - חֵיב:

ג,ב האוכל את הטבל, אפלו אין מחסר אלא תרומה גדולה בלבד, מעשר ראשון ומעשר שני, ואפלו מעשר עני - הרי זה חֵיב:

ג,ג רבי יהודה אומר: כהן שהיתה בידו תאנה של טבל, בשנת מעשר שני בירושלים, בשנת מעשר עני בגבולין, אומר: "תרומה בעקצה"; ואכלה. "מעשר ראשון בדרומה"; ואכלה. "מעשר שני בצפונה"; ואכלה - פטור! ואם היה זר - חֵיב על כל אחת ואחת, שאלו מתחלה אכלה - לא היה חֵיב אלא אחת. זר שאכל בשר בכור, אפלו לאחר זריקת דמיו - הרי זה לוקה את הארבעים. מעשר שני והבכורים - מצטרפין חוץ לחומה לספוג עליהן את הארבעים; דברי רבי מאיר. וחקמים אומרים: אין מצטרפין:

ג,ד המבשל בשר בחלב - הרי זה חֵיב. כמה יבשלו ויהא חֵיב? כחצי זית בשר, וכחצי זית חלב, כדי שיהו זה וזה כזית. וכשם שחביבין על בשולו - כך חביבים על אכילתו, כמה יתבשל ויהא חֵיב? כדי שיהא נאכל משום בשול. האוכל מגיד הנשה כזית - הרי זה חֵיב. אבל פלו ואין בו כזית - חֵיב. רבי יהודה פטר, עד שיהא בו כזית. אבל שני גידים משני בהמות - סופג שמונים. ורבי יהודה אומר: אינו סופג אלא ארבעים.

ג,ה השוחט אותו ואת בנו - על הראשון - פטור, ועל השני - חֵיב. הפא על אחותו, על אחות אביו, על אחות אמו, על אחות אשתו, על אשת אחיו, על אשת אחי אביו, ועל הנדה - הרי זה חֵיב. כשם שהוא לוקה - כך היא לוקה. ועובר על כל שם ושם שיש שם. ואם היתה לכהן גדול: אלמנה וגרושה, וחללה זונה - חֵיב על כל אחת ואחת. אלמנה מחמשה וגרושה מחמשה - לא יהא חֵיב אלא על אחת:

ג,ו האוכל אבר מן החי מן הבהמה, מן החיה, מן העופות, טהורים - כל שהן. וטמאים - עד שיהא בו כזית. אבל בהמה טהורה, וחיה טהורה, ועוף טהור, בחייהן - מצטרפין. במיתתן - אין מצטרפין. וטמאים, בין בחייהם בין במיתתם - הרי אלו מצטרפים. בהמה טמאה, וחיה טמאה, ועופות טמאין, בחייהן - מצטרפים. במיתתן - אין מצטרפין:

ג,ז המלביש את חברו כלאים, והמטמא את הנזיר, אף על פי שהמלביש מזיד, והמטמא מזיד - חֵיב. היו שניהם שוגגים - פטור. המקיף פאת ראשו של חברו - שניהן חביבין. במה דברים אמורים? שהיו שניהם מזידיים, אבל אם היו שניהם שוגגים - פטורין. אחד שוגג ואחד מזיד, שוגג - פטור. מזיד - חֵיב עליו שתים, אחד בראש הצד מכאן, ואחד בראש הצד מכאן. אינו חֵיב, עד שיקיפנו בתעור. המקיף את האשה ואת הקטן - פטור. המשחית פאת זקנו של [חברו] - שניהם חביבין. במה דברים אמורים? בזמן

חֵיב על כל אַחַת ואַחַת. אַכַּל מִמֶּנּוּ עֲנָבִים לַחֲזִין וִיבָשִׁים, אַכַּל מִמֶּנּוּ שְׁנֵי חֲרָצִימִים וְזָגִין, או שֶׁסָּחַט מִמֶּנּוּ כּוֹזֵית יַיִן וְשָׁתָה - חֵיב על כל אַחַת ואַחַת:

דב, המַעֲלָה כּוֹזֵית מִשְׁתֵּי הַלֶּחֶם לַעֲבוּדָה, או בַּחוּץ - הָרִי זֶה חֵיב! שְׁנֵאמַר (וַיִּקְרָא ב, יב): "קָרְבַּן רֵאשִׁית תִּקְרִיבוּ" וגו'; אַחַד הַמִּזְבֵּחַ וְאֶחָד הַכֶּבֶשׂ. וְלִכְדָּהּ, הַמַּעֲלָה מִבֶּשֶׂר הַחֲטָאֹת, מִבֶּשֶׂר אֲשֶׁם, מִבֶּשֶׂר קָדְשֵׁי קָדְשִׁים, מִבֶּשֶׂר קָדְשִׁים קְלִים, מִמוֹתֵר הָעֶמֶר, מִשְׁתֵּי הַלֶּחֶם, וּמִלֶּחֶם הַפָּנִים, מִשִּׁירֵי מִנְחוֹת, מִשְׂאֹר, וּמִדְּבַשׁ - עוֹבֵר בְּלֹא תַעֲשֶׂה; שְׁנֵאמַר (שם ב, יא): "כִּי כָל שְׂאֹר וְכָל דְּבַשׁ לֹא תִקְטִירוּ". רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: חֲטָאֹת, עוֹלָה, שְׁלָמִים - אֵינּוּ חֵיב אֲלֵא אַחַת. אַבָּל אָמַר: "חֲטָאֹת עוֹלָה וּשְׁלָמִים" - חֵיב על כל אַחַת ואַחַת:

דג, הַמַּקְדִּישׁ בַּעַל מוֹם לַמִּזְבֵּחַ - עוֹבֵר מִשֶׁם חֲמִשָּׁה לְאוֹיִן: מִשֶׁם בַּל תִּשְׁחַט, בַּל תִּקְדִּישׁ, בַּל תִּזְרַק דָּמוֹ, בַּל תִּקְטִיר חֲלָבוֹ, בַּל תִּקְטִיר מִקְצָתוֹ, שְׁנֵאמַר (שם כב, כא): "תָּמִים יִהְיֶה לְרִצּוֹן כָּל מוֹם לֹא יִהְיֶה בוֹ". רַבִּי יוֹסִי בֶּן רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אִף מִשׁוֹם בַּל תִּקְבַּל דָּמוֹ, הַקְדִּישׁוֹ וְלֹא שִׁחְטוּ - אֵינּוּ חֵיב אֲלֵא אַחַת. הַקְדִּישׁוֹ וּשְׁחָטוֹ, וְזָרַק אֶת דָּמוֹ - חֵיב על כל אַחַת ואַחַת. הַמַּקְדִּישׁ רוֹבֵעַ, וְנִרְבָּעַ, וּמִקְצָה, וְנִעְבֵּד, אֶתְנָן וּמְחִיר - עוֹבֵר מִשׁוֹם [כָּל] שְׁמוֹת הַלָּלוּ, וְהָרִי הֵן כְּבַעֲלֵי מוֹמִין שֶׁקִּדְּמוּ הַקְדִּישׁ אֶת מוֹמְנָן, וְאִין יוֹצֵא לְחַלִּין אֲלֵא על מוֹם קְבוּעַ בְּלִבָּד:

דד, הַמְמִיר בְּמַקְדָּשִׁים, וְהַנּוֹדֵד בְּמַקְדָּשׁ, וְהַעוֹבֵד בְּמַקְדָּשׁ, או שֶׁשְׁחָטָן חוּץ לְזִמְנָן, או שֶׁשְׁחָטָן חוּץ לְמִקְוֵאָן - עוֹבֵר בְּלֹא תַעֲשֶׂה. יֵשׁ תּוֹלֵשׁ שְׁתֵּי שְׁעוֹרוֹת וְעוֹבֵר מִשֶׁם אַרְבָּעָה דְּבָרִים: מִשֶׁם נְזִיר, מִשֶׁם מְצוֹרַע, מִשֶׁם יוֹם טוֹב, וּמִשֶׁם הַמְקִיף. הַחוֹבֵר אֶת הָאֲדָם, וְאֶת הַבְּהֵמָה, אֶת הַחֲזִיהַ, וְאֶת הָעוֹפוֹת, בֵּין גְּדוֹלִים וּבֵין קְטַנִּים, בֵּין זָכָרִים וּבֵין נְקִיבוֹת, אַחַד חוֹבֵר מְרַבָּה, וְאֶחָד חוֹבֵר מְעַט - עוֹבֵר בְּלֹא תַעֲשֶׂה, שְׁנֵאמַר (דְּבָרִים יח, יא): "וְחֹבֵר חֲבֵר". אַחַד חוֹבֵר אֶת הַנְּחֹשׁ, וְאֶחָד חוֹבֵר אֶת הָעֶקְרֵב, הַמְסַרֵס אֶת הָאֲדָם, וְאֶת

שְׁהָיוּ שְׁנֵיהֶן מְזִידִין! אַבָּל אִם הָיוּ שְׁנֵיהֶם שׁוֹגְגִין - פְּטוּר. אַחַד שׁוֹגֵג וְאֶחָד מְזִיד: שׁוֹגֵג - פְּטוּר. וּמְזִיד - חֵיב, וְחֵיב עֲלָיו שְׁנַיִם מִכָּאן וּשְׁנַיִם מִכָּאן וְאֶחָד מִלְמַטָּה. רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר: אִם נָטְלוּ כָּל כָּאֶחָד - אֵינּוּ חֵיב אֲלֵא אַחַת. מִגְּבִיָּה וְנוֹטֵל - חֵיב על כל אַחַת ואַחַת. וְאֵינּוּ חֵיב עַד שִׁיטְלֵנוּ בַתְּעַר. נוֹטֵלוּ בְּרַהֲיִטְנֵי וּבְמִסְפָּרִים - פְּטוּר. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר מִשׁוֹם רַבִּי אֶלְעָזָר: לְקַטוּ בְּמִלְקֵט - הָרִי זֶה חֵיב:

גח, הַקּוֹרֵחַ קִרְחָה בְּרֵאשׁוֹ שֶׁל חֲבֵרוֹ - שְׁנֵיהֶם חֵיבִין. בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים? בְּזִמְן שְׁהָיוּ שְׁנֵיהֶם מְזִידִין! אַבָּל אִם הָיוּ שְׁנֵיהֶן שׁוֹגְגִין - פְּטוּרִין. אַחַד שׁוֹגֵג וְאֶחָד מְזִיד: שׁוֹגֵג - פְּטוּר. וּמְזִיד - חֵיב. הַקּוֹרֵחַ קִרְחָה על חֲמִשָּׁה מֵתִים - חֵיב על כל מֵת וּמֵת. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: אֵינּוּ חֵיב אֲלֵא אַחַת. חֲמֵשׁ קִרְחוֹת על מֵת אַחַד - חֵיב על כל קִרְחָה וְקִרְחָה. וְאֵינּוּ חֵיב עַד שִׁיקְרַח על מֵת. וְכַמָּה יִקְרַח וְיִהְיֶה חֵיב? כַּדִּי שִׁירָאָה מִשֶׁם קִרְחָה!

הַשׁוֹרֵט שְׂרִיטָה בְּבֶשֶׂרוֹ שֶׁל חֲבֵרוֹ - שְׁנֵיהֶן חֵיבִין. בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים? בְּזִמְן שְׁהָיוּ שְׁנֵיהֶן מְזִידִין, אַבָּל אִם הָיוּ שׁוֹגְגִין - פְּטוּרִין. אַחַד שׁוֹגֵג וְאֶחָד מְזִיד: שׁוֹגֵג - פְּטוּר. וּמְזִיד - חֵיב. הַשׁוֹרֵט שְׂרִיטָה על חֲמִשָּׁה מֵתִים - חֵיב על כל מֵת וּמֵת. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: אֵינּוּ חֵיב אֲלֵא אַחַת. חֲמִשָּׁה שְׂרִיטוֹת על מֵת אַחַד - חֵיב על כל שְׂרִיטָה וּשְׂרִיטָה. וְאֵינּוּ חֵיב עַד שִׁיִּשְׂרַט על מֵת, וְכַמָּה יִשְׂרַט וְיִהְיֶה חֵיב? כַּדִּי שִׁירָאָה מִשֶׁם שְׂרִיטָה:

מסכת מכות פֶּרֶק רַבִּיעִי

דא, הַחוֹסֵם אֶת הַפֶּרֶה וְהַמְזוּג אֶת הַכֶּלְאִים - פְּטוּר. אִין לָךְ שֶׁהוּא חֵיב אֲלֵא הַנּוֹהֵג וְהַמְנַהֵג בְּלִבָּד. רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר: נְזִיר שֶׁהֵנִיחַ פִּיו על פִּי חֲבִית שֶׁל יַיִן, וְשָׁתָאָה כְּלָה בַּהֲתַרְאָה אַחַת - אֵינּוּ חֵיב אֲלֵא אַחַת. מִתְרִין בוֹ וְשׁוֹתָה - חֵיב על כל אַחַת ואַחַת. וְכֵן הִיָּה רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר: נוֹטֵל אֲשָׁכּוֹל שֶׁל עֲנָבִים. אֲכָלוּ כָּל כָּל בַּהֲתַרְאָה אַחַת - אֵינּוּ חֵיב אֲלֵא אַחַת. מִתְרִין בוֹ וְאוֹכֵל, מִתְרִין בוֹ וְאוֹכֵל -

הבהמה, ואת החיה, ואת העוף, בין גדולים בין קטנים, בין זכרים ובין נקבות - הרי זה חזב. רבי יהודה אומר: מטריס את הזכרים - חזב. ואת הנקבות - פטור:

דה, העושה עבודת כוכבים, המחתך, המעמיד, הסך, המקנח, והמגרד - עובר בלא תעשה. הנותץ אבן אחת מן ההיכל, ומן האולם, ומן המזבח - עובר בלא תעשה, שנאמר (שם יב, ג): "ונתצתם את מזבחותם וגו' לא תעשון כן לה' אלהיכם". רבי ישמעאל אומר: המוחק את אחת מן השם - עובר בלא תעשה, שנאמר: "ואבדתם את שם מן המקום ההוא לא תעשון כן לה'". המאחר במקדש, הממיר במקדשים, והמשיר חמץ בפסח, והמקים פלאים - עובר בלא תעשה. אבל אין לוקה עליהן את הארבעים, לפי שאין בהם מעשה. זה הכלל! כל שיש בו מעשה - לוקה, וכל שאין בו מעשה - אינו לוקה, חוץ מן הממיר והנשבע, והמקלל את חברו בשם:

דו, הנוטל אם על הבנים, רבי יהודה אומר משום רבי יוסי הגלילי: כל עוברי לא תעשה שעברו על מצות לא תעשה, שיש בה קום עשה, אם קימו את מצות לא תעשה שבה - פטורין, ואם לאו - חזבין. עבר עברה שיש בה שני לאוין, אין אומדין אותו אמד אחד על שניהם, אלא לוקה מלקות ומתרפא, וחוזר ולוקה. אמדוהו שאין יכול לקבל אלא ארבעים - אין מוסיפין לו אפלו אחד, אבל גורעין ממנו. אם אמדוהו שאין יכול לקבל אלא עשרים, אין מוסיפין אפלו אחד, אבל גורעין ממנו שנים. אמדוהו שאין יכול לקבל אלא שלש, אפלו עומד ומפריץ - אין מוסיף לו אפלו אחד, לפיכך, אם הוסיף לו חזן רצועה אחת ומת - גולה על דו:

דז, אין אומדין אותו יותר מארבעים; דברי רבי יהודה. אמר רבי יוסי: במה דברים אמורים? בעדות ובהתראה אחת, אבל בשתי עדות ובשתי התראות - אומדין אותו אפלו בחמשים, ואפלו במאה, לפיכך אם

קלקל אחת מהן - מלקין אותו. אמדוהו שאם לוקה יקלקל - הן מלקין אותו. שאם יצא מבית דין וקלקל - הם מלקין אותו. קלקל עד שלא לקה - מלקין אותו, שנאמר: "הכה תכה ונקלה". אם משלקה קלקל - אין מלקין אותו. ובמה היא קלקלתן? אחד האיש ואחד האשה ברעי; דברי רבי יוסי. רבי יהודה אומר: האיש ברעי והאשה במים. וחכמים אומרים: אחד האיש ואחד האשה בין ברעי בין במים.

דח, מכות בשלשה. אחד מכה ואחד מונה ואחד קורא - לא יהו מתחלפין עליו. רצועה לא היתה ארכה, אלא קצרה, שלא תגיע לצפור נפשו וימת. אלו הן הלוקין: כל עוברי לא תעשה שעברו על מצות לא תעשה שיש בה קום עשה, ואף על פי שחזבין מיתה בידי שמים, כרת בידי שמים - מלקין אותו. מיתת בית דין - אין מלקין, שנאמר: "כדי רשתו"; מת - אינו לוקה. משלם - אינו לוקה:

מסכת שבועות פרק ראשון

א, אין בה ידיעה בתחלה, בין שיש בה ידיעה בתחלה בין שיש בה ידיעה בסוף, שעירי רגלים ושעירי ראשי חדשים מכפרין; דברי רבי מאיר. רבי יהודה ורבי שמעון חולקין בשעיר, על שאין בה ידיעה - לא בתחלה ולא בסוף. וטהור שאכל טמא. שעירי רגלים ושעירי ראשי חדשים מכפרין; דברי רבי יהודה. רבי שמעון אומר: שעירי רגלים מכפרין, אבל לא שעירי ראשי חדשים. ומודה רבי שמעון בשעיר שלא קרב בגל - שיקרב בראש חדש. לא קרב בראש חדש - יקרב ביום הכפורים. לא קרב ביום הכפורים - יקרב לרגל הבא, שמתחלה לא הקדשו קרבנות הצבור, אלא על מנת שיקרב על מזבח החיצון.

היה רבי שמעון אומר: שלשים ושנים שעירים קרבין לצבור בכל שנה ושנה. שלשים ואחד בחוץ, ונאכלין. ואחד בפנים

נאמר? לפי ששלוש מצוות אמורות בפרשה. שתיים מפרשות ואחת סתומה, תלמד סתומה מן המפרשה. מה מפרשה שבע, אף סתומה שבע, אפלו אמר לעדים: "בואו והעידוני שלא נטמאתי". ואמרו לו: "שבעה שאין אנו יודעין לה עדות". יכול יהו חייבין? תלמוד לומר: "או נפש", דהסיען הכתוב מכלל הטמאות ובא לו לכלל שבועות.

"או נפש" לרבות כל הנפשות - אף נפש נשיא ומשיח. רבי ירמיה אומר: דבר למד מענינו, שנאמר (ויקרא ה, ז): "ואם לא תגיע ידו די שיה". ואומר "ואם לא תשיג ידו לשתי" וגו'; במי שבא לכלל עני הכתוב מדבר, יצא נשיא ומשיח שאין באין לכלל עני, שקדשתן עולמית.

"בכל דבר טמא", מה תלמוד לומר "בכל דבר"? רבי עקיבא אומר: להביא את הנגע - שאין טמאה יורדת להן, אלא בדבר שרבי עקיבא לא היה דורש כלל ופרט, והיה דורש רבויין ומעוטין, שכל לומד מנחום איש גם זו.

רבי נתן אומר: להביא את הכלים, שאין טמאה יורדת להן אלא במחשבה. אמר ליה: מה ראו כלים למחשבה, שרבי שמעון לא היה דורש רבויין ומעוטין, והיה דורש כלל ופרט וכלל, "או נפש אשר תגע בכל דבר טמא" - כלל. "או בנבלת חיה טמאה" וגו' פרט. "או כי יגע בטמאת אדם" וגו' - כלל, כלל ופרט וכלל אי אתה דן אלא כעין הפרט, כשהוא אומר: "לכל טמאתו אשר יטמא בה", חזר וכלל, אם כלל הראשון אמרינן, לאו! אלא כלל ופרט וכלל אי אתה דן אלא כעין הפרט, לומר לה, מה הפרט מפרש טמאות המפרשות מן התורה, יצא עדר גמלין ועדר רחלין ומכונות חיה ועוף ששכנו - טמאות, דאין מפרש מן התורה. רבי נתן אומר: טמאת גאיות ולא טמאת קדשה, יצא השורף את הפרה ופרים, המשלח את השעיר שהן טמאות קדושות. אין לי אלא בהמה חיה ועוף טהורין, בהמה

ואינו נאכל, ושעיר המשלח. שנים עשר בשנים עשר חדשי השנה, שבעה בפסח ושמונה בחג, שנים ביום הכפורים. אחד בראש השנה ושנים בעצרת. אחד בגלל לחם הפנים ואחד בגלל היום. ואם כפר הראשון על מה שני מכפר? על הטמאה שארעה בין זה לזה, ואמרינן כף ישראל צריכין להביא שני שעירין בכל יום, אלא שחס הקדוש-ברוך-הוא על נכסין של ישראל:

אב היה רבי שמעון אומר: קשה טמאת מקדש וקדשיו מכל עברות שבתורה, שכל עברות שבתורה מתכפרות בשעיר אחת, וטמאת מקדש וקדשיו מתכפרת בשלשים ושנים שעירין. כל עברות שבתורה מתכפרות פעם אחת בשנה, וטמאת מקדש וקדשיו מתכפרת בכל חדש וחדש, שנאמר (ויחזקאל ה, יא): "לכן חי אני נאם ה' אלהים אם לא יען את מקדשי טמאת" וגו'. קשין הן שקוצין ותועבות שעשית, וטמאת מקדש וקדשיו - קשה מכלן:

אג מעשה בשני אחים כהנים, שהיו שוין ורצין ועולין בכבש, וקדם אחד מהם את חברו לתוף ארבע אמות. נטל אחד מהן את הסכין וקעע בלבו. בא רבי צדוק ועמד על מעלות האולם בהר הבית, ואמר: שמעוני! אחינו בית ישראל, הרי הוא אומר (דברים כא, א): "כי ימצא חלל באדמה" וגו'. אנו מהיכן נמוד. מן ההיכל או מן העזרות? געו כל ישראל בבכיה אחריו. ואחר כך בא אביו של תינוק, אמר להם: אני כפרתכם! מפרפר הוא בני, וסכין לא נטמא. מלמד שטמאת סכין היתה קשה עליהן משפיכות דמים. וכן הוא אומר (מלכים ב כא, טז): "וגם דם נקי שפך מנשה"; מכאן אמרו, בעון שפיכות דמים - שכינה נעלת, ובית המקדש מטמא:

אד כל המטמאין שבתורה, בין שנטמאו טמאה קלה, ובין שנטמאו טמאה חמורה - חייבין על טמאת מקדש וקדשיו, שנאמר (ויקרא ה, ב): "בכל דבר טמא" - לרבות כל המטמאין שבתורה. "או נפש" - למה

אכל - חייב. "שבוועה שלא אכל, ושללא אכל ואכל" - אינו חייב אלא אחת, שלא אמר אלא לזרו את הראשונות. "שבוועה שאכל, שאכל" ולא אכל - אינו חייב אלא אחת, שלא אמר את האחרונות אלא לזרו את הראשונות. "שבוועה שלא אכלתי, שבוועה שלא אכלתי" - חייב על כל אחת ואחת! זה חמור לשעבר מלעתיד לבא:

בג, המשביע את העובד כוכבים, את הנשים, את הקטנים, את הקרובין, ואת הפסולין - פטור, שנאמר (ויקרא ה, א): "והוא עד", בעד שראוי להוציא ממון. רבי אליעזר אומר: המשביע בעד אחד - פטור, שאינו ראוי להוציא ממון:

עדות ממון מתקיימת בראיה שלא בידיעה, ובידיעה שלא בראיה. איזו היא ראיה שאין בה ידיעה? "תן לי מאתים זוז שיש לי בידך" - אין לך ביד, לא מניתי לך במעמד פלוני ופלוני? יאמרו ואני אתן! זו ראיה שאין בה ידיעה. ואיזו היא ידיעה שאין בה ראיה? תן לי מאתים זוז שיש לי בידך, אין לך ביד, לא הודית לי במעמד פלוני ופלוני? יאמרו ואני נותן! זו היא ידיעה שאין בה ראיה:

בד, חייבין על זדון העדות עם זדון השבוועה, ועל זדון העדות עם שגגת השבוועה, ועל שגגת העדות שהוא פטור. ואיזהו זדון העדות עם זדון השבוועה שהוא חייב? היתה יודע לו עדות, והיה יודע שכל הנשבע מביא קרבן - זו היא זדון העדות עם זדון השבוועה, שהוא חייב. ואיזהו זדון העדות עם שגגת השבוועה שהוא חייב? היתה יודע לו עדות, ולא היה יודע שכל הנשבע מביא קרבן - זהו זדון עדות עם שגגת שבוועה שהוא חייב. ואיזו היא שגגת העדות שהוא פטור? לא היה יודע לו עדות, או שהיה יודע ונעלם ממנו בשעה שנשבע - פטור, שנאמר: "ונשבע על שקר":

בה, חייבין על זדון פקדון עם זדון השבוועה, ועל זדון הפקדון עם שגגת השבוועה, ועל

חיה ועוף טמאין, מנין? תלמוד לומר: "או בנבלת שרץ טמא". אמר רבי יאשיה: וכי יש בשרץ טמא וטהור? אלא כשם שחלקתה בין שרץ טמא לטהור, כך בין בהמה וחיה לא תחלק בין טמאין לטהורין. אין לי אלא בכלן, בכזית מנין? תלמוד לומר "בנבלת חיה טמאה", מה תלמוד לומר "טמאה"? להביא את כזית. אמר רבי שמעון: מה ראו לומר בבהמה חיה בכזית טמא, ובשרץ בכעדרשה, אלא בהמה וחיה תחלת ברייתן כזית. שרץ תחלת ברייתן כעדרשה:

א, נטמא ונעלם ממנו טמאה, זכר את המקדש ונעלם ממנו זה וזה, והשתחוה, או ששהה כדי השתחויה, או שנכנס לתוספת העזרה, ושהה כדי השתחויה - חייב על כל אחת ואחת; דברי רבי ישמעאל, שהיה רבי ישמעאל אומר: "ונעלם ממנו ונעלם ממנו" - שתי פעמים! לחייב על העלם דבר טמאה, ועל העלם מקדש. רבי אליעזר ורבי עקיבא אומרים: אינו חייב אלא על העלם טמאה בלבד.

מסכת שבוועות פרק שני

בא, "שבוועה שלא אכל", ואכל אוכלין אסורים, פגול ונותר וטמאה. "שבוועה שלא אשתה" ושתה משקין אסורין, זין של ערלה ושל כלאי הכרם - חייב. ורבי שמעון פטור. "שבוועה שאכל אוכלין אסורין", פגול נותר וטמאה. "שבוועה שלא אשתה ושתה משקין אסורין, זין של ערלה ושל כלאי הכרם" - פטור, ורבי שמעון מחייב. מודה רבי שמעון, באומר: 'קונם אשתי נהנית לי, אם אכל ואם אשתה, ואכל אוכלין אסורין משקין אסורין - שאשתו מתרת לו:

בב, "שבוועה שלא אכל", וחזר ואמר "שבוועה שאכל" - על האחרונה לוקה מיד, ועל הראשונה, אם אכל - חייב. אם לא אכל - פטור. "שבוועה שאכל", וחזר ואמר: "שבוועה שלא אכל", על האחרונה - לוקה מיד, על הראשונה, אם אכל - פטור. אם לא

תַּחֲטָא וְלֹא יִגִּיד, הוּא חוֹטֵא אִם לֹא יִגִּיד, וְאֵל יֵהָא חוֹטֵא כְּשִׁיגִיד. בּוֹאוּ וְהַעֲיִדוּנִי לְאַבָּא שֵׁישׁ לוֹ בֵּיד פְּלוּנֵי מֵאֲתִים זֹו מַעֲסָקִי שְׂכָר שְׂכִיר, וּמִמְזוֹן הָאִשָּׁה וְהַבְּנוֹת, שְׂבוּעָה שְׂאִין אָנוּ יוֹדְעִין לָךְ עֵדוֹת - הָרִי אֵלּוּ פְּטוּרִין עַד שֵׁישְׁמַעוּ מִפִּי הַתּוֹבֵעַ. מֵת אָבִיו - יִרְשׁוּ בְּנוֹ. נִכְנַס תַּחְתָּיו - הָרִי הוּא כְּמוֹהוּ:

ב,ז הָאוֹמֵר: יִכְף אֵל יִכְף, יִיטִיב לָךְ כֵּן יִיטִיב לָךְ, יִרְעֵי לָךְ אֵל יִרְעֵ לָךְ, כֵּן יִרְעֵ לָךְ - זֹו הִיא אֱלֹהֵי הָאֲמוּרָה בַּתּוֹרָה. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: יִיטִיב פְּטוּרִין. וְחֻכְמִים מְחִיבִין בְּאוֹמֵר: יִיטִיב לָךְ אִם תְּבֹאוּ וְתַעֲיִדוּנִי, יִרְעֵ לָךְ אִם תְּבֹאוּ וְתַעֲיִדוּנִי, אֵל יִרְעֵ לָךְ אִם תְּבֹאוּ וְתַעֲיִדוּנִי:

ב,ח אֲנִסְתָּה וּפְתִיתָה אֶת בְּתִי, וְהוּא אוֹמֵר: לֹא אֲנִסְתִּי וְלֹא פְתִיתִי, מִשְׂבִּיעֶיךָ אָנִי, וְאָמַר אָמֵן - חֵיב; וְרַבִּי שְׁמַעוֹן פּוֹטֵר, שְׂאִין מְשַׁלֵּם קֶנֶס עַל פִּי עֲצוּמוֹ. זֶה הַפְּלֵל, כֹּל שֶׁהוּא קֶנֶס וּמְשַׁלֵּם עַל פִּי עֲצוּמוֹ, מִשְׂבִּיעֶיךָ וְאָמַר אָמֵן - פְּטוּר. וְכֹל שְׂאִינוּ קֶנֶס וְאִינוּ מְשַׁלֵּם עַל פִּי עֲצוּמוֹ, מִשְׂבִּיעֶיךָ אָנִי וְאָמַר אָמֵן - חֵיב. הָאוֹמֵר נִשְׁבַּע אָנִי בַּתּוֹרָה וּבְשָׂמִים - פְּטוּר.

מִסְכַּת שְׂבוּעוֹת פָּרָק שְׁלִישִׁי

ג,א הַמְּשַׁבֵּיעַ אֶת חֲבֵרוֹ עַל דְּבַר שֵׁישׁ בּוֹ שְׁוֵה פְּרוּטָה, וְכֹפֵר - הָרִי זֶה מְשַׁלֵּם קֶרֶן וְחֻמְשׁ וְאִשָּׁם. הַמְּשַׁבֵּיעַ אֶת הָעֵדִים עַל דְּבַר שֵׁישׁ בּוֹ שְׁוֵה פְּרוּטָה, וְכֹפֵרוֹ - הָרִי אֵלּוּ חֵיבִין קָרְבָּן וּפְטוּרִין מִן הַמָּמוֹן, שְׁנֹאֲמַר: "וְנִשְׂא עוֹנוֹ קָרְבָּן". רַבִּי יְהוּדָה בֵּן בֶּתִירָה אוֹמֵר: נֹאֲמַר כֵּאֲן: "וְנִשְׂא עוֹנוֹ", וְנֹאֲמַר לֵהָלֹךְ: "עוֹנוֹ יִשָּׂא", מֵה עוֹנוֹ יִשָּׂא הָאֲמוֹר לֵהָלֹךְ נְטִילַת נִשְׁמָה, אִף עוֹנוֹ יִשָּׂא הָאֲמוֹר כֵּאֲן נְטִילַת נִשְׁמָה. "וְנִשְׂא עוֹנוֹ" - מִלְּמַד שֶׁבְּכֹלל נְשִׂיאַת עוֹן קָרְבָּן:

ג,ב רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר: אֲרַבְּעָה אֵין חֵיבִין לְשַׁלֵּם מִן הַדִּין, וְאֵין הַשְּׂמִים מוֹחֲלִין לָהֶם עַד שֵׁישְׁלְמוּ. הַיּוֹדֵעַ עֵדוֹת לְחֲבֵרוֹ וְאִינוֹ מַעֲיֵד - אִינוֹ חֵיב לְשַׁלֵּם מִן הַדִּין, וְאֵין הַשְּׂמִים מוֹחֲלִין לוֹ, עַד שֵׁישְׁלֵם. הַשּׁוֹכֵר עֲדֵי שְׂקָר וְגָבַהּ - אִינוֹ חֵיב לְשַׁלֵּם מִן הַדִּין וְאֵין

שִׁגְגַת הַפְּקָדוֹן שֶׁהוּא פְּטוּר. אֵיזָה הוּא זָדוֹן הַפְּקָדוֹן עִם זָדוֹן הַשְּׂבוּעָה שֶׁהוּא חֵיב? הִיזָה יוֹדֵעַ שֵׁישׁ בֵּידוֹ פְּקָדוֹן, וְהִיזָה יוֹדֵעַ שְׂכָל הַנִּשְׁבָּע מְבִיא קָרְבָּן - זֶה הוּא זָדוֹן פְּקָדוֹן עִם זָדוֹן הַשְּׂבוּעָה שֶׁהוּא חֵיב. וְאֵיזָה הוּא זָדוֹן הַפְּקָדוֹן עִם שִׁגְגַת הַשְּׂבוּעָה שֶׁהוּא חֵיב? הִיזָה יוֹדֵעַ שֵׁישׁ בֵּידוֹ פְּקָדוֹן, וְלֹא הִיזָה יוֹדֵעַ שְׂכָל הַנִּשְׁבָּע מְבִיא קָרְבָּן - זֶה הוּא זָדוֹן הַפְּקָדוֹן עִם שִׁגְגַת שְׂבוּעָה שֶׁהוּא חֵיב. וְאֵיזָה הִיא שִׁגְגַת שְׂבוּעָה שֶׁהוּא פְּטוּר? לֹא הִיזָה יוֹדֵעַ שֵׁישׁ בֵּידוֹ פְּקָדוֹן, אוֹ שֶׁהִיזָה יוֹדֵעַ וְנִשְׁבַּע מִמֶּנּוּ בְּשִׁעָה שְׁנִשְׁבָּע - פְּטוּר, שְׁנֹאֲמַר: "וְנִשְׁבַּע עַל שְׂקָר". הִיזָה מְחִזֵּר אַחֵר עֵדִים, אָמַר: מִפְּנֵי מֵה אֲתָה בָּא אַחֲרֵינוּ? שְׂבוּעָה שְׂאִין אָנוּ יוֹדְעִין לָךְ עֵדוֹת - פְּטוּרִין, עַד שֵׁישְׁמַעוּ. אָבָל בְּפְקָדוֹן אִינוֹ כֵּן, מִפְּנֵי מֵה אֲתָה בָּא אַחֲרֵינוּ? שְׂבוּעָה שְׂאִין לָךְ בֵּידִי - הָרִי זֶה פְּטוּר. זֶהוּ חֻמְרָא בְּשְׂבוּעַת הַפְּקָדוֹן מְשַׁבֵּיעַת הָעֵדוֹת.

אָמַר לְעֵדִים: בּוֹאוּ וְהַעֲיִדוּנִי שֵׁישׁ לִי בֵּיד פְּלוּנֵי מֵאֲתִים זֹו מַעֲסָקִי שְׂכָר שְׂכִיר, וּמִמְזוֹן הָאִשָּׁה וְהַבְּנוֹת, שְׂבוּעָה שְׂלֹא נִעֲיֶדְךָ - הָרִי אֵלּוּ פְּטוּרִין, עַד שֵׁישְׁמַעוּ לוֹ: שְׂבוּעָה שְׂאִין אָנוּ יוֹדְעִין לָךְ עֵדוֹת.

וְכֵן בְּפְקָדוֹן, אָמַר לוֹ: תֵּן לִי מֵאֲתִים זֹו שֵׁישׁ לִי בִּידְךָ מַעֲסָקִי שְׂכָר שְׂכִיר וּמְזוֹן הָאִשָּׁה וְהַבְּנוֹת, שְׂבוּעָה שְׂלֹא אֲתֵן לָךְ פְּטוּר, עַד שֵׁישְׁמַר לוֹ: 'שְׂבוּעָה שְׂאִין לָךְ בֵּידִי'. אָמַר לְעֵדִים: בּוֹאוּ וְהַעֲיִדוּנִי שְׂאֵמֵר פְּלוּנִי לְתֵן לִי מֵאֲתִים זֹו וְלֹא נִתַּן לִי. כִּסוּת שְׂאֵמֵר לְהַלְבִּישְׁנִי וְלֹא הַלְבִּישְׁנִי, שְׂבוּעָה שְׂאִין אָנוּ יוֹדְעִין לָךְ עֵדוֹת - הָרִי אֵלּוּ פְּטוּרִין, שְׂאֵמֵר לוֹ: אָמַר לִי לְתֵן לָךְ וְאִי אֶפְשֵׁר לְתֵן לָךְ. אָמַר לְהַלְבִּישְׁךָ וְאִי אֶפְשֵׁר לְהַלְבִּישְׁךָ. וְכֵן בְּפְקָדוֹן, אָמַר לְתֵן מֵאֲתִים זֹו וְלֹא נִתַּתְּ לִי. כִּסוּת שְׂאֵמֵר הַלְבִּישְׁנִי וְלֹא הַלְבִּישְׁתִּנִּי, שְׂבוּעָה שְׂאִין לָךְ בֵּידִי - פְּטוּר, שְׂאֵמֵר לוֹ: אָמַר לְתֵן לָךְ וְאִי אֶפְשֵׁר לְתֵן לָךְ, אָמַר לְהַלְבִּישְׁךָ וְאִי אֶפְשֵׁר לְהַלְבִּישְׁךָ:

ב,ו הַמְּשַׁבֵּיעַ בְּפְנֵי עוֹבֵד כּוֹכְבִים, בְּפְנֵי לְסֻטִים, בְּפְנֵי מוֹכְסִין - פְּטוּר; שְׁנֹאֲמַר: "אִם

השמים מוחלין לו. הכובש קמה לפני האור, והפורץ גדר לפני בהמה – אין חיבין לו מן הדין, ואין השמים מוחלין להן, עד שישלם:

ג, אין לי אלא עדות ממון, עדות נפשות והרציחות והנאפות, והעובד כוכבים, מנין? תלמוד לומר (דברים יט, כא): "נפש בנפש", יכול יהו חיבין קרבן ופטורין מן הממון? תלמוד לומר (ויקרא ה, ד): "מאלה" – יש מאלה חיב, ויש מאלה פטור, דבר שהוא של ממון – חיב, דבר שאינו של ממון – פטור. אמר בן זומא לפני רבי ישמעאל: משמע מי יביא עדות ממון? יהא מביא עדות נפשות? אמר לו רבי ישמעאל בן זומא: סתתית, בני! הרי הוא אומר (שם ה, א): "אם לא יגיד ונשא", תלה הכתוב נשיאות עון במגידין, יצא עדי נפשות בין מגידין בין שאינן מגידין, שאין השמים מוחלין להן:

רבי אלעזר בן מתאי אומר: אין אדם מתחייב אלא אם כן חטא, שנאמר (שם ה, א): "נפש כי תחטא ושמעה". וכן היה רבי אלעזר בן מתאי אומר: מתחייב לראות, הרוגה עושי מצוה – זכה לראות:

ג, ד שמע מפי אחרים, מפי עצמו מנין? תלמוד לומר: "כי תחטא", לרבות את השומע מפי עצמו כשומע מפי אחרים; דברי רבי שמעון. רבי יהודה בן בתירא אומר: אינו צריך! קל וחמר הוא, ומה אם נדרים שאין חיבין עליהן מפי אחר – חיב עליהן מפי עצמו. שבועה שחיב עליהן מפי אחרים, אינו דין שהוא חיב עליהן מפי עצמן. אמר רבי אלעזר: נמתי לפני רבי יהודה בן בתירא: וכי יש עונשין מן הדין? רבי אומר: ממשמע שנאמר "ושמעה" בין מפי עצמו ובין מפי אחרים, הא מה תלמוד לומר כי תחטא? מגיד שנקרא על שם סופו:

ג, ה חנניא בן חכניאי אומר (שם ה, כא): "וכחש בעמיתו", אין אדם כופר בעמיתו עד שכופר בעקר. פעם אחת שקבת רבי

ראובן בטבריה, מצאו פלוספוס, אמר לו: איזה הוא שנוי שבעולם? אמר לו: זה הכופר במי שבראו. איזהו (שמות כ, יב): "כבד את אביך", "לא תרצח", "לא תנאף", "לא תגנב", "לא תענה", "לא תחמד", דהא אין אדם כופר בדבר עד שכופר בעקר, ואין אדם הולך לדבר עברה, אלא אם כפר במי שצוהו לה עליה:

(ויקרא ה, א): "קול אלה" – רבי יהודה אומר: אלה זו קללה. קול השבועה. רבי שמעון אומר: אלה זו שבועה, אלו הכנויין שבתורה. אוסרכם אני, כובלכם אני, בצדיק, בתמים, בישר – הרי זה חיב. (שם): "והוא עד", לא עד מפי עד, ולא מפי בת קול, ולא מקול הברה. "והוא עד" – בשני עדים הכתוב מדבר. אתה אומר בשני עדים הכתוב מדבר, או אינו אלא בעד אחד, תלמוד לומר (דברים יט, טו): "לא יקום עד אחד באיש", שאין תלמוד לומר 'אחד', אלא כל מקום שתפס הכתוב עד סתם – הרי הוא בכלל שנים, עד שיפרט לך הכתוב אחד:

ג, ו (ויקרא ה, ה): והוא עד – הכשר לעדות. ושמעה – להוציא את החרש. או ראה – להוציא את הסיקא. או ידע – להוציא את השוטה. אם לא יגיד ונשא את עונו – להוציא את האלם. אלו דברים הראשונים. רבי עקיבא אומר (דברים יג, טו): "ודרשת וחקרת" – וכי יש דרשין לחרשין? ויש חוקרין לשוטים? תלמוד לומר (ויקרא כד, כב): "משפט אחד יהיה לכם" – 'לכם' – כדיני ממונות כן כדיני נפשות, מה דיני נפשות בדרשה וחקירה – אף דיני ממונות בדרשה וחקירה, אי מה דיני נפשות לעדיו, יכול אף דיני ממונות כן? תלמוד לומר (שמות כא): "עין ישלם", אי מה דיני נפשות פטר את השוגג, יכול אף דיני ממונות פטר? תלמוד לומר: – "עין ישלם". אי מה דיני נפשות, פרט משזרק והרג, יכול אף דיני ממונות כן? תלמוד לומר: "אבן יד ישלם"; אי מה דיני נפשות בעשרים

חמר בשבועת בטוי, ששבועת בטוי נוהגת בדבר שיש בו ממש, ושאיין בו ממש, וחיבין על זדונה מכות, ועל שגגתה קרבן עולה ויורד, מה שאין כן בשבועת הפקדון.

חמר בשבועת שוא שאין בשבועת בטוי, בשבעת בטוי מה שאין בשבעת שוא, שבעת בטוי נוהגת בדבר שיש בו ממש, ובדבר שאין בו ממש, וחיבין על שגגתו קרבן עולה ויורד, מה שאין כן בשבועת שוא. שבעת שוא נוהגת ברשות ובמצוה, וחיבין על כל אחד ואחד, מה שאין כן בשבועת בטוי:

מסכת שבועות פרק חמישי

הא שבועת הדינין, הטענה שתי כסף, ופרוטה, וההודאה פרוטה מן הטענה, ואם אין הודיה ממין הטענה – פטור. כיצד? שתי כסף יש לי בידך, "אין לך בדי אלא פרוטה" – פטור. שתי כסף ופרוטה יש לי בידך, "אין לך בדי אלא פרוטה" – חיב. מעה ופרוטה – פטור. שתי כסף יש לי בידך, בין שכפר בלך, בין שכפר מקצתן – פטור. "מנה לי בידך" – אין לך בדי אלא חסר שתי כסף – הרי זה ישבע. חסר מעה כסף – אין צריך לשבע:

הב היה טוענו מנה, ולא היה חיב לו אלא חמשים, לא יאמר לו "הריני כופר בו בבית דין", וכשאצא לחוץ, הריני מודה לו שלא אצקק לו לשבועה, תלמוד לומר (שמות כג): "לא תשא שמע שוא" – אל תשמע לדין דבר שהוא של שוא. היה טוענו מנה על פי עד אחד, וכפר בו, לא יאמר לאחר: "בא אני ואתה ונעידני ונוציא גולה מתחת ידו", תלמוד לומר (שם): "אל תשת ידך עם רשע" וגו':

הג היה טוענו מנה במעמד בית דין, וכפר בו, ובאו שנים והעידוהו שחיב לו חמשים וזו – הרי זה משלם ופטור מן השבועה. ואם היה עד אחד מעירו – הרי זה נשבע על הכל. אמר רבי יוסי: קל וחמר, ומה אם במקום שאין פיו מצטרף עם פי אחד למיתה, הרי

ושלשה, יכול אף דיני ממונות כן? תלמוד לומר (שם כב, ו): "ונקרב בעל הבית אל האלהים", רבה לו הכתוב דין אחד. "עד האלהים יבא דבר שניהם", רבה לו הכתוב שני דינין, "אשר ירשיעון אלהים", רבה הכתוב שלשה דינין, מכאן אמרו: דיני ממונות בשלשה. ורבי יוסי אמר: בחמשה, כדי שיגמר הדין בשלשה. יכול אין לי בשלשה אלא דיני ממונות הקלין, מנין לרבות החמורים? וחמר בחמורים? תלמוד לומר: "עין וגו' כויה תחת כויה" וגו'.

מסכת שבועות פרק רביעי

הא חמר בשבועת העדות שאין בשבועת הפקדון, וחמר בשבועת הפקדון שאין בשבועת העדות.

שבועת העדות נוהגת בעבדים ובשטרות, ובקרקעות. כיצד? אמר לעדים: בואו והעידוני שיש לי ביד פלוני עבדים ושטרות וקרקעות, ואמרו לו: שבועה שאין יודעים לך עדות – הרי אלו חיבין, מה שאין כן בשבועת הפקדון.

חמר בשבועת הפקדון, שבועת הפקדון נוהגת באנשים ובנשים וברחוקין ובקרובין, בכשרים ובפסולים. אמר לו: תן לי פקדון שיש לי בידך. אמר לו: מה אתה בא אחרי? שבועה שאין לך בדי! – הרי הוא חיב, ומשלם קרן וחמש ואשם, ומביא אשם בשתי סלעים, מה שאין כן בשבועת העדים. חמר בשבועת העדות שאין בשבועת בטוי, ובשבועת הבטוי שאין בשבועת העדות, שבועת העדות נוהגת בדבר מצוה, וחיבין על זדונה קרבן, מה שאין כן בשבועת הבטוי. שבועת בטוי נוהגת בדבר שיש בו ממש, ובדבר שאין בו ממש, וחיבין על זדונה מכות, מה שאין כן בשבועת העדות:

הב חמר בשבועת הפקדון שאין בשבועת בטוי, וחמר בשבועת בטוי שאין בשבועת הפקדון, ששבועת הפקדון נוהגת ברשות ובמצות, ומשלם קרן וחמש, ומביא אשם בשתי סלעים, מה שאין כן בשבועת בטוי.

הוא נשבע על פי עצמו, מקום שפיו מצטרף עם פי אחד למיתה, אינו דין שישלם על פי עצמו? מה לנשבע על פי עצמו שכן משלם על פי עצמו, ישבע על פי אחד, שכן אינו משלם על פי עד אחד, תלמוד לומר (דברים יט): "לעון"; [לעון] אין קם אבל קם לשבויעתו. "מנה לי בידך" – "היה לה בדי ונתתיו לה", או שיש לה בדי במנה כסות ובמנה פרות – פטור. או שאמר לו אין לה בדי אלא חמשים וזו, שיש לי בידך בחמשים וזו ובחמשים וזו פרות – פטור, אבל אם אמר לו: נתתיו לה מהן חמשים וזו – חיב, שכן הוא נשבע על טענת עצמו. "מנה לאבא בידך" – "היה לו בדי" ונתתיו לו, או שיש לו בדי במנה כסות, במנה פרות – פטור, או שאמר לו: אין לו בדי אלא חמשים וזו, ויש לי בידו חמשים וזו כלים, ובחמשים וזו פרות – פטור. אבל אם אמר לו: "נתתיו לו מהן חמשים וזו" – חיב, שכן הוא נשבע על טענת עצמו:

הגד, "דינר זהב יש לי בידך" – "אין לה בדי אלא דינר כסף וטריסית ופונדיון ופרוטה" – פטור. "דינר זהב לי בידך" – "אין לה בדי אלא דינר כסף וטריסית ופונדיון ופרוטה" – חיב. טענו חטין והודה בשעורין – פטור. ורבן גמליאל מחיב. טענו פרות, כסות וכלים, והודה באחד מהן – חיב:

הה, ואלו שמשביעין אותו ואין משביעין להן: חרש שוטה וקטן והקדש ועובד כוכבים. כיצד? אמר לו גזבר: מנה להקדש בידך, אין לה בדי אלא חמשים וזו – פטור. אבל המקדיש נכסיו, ויצתה עליהן כתבת אשה ובעל חוב – הרי אלו נשבעין ונוטלין. רבי אליעזר בן יעקב אומר: פעמים אדם נשבע על טענת קטן, כיצד? אמר לו קטן, "מנה לאבא בידך" – "אין לו אלא חמשים וזו" – פטור. אבל אם אמר לו: "נתתיו לו מהן חמשים" – חיב, שכן הוא נשבע על טענת עצמו:

הו, "עשרה דלוסקמין מלאים שטרות יש לי בידך" – "אין לה בדי אלא דלוסקמית אחד

כמות שהוא", ועשרה עבדים, ועליהן עשר כסות כמות שהן, "אין לה בדי אלא עבד אחד כמות שהוא", "עשר בתין מלאין פרות לי בידך"! אמר ליה: "אין לי אלא בית אחד כמות שהוא" – פטור. "עשר דלוסקמין מלאין שטרות לי בידך". אמר: "אין לה בדי אלא דלוסקמית אחד ובתוכו שטר אחד". "עשר עבדים ועליהן עשר כסות לי בידך". אמר לו: "אין לה [בידי] אלא עבד אחד ועליו אזור קטנה". "עשרה בתים מלאין פרות לי בידך" – "אין לה בדי אלא בית אחד ובתוכו כור אחד חטים חיב". "עשר מנורות לי בידך" – "אין לה בדי אלא מנורה אחת של עשר ליטרין". "עשר כסות לי בידך" – "אין לה בדי אלא כור אחד של חטים" – חיב! מפני שטענו במדה. "עשר מנורות של מאה ליטרין לי בידך" – "איני יודע הרי הן לפניך". "עשר כסות לי בידך" – "איני יודע הרי הן לפניך". "עשר כורין של חטין לי בידך" – "איני יודע הרי הן לפניך" – פטור, מפני שלא הודה לו במדה:

הז, בית מלא פרות לי בידך וכיס מלא מעות לי בידך אין לה בדי אלא חצין ושלישן – חיב מפני שבית מדה וחציו ושליש מדה כיס מדה וחציו ושליש מדה:

<p>6</p>	<p>ראשון Sunday</p>	<p>כ 20</p>	<p>עלות השחר 5:54 סו"ז קר"ש - מג"א 8:50 סו"ז תפלה - מג"א 9:49 שקיעה 4:28 בבלי: פסחים טו • ירושלמי: מועד קטן ג • תוספתא: מכות ג נ"ך: דברי הימים א כח-כט • רמב"ם: שביית יום טוב א</p>
<p>7</p>	<p>שני Monday</p>	<p>כא 21</p>	<p>עלות השחר 5:54 סו"ז קר"ש - מג"א 8:51 סו"ז תפלה - מג"א 9:50 שקיעה 4:28 בבלי: פסחים טז • ירושלמי: מועד קטן ד • תוספתא: מכות ד נ"ך: דברי הימים ב א-ב • רמב"ם: שביית יום טוב ב</p>
<p>8</p>	<p>שלישי Tuesday</p>	<p>כב 22</p>	<p>עלות השחר 5:55 סו"ז קר"ש - מג"א 8:51 סו"ז תפלה - מג"א 9:50 שקיעה 4:28 בבלי: פסחים יז • ירושלמי: מועד קטן ה • תוספתא: שבועות א נ"ך: דברי הימים ב ג-ד • רמב"ם: שביית יום טוב ג</p>
<p>9</p>	<p>רביעי Wednesday</p>	<p>כג 23</p>	<p>עלות השחר 5:56 סו"ז קר"ש - מג"א 8:52 סו"ז תפלה - מג"א 9:51 שקיעה 4:28 בבלי: פסחים יח • ירושלמי: מועד קטן ו • תוספתא: שבועות ב נ"ך: דברי הימים ב ה-ו • רמב"ם: שביית יום טוב ד</p>
<p>10</p>	<p>חמישי Thursday</p>	<p>כד 24</p>	<p>עלות השחר 5:57 סו"ז קר"ש - מג"א 8:53 סו"ז תפלה - מג"א 9:51 שקיעה 4:28 בבלי: פסחים טי • ירושלמי: מועד קטן ז • תוספתא: שבועות ג נ"ך: דברי הימים ב ז-ח • רמב"ם: שביית יום טוב ה</p>
<p>11</p>	<p>ששי Friday</p>	<p>כה 25</p>	<p>1st Day of Chanukah עלות השחר 5:58 סו"ז קר"ש - מג"א 8:53 סו"ז תפלה - מג"א 9:52 שקיעה 4:28 בבלי: פסחים כ • ירושלמי: מועד קטן ח • תוספתא: שבועות ד נ"ך: דברי הימים ב ט-י • רמב"ם: שביית יום טוב ו</p>
<p>12</p>	<p>שב"ק Shabbos</p>	<p>כו 26</p>	<p>2nd Day of Chanukah עלות השחר 5:59 סו"ז קר"ש - מג"א 8:54 סו"ז תפלה - מג"א 9:53 שקיעה 4:28 בבלי: פסחים כא • ירושלמי: מועד קטן ט • תוספתא: שבועות ה נ"ך: דברי הימים ב יא-יב • רמב"ם: שביית יום טוב ז</p>

מברכים חודש טבת המולד: דינסטאג פארטאג'ס 51 מינוט און 2 חלקים נאך 4

דורב'ן צינדען חנוכה ליבט און שבת ליבט, איז מען זוכה צו קינדער תלמידים.
חֲבָמִים.

(ספֿר המדות אות בָּנִים סִימָן נ"ד)